

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗВІТ РЕКТОРА
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
Солоненка Анатолія Миколайовича
за 2017 рік

ЗМІСТ

Розділи	Сторінка
ВСТУП	4
ОСВІТНЯ ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА	7
1.1. Ліцензування та акредитація.....	7
1.2.Контингент, прийом на навчання, поновлення та відрахування студентів ...	9
1.3. Забезпечення якості освітнього процесу	25
1.3.1. Розробка та вдосконалення програм підготовки фахівців	25
1.3.2. Якість методичного забезпечення	26
1.3.3. Практична підготовка студентів	47
1.3.4. Оцінювання якості підготовки фахівців	52
1.4. Планування та виконання навчального навантаження.....	79
1.5. Внутрішня система забезпечення якості освіти.....	85
2. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	
2.1. Кадрове забезпечення виконання науково-дослідної роботи (НДР).....	91
2.2. Організаційне та фінансове забезпечення НДР	92
2.3. Тематика наукових досліджень. Показники наукової діяльності	93
2.4. Конкурс проектів НДР	97
2.5. Публікації співробітників Університету в Scopus.....	99
2.6. Рейтинг Webometrics	103
2.7. Конференції, семінари	104
2.8. Патентна діяльність.....	108
2.9. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.....	110
2.10. Центр трансферу технологій.....	113
2.11. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів.....	114
2.12. Діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	125

3. Міжнародне співробітництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	137
3.1. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького в міжнародних рейтингах	139
3.2. Участь Університету в міжнародних освітніх проектах і програмах	139
3.3. Організація закордонних відряджень	142
3.4. Міжнародні установи та організації, з якими співпрацював Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	145
3.5. Прийом зарубіжних викладачів, науковців	147
3.6. Академічна мобільність, виконання угод про подвійне дипломування	148
4. КАДРОВА ПОЛІТИКА	151
5. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА	155
6. ВИХОВНА РОБОТА	162
7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА Й ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ	174
8. СТАН РОБОТИ З ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	181
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	188

ВСТУП

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) сьогодні є закладом інноваційного типу в підготовці кадрів для освітньої сфери, установ природокористування, природоохоронних установ і багатьох інших виробничих сфер Запорізького регіону та всієї України. За багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність Університет був відзначений багатьма нагородами. Серед них: нагороди Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України – золота та бронзові медалі за участь у Всеукраїнській виставці «Сучасна освіта в Україні»; у 2016 році Університет став лауреатом I ступеня конкурсу «Інноватика в сучасній освіті».

До структури Університету входять Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти, 4 факультети, 17 науково-дослідних лабораторій, науково-навчальний центр «Біорізноманіття». Основний напрям досліджень останнього пов'язаний з упровадженням сучасних технологій оцінки та збереження природних комплексів із метою формування позитивного міжнародного інвестиційного іміджу щодо розвитку мережі вітрових електростанцій в Україні.

Понад 60 років в Університеті функціонує унікальна освітня структура – агробіологічний комплекс, який створює науково-дослідницьку та навчально-методичну базу для підвищення рівня викладання дисциплін еколого-природознавчого напрямку та реалізацію екологічної освіти.

Почесна місія Університету – бути справжнім світочем знань, фундатором сміливої наукової думки, осередком наукового пошуку, до якого залучається студентська й обдарована учнівська молодь.

У межах реалізації 102 освітніх програм – першого (бакалаврський), другого (магістерський), третього (освітньо-науковий) та наукового рівнів – здійснюється трансформація освітнього простору, що дає змогу успішно впроваджувати європейські підходи до підготовки нової генерації духовної та інтелектуальної еліти нації.

Науковий імідж Університету та його визнання міжнародною науковою спільнотою формується завдяки плідній роботі викладачів, наукових співробітників, студентів. В Університеті функціонує 5 наукових шкіл під керівництвом провідних фахівців. Щороку на 8 спеціальностях III освітньо-наукового рівня проводять дослідження понад 70 аспірантів. Докторантура Університету майже 10 років поповнює викладацький склад високопрофесійними фахівцями. Ознайомлення широкого загалу з останніми результатами наукових досліджень вчених Університету відбувається на сторінках фахових часописів, серед яких: «Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогіка», «Versus», «Збірник праць Азово-Чорноморської орнітологічної станції «Бранта», «Сучасні проблеми геометричного моделювання», «Мова. Свідомість. Концепт» та науково-практичний журнал «Еврика».

Атестація дисертаційних досліджень відбувається у спеціалізованих вчених радах К 18.053.01 за спеціальностями: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки; 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти і К 18.053.02 за спеціальністю 05.01.01 – прикладна геометрія, інженерна графіка.

На сьогодні Університет співпрацює з 54 зарубіжними науковими та освітніми установами з 15 країн світу (Білорусі, Казахстану, Польщі, Молдови, Болгарії, Німеччини, Австрії, Швейцарії, Греції, Великобританії, Туреччини та ін.), постійно бере участь у міжнародних наукових проектах (Темпус IV «Розробка регіональних, міждисциплінарних, правових студій з питань енергетики та навколишнього середовища»), конференціях (XXVI International Scientific and Practical Conference “The Development of a Single European Educational Area Combining the Best International Experience with National Traditions” м. Мішкольц, Угорщина), виставках (“China Education Expo” м. Пекін, КНР) та ін.

Розвиток міжнародної академічної мобільності науково-педагогічних

працівників, здобувачів вищої освіти, стимулювання спільних із зарубіжними партнерами наукових досліджень та освітніх програм забезпечує розробку й реалізацію продуктивних інструментів і механізмів інтеграції Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького в глобальне наукове та освітнє середовище й становить суть політики інтернаціоналізації його діяльності.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького упродовж багатьох років має репутацію творчого навчального закладу. В Університеті навчається та працює багато талановитих особистостей. Максимально реалізувати свої творчі й організаторські здібності, відчувати себе частиною дружної команди студентів і співробітників можна в різних творчих колективах Університету (мішана хорова капела, жіноча хорова капела «Дарина Лада», вокальний джаз-квартет «Sound Версія», ансамбль інструментальної музики «Таврійська пектораль», ансамбль скрипалів, хореографічний ансамбль «Лілея» та ін.).

В Університеті реалізується низка цільових програм, спрямованих на формування та розвиток лідерських якостей конкурентоспроможних фахівців, виявлення соціальних потреб студентів, на активізацію творчої, наукової, суспільної діяльності та студентського самоврядування.

Віддана праця науково-педагогічних працівників і служіння вічним чеснотам суспільства, їхні глибокі знання та досвід дали змогу Університетові стати знаним навчальним закладом країни.

1. ОСВІТНЯ ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА

1.1. Ліцензування та акредитація

Проблема якості освіти та її адекватності вимогам часу, а також суспільного розвитку, є центральною у світовому освітньому дискурсі. Система ліцензування та акредитації виконує, насамперед, функцію одного з головних інструментів державного управління галуззю і є базовою технологією стимулювання підвищення якості вищої освіти.

Університет здійснює підготовку за денною та заочною формами навчання згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями фахівців із різних галузей знань (11), а саме: Освіта / Педагогіка, Культура і мистецтво, Гуманітарні науки, Соціальні та поведінкові науки, Управління та адміністрування, Біологія, Природничі науки, Інформаційні технології, Аграрні науки та продовольство, Соціальна робота, Сфера обслуговування.

Відповідно до чинної ліцензії станом на 01 вересня 2017 р. Університет здійснює підготовку за:

- першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – за 34 спеціальностями;
- другим (магістерським) рівнем вищої освіти – за 29 спеціальностями;
- третьім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти – за 9 спеціальностями.

Протягом звітного періоду в Університеті проведена чергова акредитація за спеціальностями:

за освітнім рівнем **«Бакалавр»**:

- 1. 6.010101 Дошкільна освіта;
- 2. 6.020202 Хореографія*;
- 3. 6.020204 Музичне мистецтво*;
- 4. 6.020302 Історія*;
- 5. 6.040101 Хімія*;
- 6. 6.040102 Біологія*;
- 7. 6.040104 Географія*;

за освітнім рівнем **«Магістр»**:

1. 8.01010101 Дошкільна освіта
2. 8.02020401 Музичне мистецтво (за видами)*
3. 8.02030201 Історія*
4. 8.04010101 Хімія*
5. 8.04010201 Біологія*
6. 8.04010401 Географія*
7. 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища*.

Протягом року Університет здійснював підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавра – за 36 спеціальностями, за освітнім ступенем магістра – за 27 спеціальностями, ОКР «Спеціаліст» – за 31 спеціальністю (останній випуск). Із запропонованого Університетом переліку спеціалізацій у 2016-2017 н.р. студенти обрали 43 спеціалізації.

За звітний період в Університеті

- відкрито нові спеціальності

за освітнім рівнем «**Бакалавр**»:

1. 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології);
2. 075 Маркетинг;
3. 081 Право;
4. 033 Філософія;
5. 122 Комп'ютерні науки;
6. 126 Інформаційні системи та технології;

за освітнім рівнем «**Магістр**»:

1. 013 Початкова освіта;
2. 033 Філософія;
3. 035 Філологія;
4. 051 Економіка;
5. 053 Психологія;
6. 073 Менеджмент;
7. 122 Комп'ютерні науки;

- проведено узагальнення переліків спеціальностей, ліцензійних обсягів Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та переоформлено сертифікати про акредитацію напрямів і спеціальностей;

- отримано нову ліцензію підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) і третім (освітньо-науковим) рівнями вищої освіти;

- одержано нові сертифікати про акредитацію спеціальностей за новими шифрами зі ступенів вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр»;

- подано документи на продовження строку дії сертифікату про акредитацію напрямку підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування* до терміну дії сертифікату про акредитацію магістрів за відповідною спеціальністю;

- збільшено ліцензійний обсяг за ступенем вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська));

- відкрито нову спеціальність 242 Туризм за ступенем вищої освіти «Магістр»;

- подано до Міністерства освіти і науки України ліцензійну справу за ступенем вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

1.2. Контингент, прийом на навчання, поновлення та відрахування студентів

Робота щодо формування контингенту, прийому на навчання, поновлення та відрахування студентів проводилася відповідно до нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Умов прийому до вищих навчальних закладів у 2017 році, Правил прийому до Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького у 2017 році, Положення про приймальну комісію, Положення про апеляційну комісію, Ліцензії на здійснення освітньої діяльності, Обсягів

державного замовлення (закритий конкурс та обсяг державного замовлення за відкритим конкурсом), затверджених Міністерством освіти і науки України та Програми профорієнтаційної роботи на 2017–2018 навчальний рік.

Формування контингенту студентів залежить не лише від кількості студентів, що були зараховані до Університету. Значною мірою тут впливають і зовнішні чинники – державне замовлення, економічна та політична ситуація в країні, профорієнтаційна робота інституту/факультетів та Університету, конкурентоспроможність Університету, і внутрішні чинники – відрахування та поновлення студентів, переведення з інших освітніх закладів.

Розширення переліку освітніх програм, запровадження підготовки за скороченими програмами, зменшення обсягів відрахування, зростання обсягів набору, а також інші заходи з профорієнтації дали змогу Університету за звітний період не тільки утримати кількість сукупного контингенту студентів за рівнями «Бакалавр» та «Магістр», але й дещо збільшити. Відсутність набору за освітнім рівнем «Спеціаліст» зумовила істотне зростання контингенту магістрів.

Станом на 01 жовтня 2017 р. в інституті й на факультетах Університету на денній формі навчаються 2444 студенти. За кошти державного бюджету здобувають вищу освіту за освітніми рівнями «Бакалавр» і «Магістр» – 1571 студент (на 01.10.2016 – 1590 студентів, а на 01.10.2015 – 1532 студенти), а за кошти фізичних та юридичних осіб – 873 студенти (на 01.10.2016 – 653 студенти, а на 01.10.2015 – 729 студентів).

Таблиця 1.1.

Динаміка змін контингенту студентів денної форми навчання (ДФН)

	01.10.2015 р.	01.10.2016 р.	01.10.2017 р.
Кошти державного бюджету	1532	1590	1571
За кошти фізичних та юридичних осіб	729	653	873
Усього	2261	2243	2444

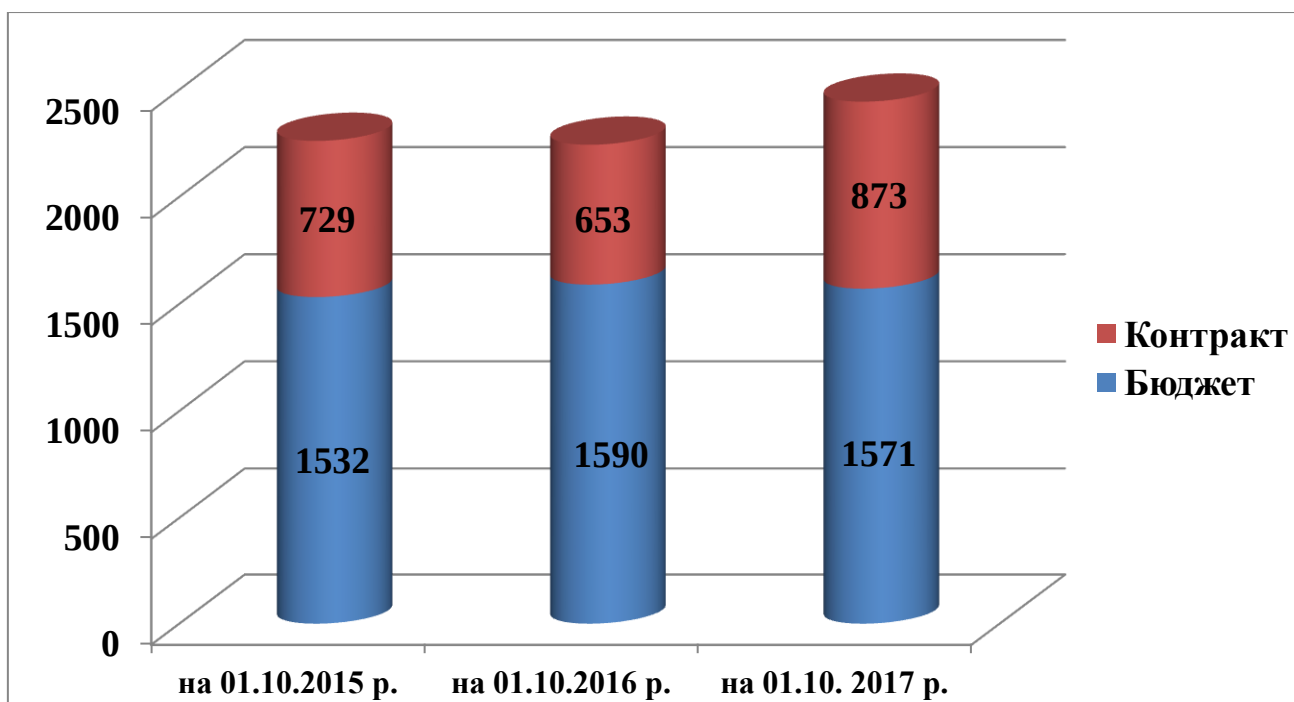

Рис. 1.1. Динаміка змін контингенту студентів за формами навчання

Отже, кількість студентів, які навчаються за державною формою, зменшилася порівняно з 2016 р., але збільшилася порівняно з 2015 р. Кількість студентів, які навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, збільшилася порівняно з 2016 р. на 220 осіб.

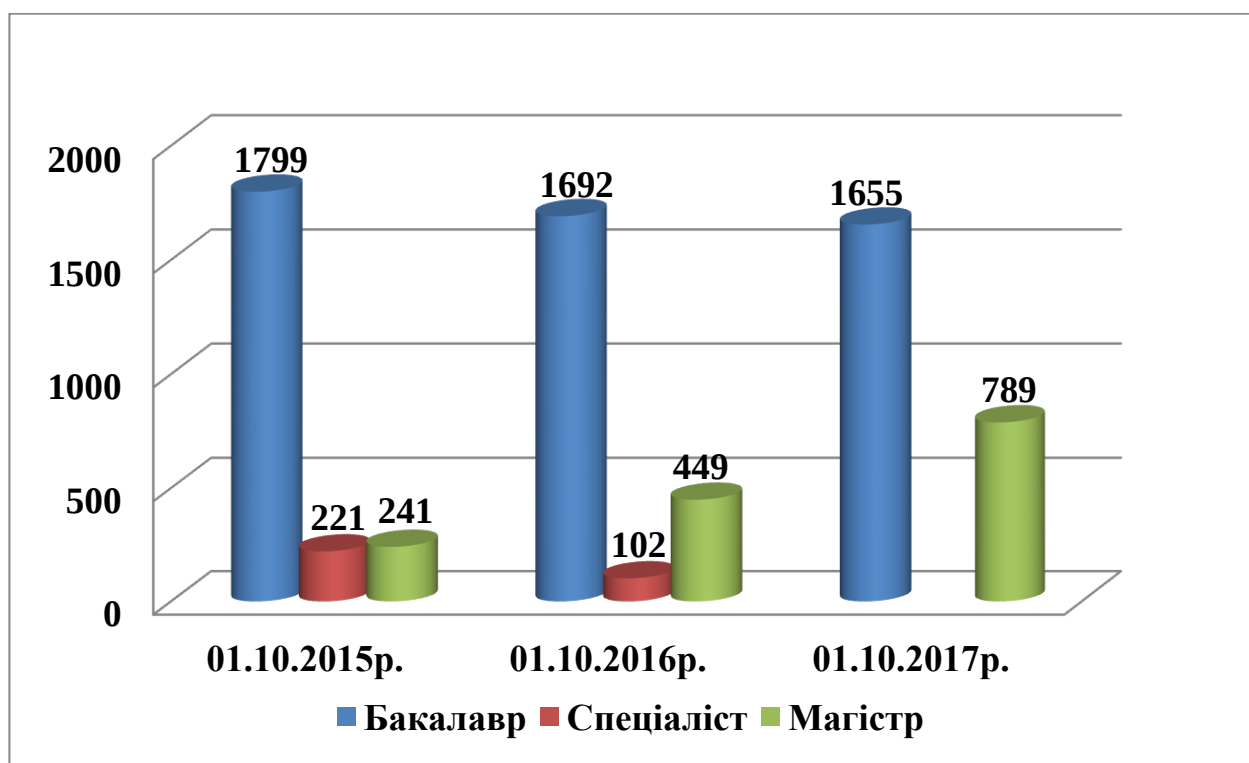

Рис. 1.2. Динаміка змін контингенту студентів за рівнями підготовки (ДФН)

Таблиця 1.2.

**Порівняльний аналіз контингенту студентів денної форми навчання
(ДФН)
(за підрозділами)**

Інститут/ Факультети	На 01.10.2015р.	На 01.10.2016р.	На 01.10.2017р.
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти (ННІ СПМО)	701	673	737
Хіміко-біологічний (Х/Б)	297	304	321
Інформатики, математики та економіки (ІМЕ)	380	396	446
Природничо-географічний (П/Г)	481	495	527
Філологічний (Ф/Ф)	402	375	413

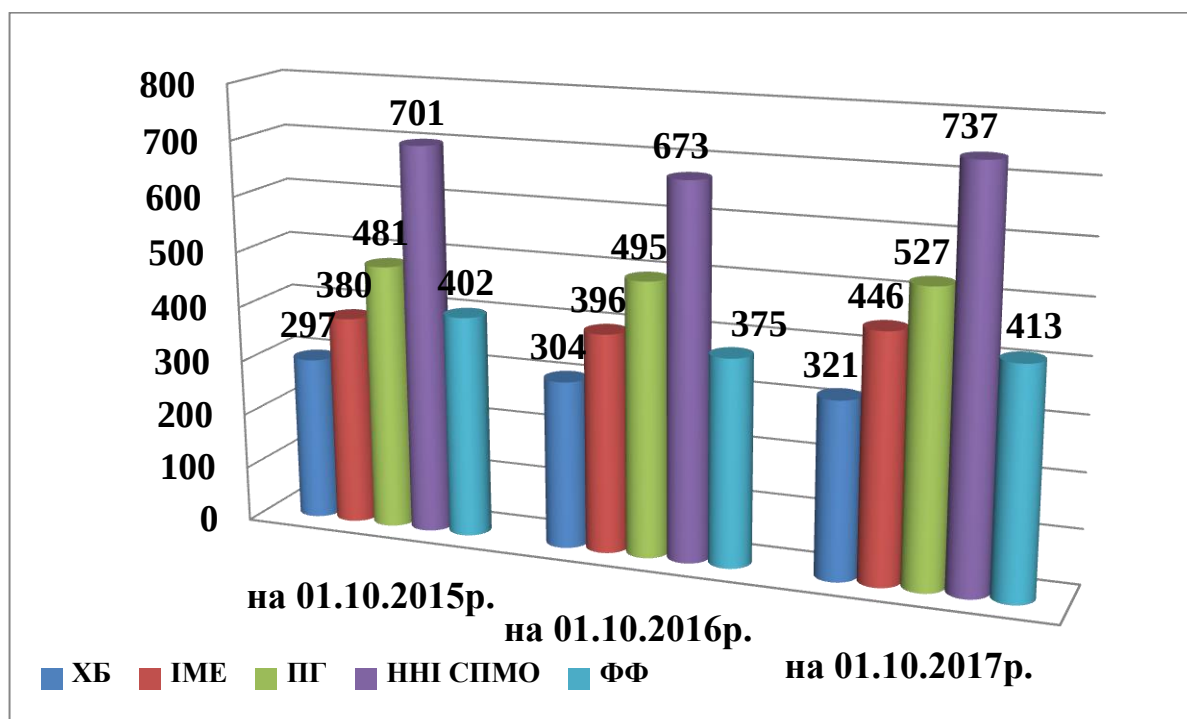

Рис. 1.3. Порівняльний аналіз контингенту студентів денної форми навчання (за підрозділами)

Порівняно з минулим роком кількість студентів денної форми навчання

збільшилася на 201 особу, що становить 8,9%. Зростання контингенту студентів відбулося в інституті та на всіх факультетах. Так, в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти кількість осіб зросла на 64 особи (на 9,4%), на хіміко-біологічному факультеті – на 17 осіб (на 5,6%), на факультеті інформатики, математики та економіки – на 50 осіб (12,6%), на природничо-географічному факультеті – на 32 особи (на 6,5%), на філологічному факультеті – на 38 осіб (на 10,1%).

Контингент студентів заочної форми навчання на 01жовтня 2017 р. становить 1431 особу. Загальний контингент за останні три роки має позитивну тенденцію до зростання. Порівняно з 2015 р. чисельність студентів зросла на 29 осіб, а з 2016 р. – на 93 особи. Слід зазначити, що на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти відбулося зменшення кількості студентів на 85 осіб (порівняно з 2016 р.), але на другому (магістерському) рівні вищої освіти кількість студентів збільшилася на 447 осіб (порівняно з 2015 р.) та на 272 особи (порівняно з 2016 р.).

Таблиця 1.3.

Динаміка змін контингенту студентів заочної форми навчання (ЗФН)

	2015-2016н.р.			2016-2017н.р.			2017-2018н.р.	
	Бакалавр	Спеціаліст	Магістр	Бакалавр	Спеціаліст	Магістр	Бакалавр	Магістр
Загальний контингент	1067	141	194	875	94	369	790	641
УСЬОГО:	1402			1338			1431	

Загальна кількість студентів-контрактників, що навчаються на заочній формі навчання, перевищує кількість студентів, що навчаються за рахунок державного бюджету. Кількість студентів, які навчаються за рахунок державного фінансування, зменшилася у 2017 р. на 10 осіб порівняно з 2015 р. та на 56 осіб порівняно з 2016 р..

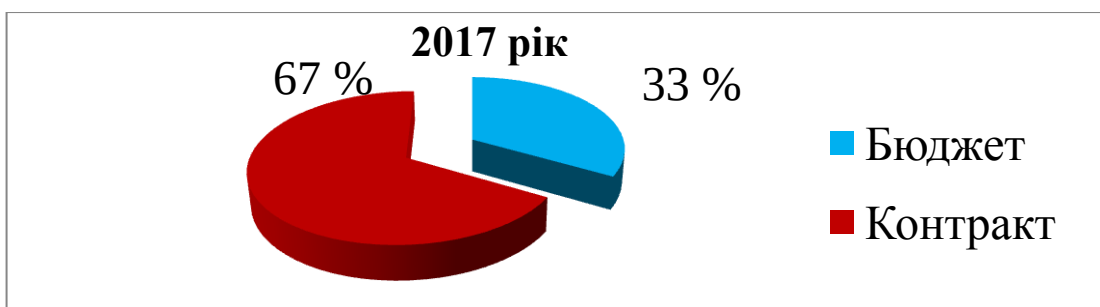

Рис. 1.4. Контингент студентів заочної форми навчання (за формами фінансування). Ступінь вищої освіти «Бакалавр»

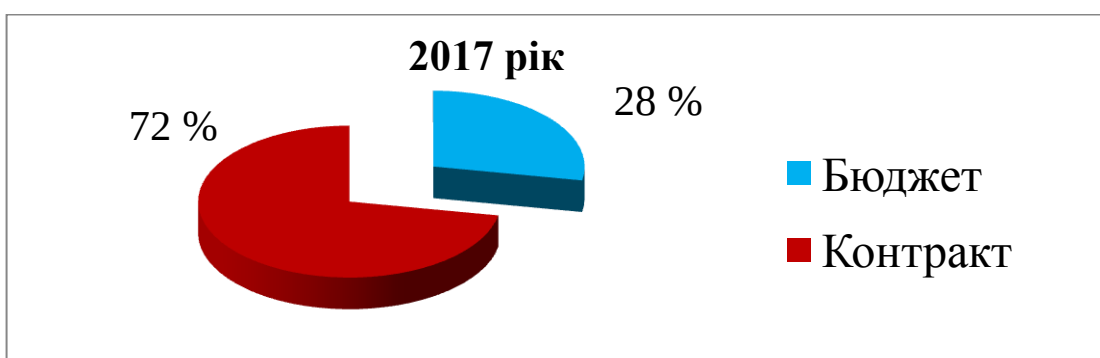

Рис. 1.5. Контингент студентів заочної форми навчання. Ступінь вищої освіти «Магістр»

Протягом звітного періоду активізовано профорієнтаційну роботу у ВНЗ I-II рівня акредитації, а саме: у Запорізькому, Нікопольському, Бериславському педагогічних коледжах, Запорізькому музичному училищі. Підтримується тісна співпраця з Хортицькою національною реабілітаційною академією. З огляду на те, що на низку спеціальностей («Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Музична освіта» тощо) набір переважно здійснюється на базі ОКР «Молодший спеціаліст», співпраця з цими навчальними закладами для заочно-дистанційного відділу є пріоритетною.

Кількість випускників за ступенем вищої освіти «Бакалавр» денної форми навчання становила 352 особи, що на 2 особи менше ніж встановлений обсяг державного замовлення. Кількість випускників за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» становила 92 особи, що на 3 особи менше від установленого обсягу державного замовлення. В обох випадках причиною недовиконання є відрахування студентів у зв'язку з невиконанням навчального плану.

Кількість випускників денної форми навчання за ступенем вищої освіти «Магістр» становила 87 осіб. Обсяг державного замовлення виконано в повному обсязі.

Причини недовиконання обсягу державного замовлення випускників:

- відрахування за невиконання навчального плану – 4 особи;
- надання академічної відпустки – 1 особа.

Таблиця 1.4.

**Випуск здобувачів вищої освіти за останні три роки
(денна форма навчання)**

	2015	2016	2017
Бакалавр	393	439	477
Спеціаліст	345	207	99
Магістр	37	106	127
Усього	775	752	703

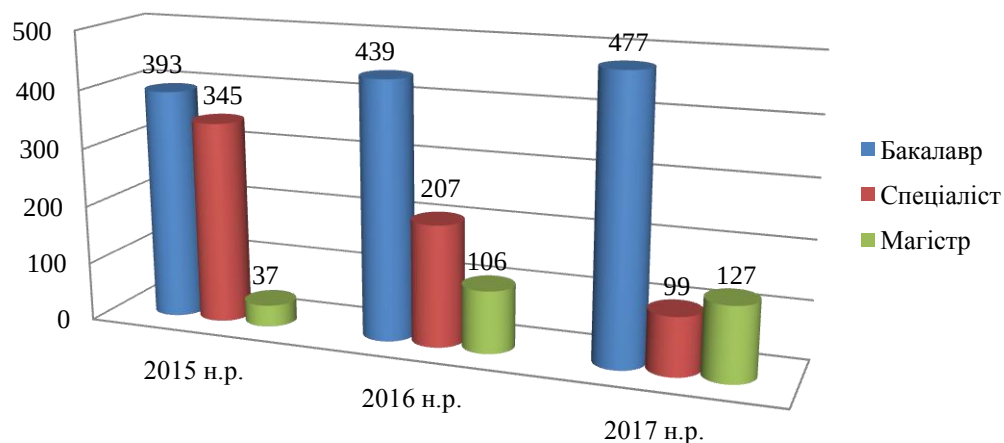

Рис. 1.6. Випуск студентів денної форми навчання

Випуск здобувачів вищої освіти заочної форми навчання у 2016-2017 н.р. порівняно з минулим роком за освітньою програмою бакалавра зменшився на 13 осіб, спеціаліста – на 97 осіб, а магістра – збільшився на 14 осіб. Загальна кількість випускників зменшилася на 96 осіб (Таблиця 1.5.).

Таблиця 1.5.

Випуск здобувачів вищої освіти (заочна форма навчання)

	2015-2016н.р.			2016-2017н.р.		
	Бакалавр	Спеціаліст	Магістр	Бакалавр	Спеціаліст	Магістр
Загальний випуск	379	234	53	366	137	185
Бюджетна форма навчання	79	123	26	127	19	63
Контрактна форма навчання	300	111	27	239	118	22
УСЬОГО:	666			688		

Прийом на навчання до Університету

Прийом заяв і документів на навчання у 2017 р. здійснювався за допомогою Єдиної державної електронної бази з питань освіти та Інформаційно-пошукової системи «Конкурс» для інформування абітурієнтів про надходження заяв на навчання до МДПУ імені Богдана Хмельницького за освітніми ступенями бакалавра та магістра на денній і заочній формах навчання.

Упродовж року приймальна комісія працювала над формуванням якісного контингенту студентів Університету й чітко організувала роботу всіх структурних підрозділів під час вступної кампанії.

До Університету у 2017 р. було подано **4565 заяв** (2016 рік – 4278 заяв, 2015 рік – 3610 заяв). Динаміку подання заяв можна спостерігати на рис. 1.7., 1.8.

Рис. 1.7. Динаміка подання заяв до Університету

На перший курс було подано **2088 заяв** (2016 рік – 2572 заяви, 2015 рік – 2176 заяв). Усі заяви подавалися тільки в електронній формі через систему «Електронний вступ», окрім тих осіб, що користувалися квотами при зарахуванні на навчання на місця за державним замовленням. Із загальної кількості поданих заяв з

I пріоритетом подано 155 заяв (114 рекомендовані);

II пріоритетом подано 121 заяву (38 рекомендовані);

III пріоритетом подано 108 заяв (12 рекомендовані).

Заяви подано з 14 регіонів України, але основний контингент формують Запорізька область та сусідні нам Херсонська, Дніпропетровська, Донецька.

Рис. 1.8. Динаміка подання заяв на 1 курс

Рис. 1.9. Загальні показники прийому на 1 курс

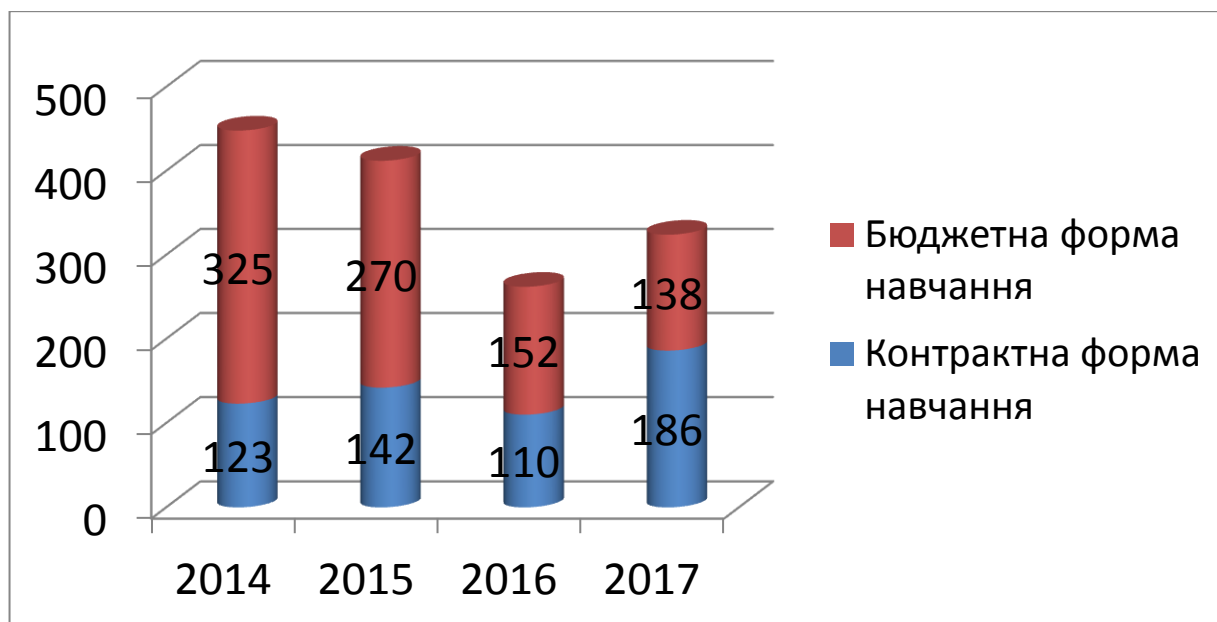

Рис. 1.10. Загальні показники прийому на 1 курс за джерелами фінансування

Загальний конкурс становив **11,1** (2016 рік – 9,1, 2015 рік – 8,4) особи на 1 місце державного замовлення на денну форму навчання.

Конкурс на 1 місце ліцензійного обсягу становив **1,6** особи.

Найбільший конкурс на одне місце державного замовлення був за такими спеціальностями:

- Комп'ютерні науки – **18,5** особи на 1 місце державного замовлення;
- Початкова освіта – **8,2** особи на 1 місце державного замовлення;

- Середня освіта (Географія) – 7,5 особи на 1 місце державного замовлення;

- Дошкільна освіта – 6,9 особи на 1 місце державного замовлення;

- Середня освіта (Українська мова і література) – 5 осіб.

На інші напрями конкурс становив від 5 до 3 осіб на 1 місце державного замовлення.

Загальний обсяг державного замовлення у 2017 р. становив 652 місця, на денну форму навчання – 524, на заочну – 128 (для порівняння: у 2016 році – 956 місць: на ДФН – 696, на ЗФН – 260, та у 2015 році – 652: на ДФН – 537 та на ЗФН – 114). Слід зазначити, що кількість місць державного замовлення зменшилася порівняно з минулими роками, але в цьому році жодне бюджетне місце не було повернено державі.

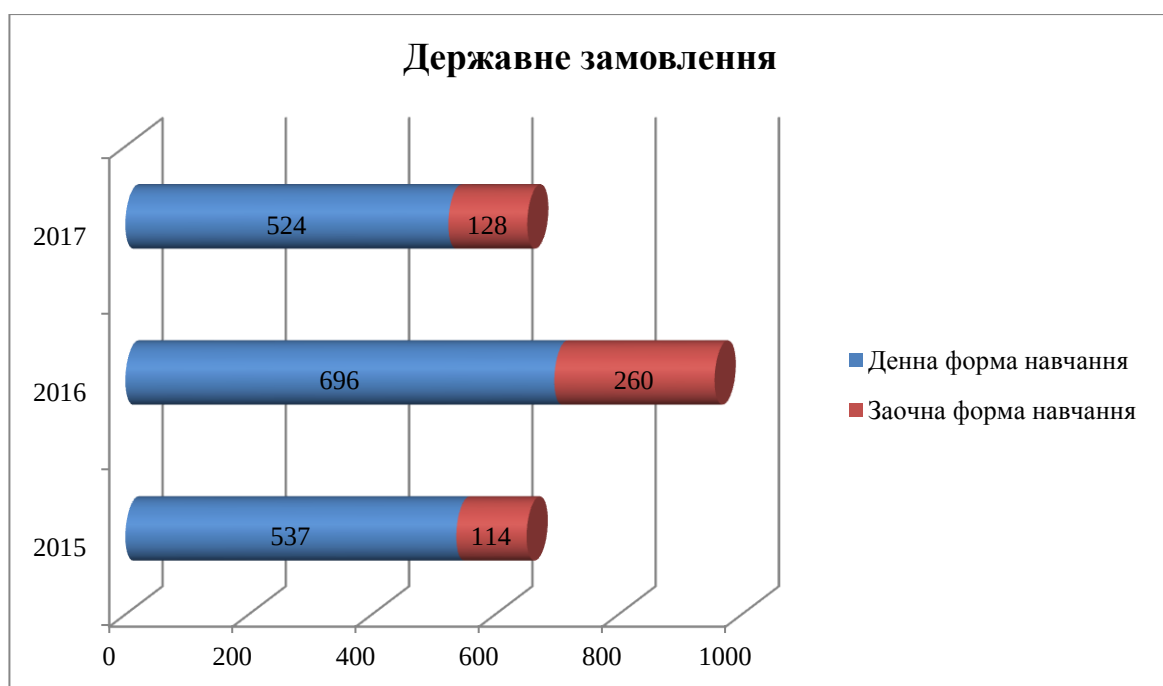

Рис. 1.11. Загальні показники прийому до Університету на місця державного замовлення

Крім того, Університет звертався до Міністерства освіти і науки України з проханням про виділення додаткових місць державного замовлення для тих дітей-сиріт, учасників АТО, мешканців території проведення АТО, які не пройшли за конкурсом на бюджетні місця й були рекомендовані на навчання на умовах контракту. Прохання було задоволене, 31 особу

зараховано на додаткові місця державного замовлення.

Кількість студентів, зарахованих до Університету на умовах контракту, в середньому становить 59,3 %, але під час навчання зменшується до 45 % у зв'язку з переведенням їх на вакантні місця державного замовлення при відрахуванні студентів-бюджетників.

Щодо реалізації програми неперервної освіти, то Університет підтримує зв'язок із закладами вищої освіти I-II рівнів: Запорізьким музичним училищем імені Платона Майбороди, Нікопольським, Запорізьким, Бериславським, Дніпропетровським педагогічними коледжами, Запорізьким, Дніпропетровським, Мелітопольським училищами культури, Хортицьким багатoproфільним коледжем, Великоанадольським лісовим коледжем, Мелітопольським, Генічеським і Бердянським медичними коледжами. Упродовж багатьох років випускники цих навчальних закладів зараховуються на старші курси Університету як за державним замовленням, так і на умовах контракту.

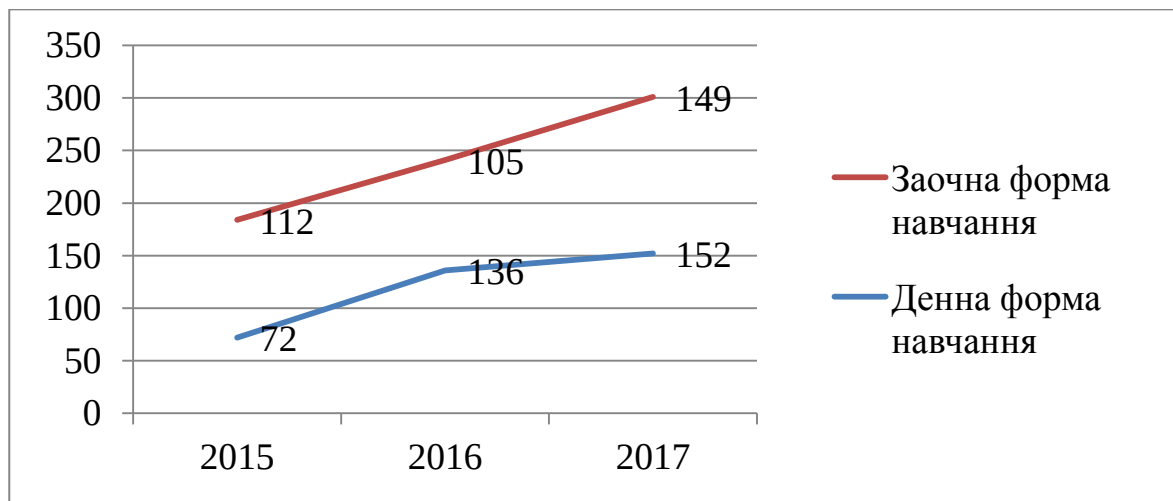

Рис. 1.12. Динаміка прийому на навчання на базі ОКР «Молодший спеціаліст»

Організація прийому документів вступників, верифікація документів про навчання, отримання рейтингових списків і зарахування проводилося виключно в системі Єдиної державної електронної бази освіти, через яку щоденно надавалися оперативні дані до Міністерства освіти і науки України щодо конкурсної ситуації. Завдяки формуванню нової стратегії проведення

вступної кампанії; підготовці до її реалізації; запровадженню нових організаційних форм роботи й оптимальної цінової політики; проведенню широкої агітації в засобах масової інформації, постійному оновленню інформації на web-сайті Університету, роботі телефонної лінії приймальної комісії та проведенню соціологічних опитувань потенційних абітурієнтів досягнуто підвищення кількісного та поліпшення якісного складу вступників.

Загалом вступна кампанія 2017 року характеризується такими показниками: було зараховано на денну та заочну форми навчання 1600 студентів (2016 – 1362 студенти, 2015 – 1401 студент): за освітнім ступенем бакалавра – 727 (2016 – 598, 2015 – 712), за освітнім ступенем магістра – 873 (2016 – 570, 2015 – 328). У 2017 році прийом за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» не здійснювався (у 2016 – 194, 2015 – 316).

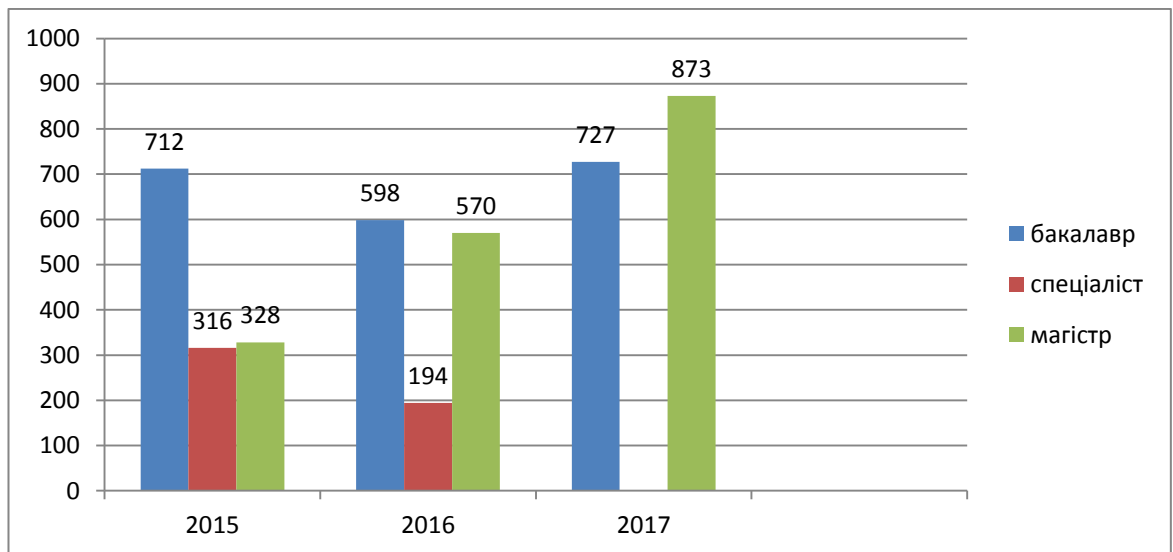

Рис. 1.13. Динаміка прийому студентів до Університету за останні три роки

Підбиваючи підсумки, слід зазначити проблемні напрями роботи з формування контингенту на окремі спеціальності, де чисельність студентів у групі становить від 1 до 10 осіб. Незважаючи на комплекс заходів, що були розроблені й упроваджені керівництвом інституту, факультетів, завідувачами випускових кафедр, низькою залишається кількість студентів I курсу за

спеціальностями: Екологія, Лісове господарство, Садово-паркове господарство, Хімія, Хореографія, Соціальна робота.

Поновлення на навчання, переведення, відрахування студентів

За результатами порівняльного аналізу, в Університеті на денній формі навчання у 2015-2016 н. р. було відраховано 95 осіб, у 2016-2017 н. р. – 70 осіб.

За три квартали 2017 року з Університету відраховано 58 студентів денної форми навчання. Основними причинами відрахування студентів традиційно є:

- невиконання навчального плану – 27 студентів (46,5% від загальної кількості відрахованих студентів);
- власне бажання – 19 студентів (32,7% від загальної кількості відрахованих студентів);
- несплата за освітні послуги – 3 студенти (5,2% від загальної кількості відрахованих студентів).

Додатково слід зазначити, що в Університеті впродовж останнього року було поновлено на навчання 11 студентів, серед них

- студенти, які поновилися з метою атестації, – 2 особи;
- студенти, які поновилися на навчання з інших навчальних закладів, – 3 особи;
- студенти, які раніше були відраховані з Університету, – 6 осіб (III та IV курси).

Таблиця 1.6.

Відрахування студентів денної форми навчання за три квартали 2017 року

Інститут / факультети	Всього	З них переведено на заочну форму навчання
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	15	2
Хіміко-біологічний	9	1
Інформатики, математики та економіки	11	3
Природничо-географічний	12	1
Філологічний	10	
РАЗОМ в Університеті	58	7

Таблиця 1.7.

**Відрахування студентів денної форми навчання
(за підрозділами)**

Інститут / факультети	2015-2016 н.р.		2016-2017 н.р.	
	Усього	З них переведено на заочну форму	Усього	З них переведено на заочну форму
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	18	1	24	7
Хіміко-біологічний	19	4	9	
Інформатики, математики та економіки	14		11	
Природничо-географічний	20	1	16	4
Філологічний	24	2	10	1
РАЗОМ в Університеті	95	8	70	12

Як видно з таблиць, порівняно з попередніми роками, намітилася позитивна тенденція зменшення відтоку студентів денної форми навчання з Університету. За три роки кількість студентів, відрахованих із навчального закладу, зменшилася з 95 осіб до 70 осіб (різниця у 25 осіб – 26,3%).

У 2016-2017 н. р. найбільша кількість відрахованих студентів зафіксована в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (24 студенти – 3,8% від загальної кількості студентів цього підрозділу). На природничо-географічному факультеті відсоток відрахованих студентів становив 3,2% (16 осіб), на хіміко-біологічному – 2,9% (9 осіб), на факультеті інформатики, математики та економіки – 2,8% (11 осіб). Найнижчий показник відрахованих студентів (2,7% – 10 осіб) виявлено на філологічному факультеті.

Рух контингенту студентів заочної форми навчання за останні три роки відображено в таблицях 1.8., 1.9.

Таблиця 1.8.

Поновлення студентів заочної форми навчання

	2015-2016 н.р.		2016-2017 н.р.		2017-2018 н.р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
УСЬОГО:	77	2	68	9	37	6
Бюджетна форма навчання	18	0	18	1	7	1
Контрактна форма навчання	59	2	50	8	30	5

Таблиця 1.9.

Відрахування студентів на заочній формі навчання

	2015-2016 н.р.		2016-2017 н.р.		2017-2018 н.р.	
	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр	Бакалавр	Магістр
УСЬОГО:	19	0	16	0	11	0
Бюджетна форма навчання	0	0	0	0	0	0
Контрактна форма навчання	19	0	16	0	11	0

За минулий навчальний рік поновлено 16 осіб, відраховано 77 осіб. Основними причинами відрахування студентів заочної форми навчання у 2016-2017 н.р. було невиконання навчального плану та невиконання умов контракту.

Заповнення вакантних місць державного замовлення на денній і заочній формі навчання здійснювалося на конкурсній основі згідно з Положенням про порядок переведення студентів на бюджетну форму навчання Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

1.3. Забезпечення якості освітнього процесу

1.3.1. Розробка та вдосконалення програм підготовки фахівців

Прийняття у 2014 році Закону України «Про вищу освіту» надає вищим навчальним закладам певну автономію, а отже, Університет, як і кожен заклад вищої освіти, має самостійно дбати про зміст, наповнення та якість освітніх програм, зважаючи на відповідність потребам сучасного суспільства.

В Університеті розроблені та функціонують **4 освітньо-наукові і 87 освітньо-професійних програм**, які підлягають періодичному перегляду й оновленню. Удосконалення освітніх програм у звітному році відбувалося, зокрема, шляхом упровадження нових чи редагування раніше впроваджених спеціалізацій. До розробки освітніх програм залучалися провідні профільні науково-педагогічні працівники Університету, потенційні роботодавці та студенти.

У звітному навчальному році рішеннями Вченої ради Університету затверджено **89** нових навчальних планів на 2017-2018 навчальний рік, з них **55** навчальних планів – для освітнього ступеня бакалавра (12 – за скороченим терміном навчання на базі «молодшого спеціаліста») і **34** – для освітнього ступеня магістра.

Таблиця 1.14.

Кількість узгоджених нових навчальних планів за рівнями бакалавра та магістра

факультет	2015		2016		2017	
	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр	бакалавр	магістр
ННІ СПМО	9	6	14	6	13	7
ХБ	5	4	12	7	13	6
ІМЕ	5	5	10	6	12	8
ФФ	4	2	6	6	8	6
ПГ	7	4	10	7	9	7
Всього	30	21	52	32	55	34

Найбільшу кількість навчальних планів згідно зі спеціальностями (20) було розроблено Навчально-науковим інститутом соціально-педагогічної й мистецької освіти та факультетом інформатики, математики та економіки. Хіміко-біологічний, природничо-географічний і філологічний факультети подали на узгодження 19, 16 і 14 навчальних планів відповідно.

При цьому за однією програмою впроваджувалися плани як за денною, так і за заочною формами навчання.

При розробці нових навчальних планів факультетами та інститутом особлива увага приділялася упорядкуванню загального часу на навчальні дисципліни, усуненню дублювання навчальних дисциплін на різних рівнях підготовки, плануванню часу на самостійну роботу, скороченню чисельності навчальних дисциплін та їх укрупненню, жорсткій регламентації тижневого навчального навантаження тощо.

Крім того, для втілення в життя норми Закону України «Про вищу освіту» щодо переходу до максимального навантаження науково-педагогічних працівників у 600 годин здійснювався аналіз чинних навчальних планів спеціальностей однієї або подібних галузей на денній та заочній формі навчання (зокрема навчальні плани за скороченим терміном навчання) щодо їх узгодження за переліками дисциплін, тривалістю, назвами, формами контролю тощо, включаючи ті дисципліни, що викладаються на міжфакультетському рівні. Після цього навчальні плани редагувалися з урахуванням максимального забезпечення проведення аудиторних занять (лекцій, практичних) через об'єднання груп однієї чи подібних галузей і приєднання малочисельних груп до інших груп, у тому числі через міжфакультетне об'єднання.

1.3.2. Якість методичного забезпечення

У звітному періоді діяльність Науково-методичної ради Університету та науково-методичних комісій інституту/факультетів була переважно зосереджена на адаптації внутрішньоуніверситетських методичних

документів до вимог Закону «Про вищу освіту».

Із цією метою Вчена рада Університету затвердила низку нормативних документів і положень, а також змін та доповнень до вже чинних положень, а саме:

- зміни та доповнення до Положення про комплексний рейтинг студентів у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- Порядок формування рейтингу здобувачів вищої освіти для призначення і виплати стипендій у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- Правила призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

- Положення про сертифікатні освітні програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

- Положення про керівників проектних груп із розроблення освітніх програм та гарантів освітніх програм у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- зміни та доповнення до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- зміни та доповнення до Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького;

- Положення про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

- зміни та доповнення до Правил призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Робота науково-методичних комісій факультетів та інституту була зосереджена переважно на таких питаннях:

- удосконалення змісту підготовки фахівців і розроблення нових навчальних планів на компетентнісній основі з урахуванням потреб ринку праці;

- підвищення якості професійної підготовки, конкурентоспроможності випускників за ступенем вищої освіти «Бакалавр», «Магістр»;

- комплексний аналіз змісту фахової освіти відповідно до ліцензій спеціальностей;

- удосконалення системи оцінювання знань студентів відповідно до оновлених вимог і засобів діагностики успішності навчання;

- розвиток інформаційної та технічної підтримки навчального процесу;

- розширення практики та забезпечення якості викладання фахових дисциплін іноземною мовою;

- рецензування та рекомендація до друку навчально-методичних і наукових видань, навчальних і робочих програм навчальних дисциплін;

- підготовка матеріалів для самостійної роботи, контрольних кваліфікаційних робіт (ККР) і контрольних кваліфікаційних завдань (ККЗ), що є одним із засобів діагностики знань, умінь і навичок;

- затвердження оновлених програм практик відповідно до навчальних планів;

- затвердження переліку освітніх програм для денної форми навчання на 2017/2018 н.р.;

- засади планування дисциплін за вибором.

Забезпечення якості освіти в Університеті системно пов'язане безпосередньо з реформуванням освітньої галузі в контексті Закону України «Про освіту», що актуалізувало пошук в Університеті шляхів долучення до цих процесів. Тому в жовтні 2017 року розпочала свою діяльність «Методична майстерня педагога нової української школи». Її метою стала популяризація ідей освітніх реформ, пов'язаних із реалізацією концепції «Нова українська школа». До запропонованих кафедрами заходів на початковій стадії було залучено понад 400 вчителів різних районів Запорізької області. Проведені заходи дали змогу, окрім просвітницької функції, здійснити зовнішню експертизу освітніх програм підготовки бакалаврів за спеціальностями, які на сьогодні проліцензовані в Університеті. Під час проведення методичної майстерні була виявлена актуальність зафіксованих в освітніх програмах МДПУ імені Богдана Хмельницького результатів навчання та пов'язана з ними проблема оновлення професійно-педагогічної і методичної компетентності вчителів Запорізької області. Ініціативу щодо необхідності опанування іншомовної, економічної, менеджерської компетентності виявили представники районного та міського відділів освіти.

Початок реалізації інноваційної ідеї методичної майстерні педагога нової української школи відкриває широкі перспективи Університету як лідера неформальної професійно-педагогічної освіти педагогів Запорізької області та водночас актуалізує його соціальну відповідальність за якісну організацію культурно-освітнього простору професійного розвитку освітян. Ефективна діяльність методичної майстерні в подальшому спрямовуватиме методичну роботу кафедр на розробку науково-експертного супроводу та реалізацію нових методологій формування в суб'єктів педагогічної взаємодії вміння вчитися протягом життя, зміну усталених підходів до розуміння та

визнання результатів навчальної діяльності освітян у сфері неформальної освіти, розвиток науково-педагогічного та методичного дорадництва і консультування провідними науково-педагогічними працівниками. У перспективі діяльність методичної майстерні передбачає створення творчих груп із розробки дидактико-методичного забезпечення «компетентнісної» школи, запровадження науково-дидактичного журналу «Методична майстерня педагогічних працівників нової української початкової школи Запорізької області», організацію роботи електронної платформи для забезпечення популяризації «Методичної майстерні педагога нової української школи» задля максимальної активізації неперервного професійного зростання педагогічних працівників Запорізької області.

Якість освітнього процесу великою мірою залежить від забезпечення навчальних дисциплін навчально-методичними матеріалами, які мають бути доступними для студентів як у друкованому, так і електронному вигляді.

Кафедрами з використанням компетентнісного підходу розроблено навчально-методичні матеріали (підручники, навчальні посібники) для підготовки фахівців за новими освітніми програмами. За звітний період опубліковано 21 підручник і навчальний посібник.

Проте поява нових освітніх програм, а з ними – і навчальних курсів, перехід на нові навчальні програми потребує значного оновлення навчально-методичного забезпечення навчального процесу, що вже існує, та, відповідно, розробки нових документів – з урахуванням нових вимог та особливостей компетентнісного підходу та оцінювання результатів навчання.

Усі навчальні дисципліни забезпечені навчально-методичними комплексами в електронному вигляді та представлені в системі дистанційного навчання Університету. Матеріали з навчальних курсів, електронні версії навчально-методичних комплексів розміщено науково-педагогічними працівниками на сайті дистанційного навчання за традиційною структурою, прийнятою в Університеті. Крім того, активно ведеться робота щодо розміщення на сайті дистанційного навчання

навчально-методичної літератури. Так, найбільша кількість підручників і навчальних посібників, викладених на сайті, зафіксована на факультеті інформатики, математики та економіки (33), в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (19).

В Університеті велика увага приділяється забезпеченню освітнього процесу методичною літературою за всіма спеціальностями та рівнями підготовки відповідно до вимог ліцензування та акредитації. Інформаційний супровід освітнього процесу здійснюється бібліотекою Університету, робота якої у 2017 р. була спрямована на підвищення якості інформаційного забезпечення освітньої та наукової діяльності здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, аспірантів і співробітників Університету, на подальше впровадження в роботу автоматизованих технологій.

Упродовж 2017 р. за єдиним читацьким квитком бібліотека Університету зареєструвала 4494 користувачів бібліотеки; кількість відвідувань – 124 221 (з них веб-сайту – 52 962); книговидача – 93 485.

Традиційно фонд бібліотеки комплектувався авторефератами та дисертаціями, які захищалися в Університеті. За 2017 рік до бібліотеки надійшло 4 примірники дисертацій і 161 примірник авторефератів дисертацій.

У 2017 р. бібліотека отримала 1638 примірників видань (824 назв) на загальну суму 17 878 грн. 52 коп., з них навчальної літератури – 600 примірників (160 назв), наукової – 614 примірників. На передплату періодичних видань (96 найменувань) було витрачено Університетом 41 970 грн. 72 коп.

Фонд бібліотеки налічує 410510 примірників (зокрема навчальної літератури – 154210 примірників, наукової літератури – 100708 примірників).

Джерелом безкоштовного надходження стали книги, передані в дарунок від кафедр. Завдяки проведеній акції «Подаруй книгу бібліотеці» до фонду бібліотеки надійшло 652 примірники (501 назва).

З метою формування у студентів навичок роботи з навчальною та науковою літературою використовувалися різні форми й методи інформаційно-бібліографічної діяльності: постійно виконувались усні та письмові бібліографічні довідки; проводилися консультації біля каталогів; укладалися науково-допоміжні бібліографічні покажчики, інформаційні списки літератури, які виставлялися на сайт бібліотеки; постійно поповнювався записами електронний каталог.

У 2017 р. бібліотека проводила роботу з наповнення своїх баз даних, серед яких: база даних магістерських і дипломних робіт (на сьогодні –1847 записів); база даних авторефератів і дисертацій (426 записів); база даних раритетних видань (665 записів), в якій представлені книги кінця XIX – початку XX ст.

Діяльність інформаційно-обчислювального центру

Головними завданнями Інформаційно-обчислювального центру є освоєння та впровадження в Університеті сучасних інформаційних технологій, здійснення контролю за процесом створення, впровадження й використання в Університеті інформаційних, автоматизованих та інформаційно-обчислювальних систем і за працездатністю комп'ютерної техніки та локальної мережі Університету.

Для реалізації пріоритетного напрямку щодо підвищення швидкості доступу до мережі Інтернет було придбано нове серверне обладнання на суму 50 000 грн. Це дало можливість на всіх факультетах та в інституті збільшити швидкість із 3-5 Мегабіт/секунду до 50-80 Мегабіт/секунду залежно від можливостей ПК користувача та мережевого обладнання.

Рис. 1.14. Швидкість Інтернету до зміни серверного обладнання

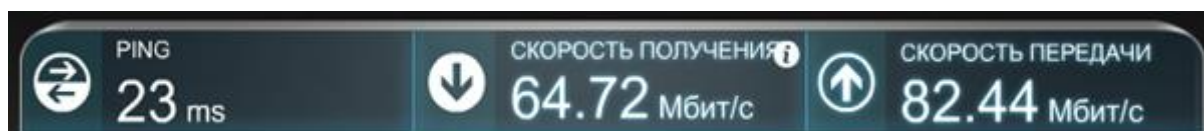

Рис. 1.15. Швидкість Інтернету після зміни серверного обладнання

Завдяки цьому серверу є також можливість зменшити витрати на енергоносії порівняно з попереднім обладнанням, що повинно економити близько 9000 грн/рік.

Придбано нове мережеве обладнання (вересень-грудень 2017 р.):

- для відділу з боротьби та протидії корупції – 1 шт.;
- розрахункового відділу – 1 шт.;
- навчального відділу – 1 шт.

За 2017 рік підключено до мережі Інтернет 2 навчальні аудиторії, кафедра екології та зоології, кафедра фізичної географії, відділ боротьби та протидії корупції, 1 користувач з матеріального відділу, кабінети деканів факультету інформатики, математики та економіки і хіміко-біологічного факультету, кабінет завідувача кафедри англійської мови.

Розмежовано мережеву інфраструктуру в головному корпусі для забезпечення більш комфортного бездротового доступу студентів і викладачів університету до мережі Інтернет.

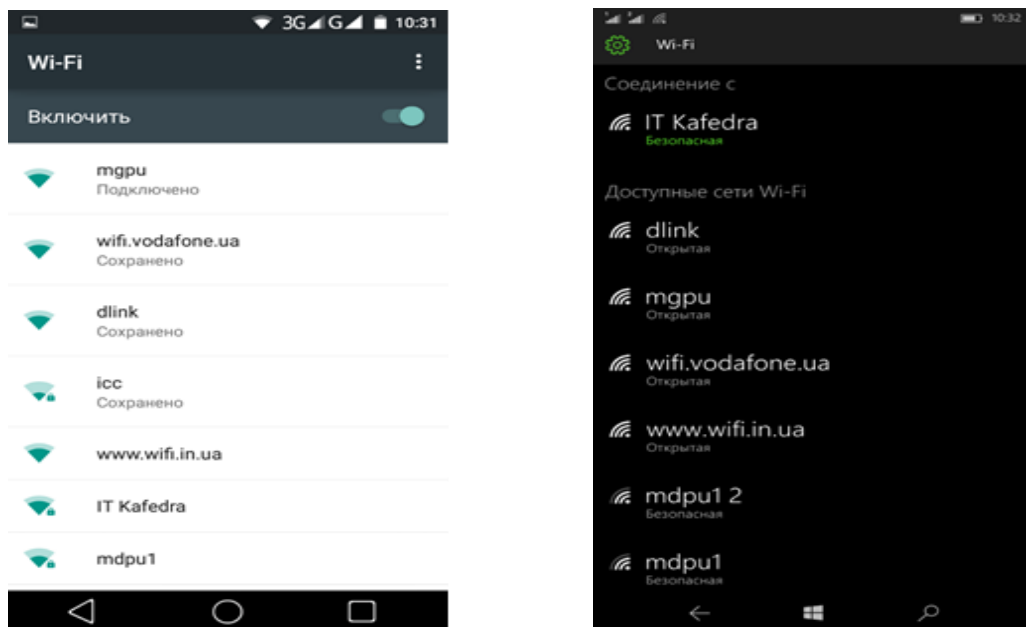

Рис. 1.16. Приклад Wi-fi-покриття в головному корпусі

Університет подав заявку на участь у спеціальній програмі для навчальних закладів компанії Microsoft. У разі згоди з боку компанії Університет матиме можливість отримувати безкоштовно відповідне

ліцензійне програмне забезпечення. Будь-який науково-педагогічний працівник і студент матиме змогу встановити на свій ПК ліцензійну ОС Windows 10 та Office. Теж саме стосується й комп'ютерних аудиторій. На сьогодні кількість копій ліцензійного програмного забезпечення становить 71 примірник.

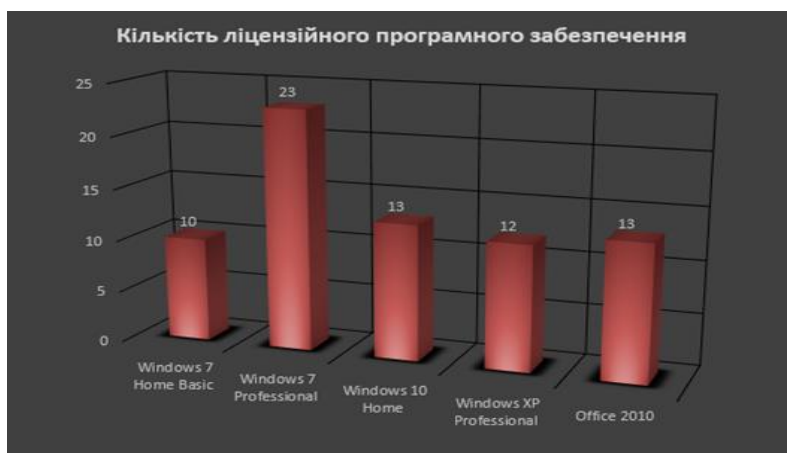

Рис.1.17. Кількість ліцензійного програмного забезпечення

У межах реалізації пріоритетного напрямку сприяння інтенсивному розвитку інформаційного забезпечення навчального процесу в Університеті впродовж 2017 р. придбано комп'ютерної та проекційної техніки на загальну суму понад 270 тис. грн., зокрема 20 ПК, кожен з яких оснащений потужним 4-хядерним процесором, твердотільним накопичувачем, 8-ма гігабайтами оперативної пам'яті та 19-тидюймовими HD-моніторами. Крім того, замінено обладнання Windows-серверу, призначеного для навчальних цілей, та повністю переустановлено операційну систему з оновленням програмного забезпечення на ньому. Завдяки цьому швидкість обробки ним даних підвищилася в 10 разів.

Зважаючи на особливості актової зали, прийнято рішення про придбання моторизованого екрану з пультом дистанційного керування для більш комфортного використання та ультракороткофокусного проектора, який здатен відтворювати зображення у форматі FullHD.

Інформаційне наповнення та структура веб-сайту Університету призначені, насамперед, задовольняти потреби «зовнішніх» користувачів, формуючи інформаційний образ Університету.

Інформаційно-обчислювальним центром створено умови для інформування щодо діяльності структурних підрозділів на сайті Університету. Щорічно здійснюється допомога у підготовці онлайн-анкети щодо розміщення інформації на офіційному веб-сайті Університету на виконання вимог Закону України «Про вищу освіту» та Закону України «Про доступ до публічної інформації з питань оприлюднення інформації про діяльність Університету».

Двічі на рік дослідницька група Cybermetrics Lab оприлюднює рейтинг Webometrics (ступінь інтеграції ВНЗ у «світову павутину»). Webometrics зараз ранжує близько 27 тисяч вишів світу. Його результати визначаються на основі показників, які свідчать про масштабність та авторитетність представлення вишів у науково-освітньому просторі, показників цитованості наукових праць, якості науково-методичних матеріалів, популярності всіх складових діяльності Університету в Інтернет-просторі.

Рейтинг Webometrics сайту Університету за останні 3 роки змінювався так:

січень 2015 – 33 місце (серед 297 вишів України);

липень 2015 – 51 місце (серед 295 вишів України);

січень 2016 – 44 місце (серед 292 вишів України);

липень 2016 – 68 місце (серед 344 вишів України);

грудень 2016 – 84 місце (серед 341 вишу України).

Станом на листопад 2017 р. сайт нашого Університету посідає 63 місце серед 331 навчального закладу країни та 4-е місце серед сайтів педагогічних закладів вищої освіти. Починаючи із січня 2017 р., сайт піднявся на 21 позицію.

Рис. 1.18. Зміна рейтингу головного сайту Університету за 2015–2017 рр.

ranking	World Rank	University	Det.	Presence Rank*	Impact Rank*	Openness Rank*	Excellence Rank*
		університет					
60	6478	Transcarpathian Art Institute / Закарпатський художній інститут	19	18221	2533	9491	5789
61	6485	Mykolayiv National Agrarian University / Миколаївський національний аграрний університет	19	9639	7745	4545	5789
62	6485	Chernihiv National University of Technology / Чернігівський національний технологічний університет	19	5834	9133	3052	5789
63	6501	Melitopol State Pedagogical University / Мелітопольський державний педагогічний університет	19	1720	8033	5294	5789
64	6509	Poltava National Technical University Yuri Kondratyuk / Полтавський національний технічний університет Ю Кондратюка	19	3363	8984	3668	5789
65	6548	Sumy Regional Institute of Postgraduate Education / Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	19	4815	3341	9491	5789
66	6555	Yaroslav the Wise National Law University / Національний юридичний університет Ярослава Мудрого	19	3514	9910	2448	5789

Рис. 1.19. Загальний рейтинг головного сайту Університету станом на листопад 2017 р. (за даними Webometrics)

25	4474	National Pedagogical University MP Dragomanov / Національний педагогічний університет М П Драгоманова		1467	3647	2528	5789
46	5707	Poltava State Pedagogical University Korolenko / Полтавський національний педагогічний університет		3405	6427	4395	5789
53	6168	Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University / Уманський державний педагогічний університет П Тичини		2416	7094	5305	5789
63	6501	Melitopol State Pedagogical University / Мелітопольський державний педагогічний університет		1720	8033	5294	5789

Рис. 1.20. Рейтинг головного сайту Університету серед педагогічних ВНЗ станом на листопад 2017 р. (за даними Webometrics)

На сайті регулярно публікуються новини з різних сфер діяльності Університету. Так само регулярно оновлюється інформація про діяльність Університету, що підлягає оприлюдненню, особливо підрозділ, що стосується фінансової діяльності Університету.

У 2017 р. створено розділи:

- Студентам;
- Відеопрезентації спеціальностей Університету «Обирайте навчання в МДПУ»;
- Foreign Citizens Studying;
- For International Cooperation;
- Молоді вчені Університету;
- Інноваційні розробки, стартапи;
- Нагороди, дипломи про академічне визнання вчених.

Крім того, перероблено структуру розділу Відділу міжнародних зв'язків; відокремлено інформацію, що стосується роботи приймальної комісії Університету; створено та впроваджено Сайт абітурієнта.

На офіційний сайт Університету (www.mdpu.org.ua) було зроблено 789 288 заходів (сеансів) 72 587 відвідувачами.

Загальна відвідуваність сайту зростає в період червень-вересень, що пов'язано зі вступною кампанією.

Найчастіше користувачі знаходять сайт Університету через пошукові сервіси. Переважна кількість відвідувачів – з України (76,5%).

На головному сайті Університету (mdpu.org.ua) регулярно публікуються новини з різних сфер його діяльності: близько 35% стосується наукової діяльності (із них майже половина висвітлює наукову діяльність студентів), 15% – міжнародної, 15% – виховної, приблизно по 10% – висвітлюють культурно-масові, спортивні заходи та профорієнтаційну роботу, 5% – припадають на інші заходи й анонси подій.

Рис. 1.21. Новини за сферами діяльності Університету

Упродовж року проводилася робота з формування документів на електронних носіях. У фонді електронної бібліотеки нараховується 1502 електронні ресурси. Це роботи науково-педагогічних працівників Університету (104), повнотекстові версії підручників, методичних і навчальних комплексів дисциплін, лекційний матеріал тощо. Ці ресурси доступні в локальній університетській мережі. Також у бібліотеці для відвідувачів організований безкоштовний доступ до ресурсів Інтернет із використанням Wi-Fi технологій. Велика увага приділяється веденню сторінки бібліотеки Web-сайту, що є складником сайту Університету. Ця сторінка постійно оновлюється, виставляються електронні варіанти видань бібліотеки – бібліографічні покажчики, рекомендовані списки літератури та

списки новинок літератури. Крім того, на сайті можна ознайомитися із заходами, що були підготовлені та проведені працівниками бібліотеки.

Завдяки АБІС ІРБІС удосконалено БД «Електронний каталог», яка постійно поповнюється. Станом на 06.12.2017 року введено 39044 записів.

Загальна відвідуваність сайту бібліотеки зростає в період вересень-червень. Переважна кількість відвідувачів з України – 78,2%

Інформатизація освітнього процесу є основною парадигмою сучасного суспільства, яка досягається завдяки сукупності взаємопов'язаних організаційно-правових, соціально-економічних, навчально-методичних, науково-технічних, виробничих та управлінських процесів, спрямованих на задоволення інформаційних, обчислювальних і телекомунікаційних потреб (інших потреб, що пов'язані з упровадженням методів і засобів інформаційно-комунікаційних технологій – ІКТ) учасників освітнього процесу, а також тих, хто цим процесом керує та його забезпечує (зокрема здійснює його науково-методичний супровід і розвиток).

З метою підвищення ефективності організації самостійної роботи студентів шляхом використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій було вдосконалено роботу системи сайтів інституту/факультетів і кафедр, на яких розміщується навчально-методична інформація з навчальних дисциплін та систематично проводяться ознайомчі семінари зі студентами щодо використання цих матеріалів у навчальній діяльності.

Слід зауважити, що у 2017 р. зафіксовано зростання зацікавленості співробітників, студентів та аспірантів Університету у використанні різних інструментів, які надає платформа з дистанційного навчання. Так, найбільшою популярністю серед ресурсів, які надає платформа (Рис. 1.22.), користуються структурні елементи: тести (91,20%), файл (85,30%), сторінка (63,70%), гіперпосилання (62,10%), глосарій (55,20%), завдання (46,80%), форуми (37,90%), чати (24,65%), опитування (18,33%), папка (14,10%), інформаційні матеріали (12,60%), лекції (12,50%), зворотний зв'язок (7,00%).

Рис. 1.22. Структурні елементи дисциплін у системі дистанційного навчання

Центром дистанційного навчання оновлено та модернізовано дистанційні курси на платформі Moodle. Організовано навчальні семінари щодо опанування навичками роботи із платформою Moodle та методичного складника створення дистанційних курсів; забезпечено технічну підтримку платформи Moodle; технічну та консультаційну підтримку з надання доступу до освіти студентів, які перебувають за кордоном в рамках академічної мобільності і навчаються за індивідуальним графіком.

Студенти мають змогу отримувати доступ до лекційних, семінарських матеріалів; реалізується самостійна робота; є можливість ознайомитися з питаннями, які виносяться на екзамен. Під час проходження періодичного контролю відкривається доступ до тестових матеріалів, студенти в будь-який час можуть переглянути свій рейтинг успішності з дисциплін.

Навчання студентів за індивідуальним графіком здійснюється з використанням елементів дистанційної форми та сучасних комунікаційних технологій (Рис. 1.23).

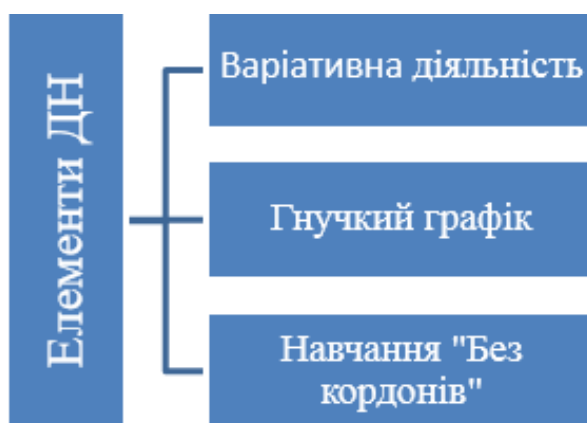

Рис 1.23. Елементи дистанційного навчання

Комплект навчальних матеріалів студент отримує відразу при зарахуванні на курс.

До складу електронних навчально-методичних комплексів входять:

1. Подача теоретичного матеріалу: лекція; мультимедіа; опис практичної/лабораторної роботи.

2. Перевірка засвоєння подачі матеріалу: звіт із практичної/лабораторної роботи, питання/завдання до лекції (додаткові завдання), тести/модулі (для самоконтролю, для оцінювання знань), контрольна робота (іспит) – як у тестовій формі, так і у формі запитань.

3. Спілкування студентів з науково-педагогічним працівником і між собою: питання щодо лекції (off-line) – науково-педагогічний працівник аналізує відповіді, оптимізує подачу матеріалу студентам-слухачам; форум; інформація про студентів, які навчаються на тому ж курсі; Skype, E-mail, телефон, viber.

На порталі Центру дистанційного навчання розміщені навчальні курси для роботи в системі дистанційного навчання Moodle, на платформі якої працює сайт ЦДН; навчальні курси для дистанційного та самостійного вивчення дисциплін, що викладаються.

У навчальних курсах студентам доступні (Рис. 1.24):

- форум
- Чат курсу ☐
- Програма нормативної навчальної дисципліни
- Робоча програма ☐

Змістовний модуль 1

- Лекція №1. Стандарти в медіа
- Завдання до лекції 1
- Тест до лекції 1
- Лабораторна робота №1
- Матеріали до лабораторної роботи №1
- Завдання до лабораторної роботи №1

Змістовний модуль 2

- Лекція №5. Загальні тенденції в сфері нових медіа. Інтернет
- Завдання до лекції 5
- Тест до лекції 5
- Лабораторна робота №6
- Завдання до лабораторної роботи №6

Самостійна робота

- Типи ліній передачі, в яких використовуються модеми ☒
- Структура модему, методи модуляції, стандарти і програмні засоби для модемів ☒

Контроль

- Вхідний контроль ☐
- Тест до лекції ☐
- Тест 1 ☐
- Тест 2 ☐
- РКР ☐
- Іспит ☐
- Питання до екзамену ☐

Рис. 1.24. Складові елементи електронних навчально-методичних комплексів

Студенти виконують завдання, керуючись планом роботи та інструкціями науково-педагогічного працівника. Науково-педагогічний працівник спілкується зі студентом, допомагаючи в самостійному освоєнні матеріалу. Можна оцінити свої успіхи за допомогою елементів контролю (Рис. 1.24.).

Повноцінну роботу користувач із системою Moodle починає після проходження процедури авторизації.

Загальну кількість зареєстрованих користувачів та електронних навчально-методичних комплексів дисципліни, згідно з освітніми програмами і навчальними планами, в системі дистанційного навчання в 2017 р. порівняно з 2015, 2016 рр. показано на рис. 1.25., 1.26.

Рис. 1.25. Реєстрація користувачів на сайті Центру дистанційного навчання

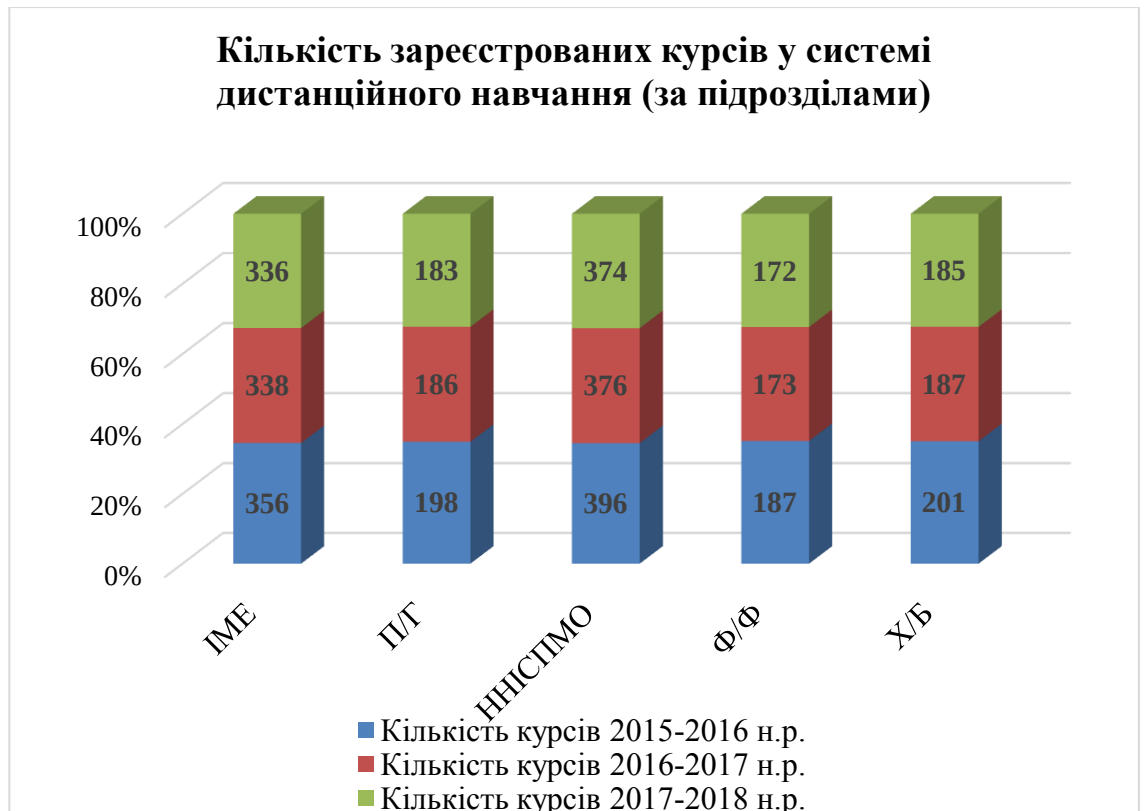

Рис. 1.26. Кількість зареєстрованих курсів у системі дистанційного навчання

Розвиток апаратного, телекомунікаційного, програмного та інформаційного забезпечення дистанційного навчання в Університеті відбувається завдяки встановленню та вчасному оновленню версії системи дистанційного навчання Moodle, розробці навчального посібника щодо використання системи дистанційного навчання Moodle, розробці навчально-методичного комплексу для студентів Університету.

Сертифікатні програми

Одним із нових напрямів роботи Університету у 2017 р. є впровадження та реалізація сертифікатних освітніх програм як різновиду освітніх послуг за кошти фізичних або юридичних осіб.

Сертифікатні освітні програми в Університеті спрямовані на набуття слухачами – студентами чи вже дипломованими фахівцями – додаткових знань, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, їх неформальне об'єднання на методологічному та інструментальному рівнях.

Основними завданнями сертифікатних освітніх програм є

- отримання, оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетентностей у певній галузі знань;

- засвоєння інноваційних технологій, форм, методів роботи в сучасних умовах;

- набуття досвіду виконання обов'язків, практичної роботи та професійної діяльності на основі отриманих знань із урахуванням інтересів і потреб виробників, споживачів та окремих особистостей;

- вивчення передового досвіду роботи підприємств, організацій, бізнес-структур, особливостей сучасного виробництва, методів управління, ознайомлення з новітніми досягненнями науки, техніки та перспективами їх розвитку.

Відкриття сертифікатних освітніх програм відбувається в Університеті внаслідок дослідження ринку праці та соціального запиту, що дає змогу повноцінно реалізувати ідею практико-орієнтованого навчання, зокрема забезпечити його профільну спрямованість.

Університетом розроблено та затверджено 35 сертифікатних освітніх програм:

- Підготовка методиста-керівника з проведення шкільних екскурсій;
- Організація екскурсійної діяльності;
- Основи логопедії;
- Професійна підготовка фахівців у галузі дошкільної освіти;
- Основи інклюзивної освіти;
- Мистецтво публічної промови;
- Майстер-флорист;
- Сучасні практико-орієнтовані технології в психології;
- Менеджмент кризового та екстреного психологічного втручання;
- Діловий менеджмент;
- Перша долікарська допомога;
- Тьюторство в системі дистанційного навчання;
- Тьюторський супровід дітей шкільного віку;

- Паперова інженерія;
- Хімія навколо нас;
- Косметична хімія;
- Комп'ютерне аранжування та звукорежисура;
- Організація музейної та виставкової діяльності;
- Логічна майстерність;
- Українська мова для держслужбовців;
- ПР-технології роботи з громадською думкою;
- Техніко-дидактичні засоби інтерактивного навчання: інтерактивний плакат;
- Майбутній першокласник: психологічний супровід дошкільника при підготовці до шкільного навчання;
- Українська мова для бізнесу та ділового спілкування;
- WEB-програмування;
- Візуальне програмування. Мова програмування C#;
- Організація діловодства та архівної справи;
- Англійська мова для бізнесу;
- Референт зі знанням німецької мови у сфері економіки;
- Секретар зі знанням німецької мови у сфері економіки;
- Оздоровча аеробіка та фітнес;
- Інструктор із атлетизму;
- Батьківська майстерня;
- Лікувальна фізкультура та масаж.

З вересня 2017 р. введено в дію сертифікатні освітні програми, за якими здійснюється набір на навчання: «Підготовка методиста-керівника з проведення шкільних екскурсій», «Організація екскурсійної діяльності», «Основи логопедії», «Професійна підготовка фахівців у галузі дошкільної освіти», «Основи інклюзивної освіти», «Мистецтво публічної промови», «Майстер-флорист», «Сучасні практико-орієнтовані технології в психології», «Менеджмент кризового та екстреного психологічного втручання», «Діловий

менеджмент».

Слухачами сертифікатних програм з вересня 2017 р. зараховано 166 осіб.

Формування та реалізація в Університеті навчання за сертифікатними освітніми програмами характеризується як

- метод реалізації Університетом права на надання додаткових освітніх послуг;
- з'єднувальна ланка між попитом на ринку праці, що реально існує на той чи інший набір професійних компетентностей, та наявною спроможністю вищої освіти забезпечити набуття здобувачем вищої освіти цього набору;
- модель налагодження стійкої системи взаємовідносин між наукою, освітою та бізнесом, що дасть змогу побудувати цикл підготовки затребуваних на ринку праці високоякісних професіоналів.

1.3.3. Практична підготовка студентів

Практика студентів є невід'ємним складником процесу підготовки фахівців в Університеті й проводиться на оснащених відповідним чином базах навчального закладу, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарювання (освіти, культури й державного управління тощо). Керівництво Університету звертає увагу науково-педагогічних працівників інституту та факультетів на необхідність посилення практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Загальна кількість практик в інституті, на факультетах представлена в таблиці 1.12.

Таблиця 1.12.

Загальна кількість практик в інституті, на факультетах

Інститут/факультети	Х/б	Ф/Ф	ННІ	ІМЕ	П/Г
Кількість практик	21	13	36	32	25

Середня тривалість навчальних практик – 2 тижні (переважно – з

відривом від навчання), виробничих – 6 тижнів.

Протягом звітнього періоду вдосконалено методичне забезпечення навчальних і виробничих практик, а також їх організацію та проведення. Зміст, послідовність та вимоги до практик визначаються наскрізною програмою, яка розробляється кафедрами згідно з навчальним планом відповідно до стандарту вищої освіти. У 2017 р. поновлено наскрізні та робочі програми практичної підготовки здобувачів вищої освіти: додано розділи «Компетенції» та «Критерії практик». Поновлені критерії містять іншомовний та інтеркультурний компоненти.

На початку практик в інституті та на факультетах проводяться установчі конференції, інструктаж із техніки безпеки з подальшим підписом студентів у спеціальних журналах у деканатах і директораті; висвітлюються вимоги щодо розділу «Профорієнтація», студенти забезпечуються інформаційно-методичними матеріалами щодо проходження практик.

Навчальні та виробничі практики (педагогічні) проходять на підставі договору з Управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області (від 20.02.2017 р. №07 148-19/ 2017 р.) в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти м. Мелітополя: № 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, КЗ «Мелітопольський педагогічний ліцей-інтернат «Творчість».

Укладено договір із Мелітопольським районним відділом освіти. На підставі клопотань закладів освіти студенти направлялися в райони Запорізької області: Приазовський, Веселівський, Великобілозерський, Генічеський, Томаківський, Великолепетиський, Новомиколаївський, Якимівський, Бердянський, Новотроїцький, Нікопольський, Кам'яно-Дніпровський, Приморський, Токмацький, Чернігівський та ін. Розширено географію практик: Запорізька обл., Дніпропетровська обл., Донецька обл., Харківська обл., Херсонська обл., м. Київ та ін. Планується подальше розширення географії баз практик.

Студенти непедагогічних спеціальностей проходили навчальні та

виробничі практики на підприємствах, в організаціях та установах міста: Центрі туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді, Центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, інтеркультурному музеї «Кале», Приазовському природному національному парку, КП парк ім. М. Горького, Мелітопольському краєзнавчому музеї, НДІ зрошувального садівництва, Мелітопольській метеорологічній станції, Національному природному парку «Великий луг», Мелітопольському КП «Водоканал», НІАМЗ «Кам'яна могила», ТОВ «Мелітопользеленбуд», ООО «Телеком Таврія», ТОВ «Кредо В», Хай ТЕК 2010, Туристичній фірмі АГГ «Глобус», Мелітопольському ТА «Море турів», СЗТ «Гостини у Валентини» та ін.

Традиційно організовувалися практики на підприємствах за межами міста – на об'єктах дослідження та спостереження: Канівському природному заповіднику, Ландшафтному заказнику «Старобердянський», ДП «Василівський лісгосп», Державному архіві Запорізької області, Національно-археологічному заповіднику «Кам'яна Могила», Тернопільському центрі туризму, ООО Інтрейд Микс, Міратон (м. Одеса), Азово-Сиваському національному природному парку, дитячому ботанічному саду (м. Запоріжжя), Ботієвській вітровій електростанції та ін.

З урахуванням регіонального компонента на підставі договорів із дитячими закладами оздоровлення та відпочинку (ДЗОВ) студенти направлялися на виробничу практику (педагогічну) в ДЗОВ: смт Кирилівка («Северянин», «Смена», «Чайка», «Морський»); смт Приморськ («Гагаріна», «Прометей»); с. Богатир («Лісова пісня»); м. Мелітополь (ЦЕНТУМ, Мала академія наук учнівської молоді м. Мелітополь, Палац дитячої та учнівської творчості, Центр дитячої та юнацької творчості та ін.).

За результатами виробничої практики (педагогічної) традиційно було проведено підсумкову конференцію – загальноуніверситетський творчий конкурс «Я – вчитель-професіонал». Результати виробничих практик непедагогічних спеціальностей висвітлювалися на підсумкових конференціях у формі звітів, творчих конкурсів, семінарів тощо. Для забезпечення якості

практичної підготовки передбачено оцінювання виробничих практик спеціально створеними профільними комісіями.

Продовжується розширення баз практик за умови надання клопотань від установ та адміністрацій м. Мелітополя та за його межами щодо разового проходження студентами практик.

Зросла кількість довгострокових договорів із підприємствами, установами та організаціями, що свідчить про стабільність договірних відносин Університету, налагоджену систему партнерства з провідними установами та підприємствами. Понад 60% студентів проходить виробничу практику (педагогічну) за довгостроковими угодами Університету, проте більшість практик непедагогічних спеціальностей проводяться на підставі короткострокових договорів з установами, підприємствами та організаціями різних форм власності. Планується розширення баз практик з обов'язковим підписанням довгострокових договорів.

Для проходження практик використовувалися й наявні можливості структурних підрозділів Університету: Агробіологічний комплекс; Центр соціологічних досліджень; наукові лабораторії; навчально-наукова база с. Богатир, навчально-відновлювальний стенд-тренажер «Скеля 1» та ін.

З метою підвищення рівня національно-патріотичного виховання, громадянської активності та свідомості студентів у 2016–2017 н.р. розширено можливості практик із фаху у виконавчому комітеті м. Мелітополя, громадських організаціях міста: БО «Соціальний фонд», ГО «Посмішка дитини», ГО «Карітас», БО «Сяйво надії», ГО «Фокіс» та ін. Планується більш активне залучення студентів до участі в діяльності благодійних та громадських організацій міста.

Випускники Університету мають достатньо високий рейтинг на ринку праці і знаходять можливості для самореалізації та кар'єрного зростання не лише за напрямом фахової освіти, а й у інших галузях суспільно-економічного життя країни.

Для поліпшення практичної підготовки студентів і сприяння їхньому

працевлаштуванню службою працевлаштування Університету створено сторінку на офіційному сайті, де студенти-випускники мають можливість розміщувати резюме для роботодавців. Служба працевлаштування проводить консультації, тренінги, семінари зі студентами випускних курсів.

Із метою розв'язання проблем щодо працевлаштування молодих фахівців служба працевлаштування Університету протягом 2017 р. підтримувала зв'язки з роботодавцями, вивчаючи відсоток затребуваності випускників Університету. У 2017 р. збільшилася кількість дипломних і магістерських робіт, що виконуються студентами на замовлення установ та підприємств. На цих підприємствах та в установах здійснюється захист названих робіт, а також подальше працевлаштування випускників. Упроваджено в практику укладання тристоронніх угод за схемою «ВНЗ – студент – роботодавець». Перевагу при цьому мають спеціалісти педагогічного профілю.

Ще одним важливим аспектом є співпраця служби працевлаштування з іншими структурними підрозділами Університету. Наприклад, разом із центром соціологічних досліджень працівники служби та співробітники випускових кафедр вивчають проблеми та перспективи працевлаштування випускників Університету.

Університет, виконуючи положення Закону «Про вищу освіту» щодо сприяння державою створенню умов для працевлаштування студентів, залишає за собою право надавати допомогу й відслідковувати подальшу професійну траєкторію випускників. У 2017 р. укладено трудові договори з 13 випускниками Університету, які вже прибули до місць роботи, отримавши одноразову адресну грошову допомогу.

Спираючись на досвід останніх років, працевлаштуванню випускників Університету сприяють:

- систематична робота Центру з профорієнтаційної роботи та практичної підготовки студентів із директором інституту, деканатами факультетів та кафедр, із потенційними роботодавцями;

- співпраця з Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації, міськими та районними управліннями освіти, міським і районними центрами зайнятості населення;

- укладання угод про підготовку фахівців із установами освіти, культури та іншими інфраструктурами регіону;

- розміщення на сайті Університету матеріалів про працевлаштування з переліком вакантних місць і характеристикою умов, які роботодавці зобов'язуються створити для випускників;

- формування електронної бази даних студентів і випускників університету, яка містить інформацію про працевлаштованих студентів, випускників і про тих, що потребують працевлаштування, з урахуванням побажань студентів щодо пошуку їм першого місця роботи;

- організація семінарів «Випускник» для студентів Університету;

- ознайомлення студентів і випускників із законодавчими та нормативно-правовими положеннями щодо державного регулювання зайнятості й трудових відносин;

- надання службою працевлаштування консультаційних послуг при підготовці особистих презентаційних матеріалів (резюме, професійний життєпис тощо).

Службою працевлаштування разом із Центром із профорієнтаційної роботи та практичної підготовки студентів організовано роботу з установлення систематичних зв'язків зі стейкхолдерами та проведено 4 постійно діючі семінари з питань забезпечення ефективності та динамічності реалізації освітніх програм. Під час семінарів обговорювалися питання практичної підготовки студентів до здійснення професійних обов'язків, можливості працевлаштування, проходження стажування.

1.3.4. Оцінювання якості підготовки фахівців

Система внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу в Університеті передбачає щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти.

Постійна увага приділяється здійсненню моніторингу академічних досягнень студентів. У звітному році традиційно проводилися заходи з оцінювання та контролю: 1) поточні та підсумкові (семестрові) оцінювання знань студентів; 2) ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти; 3) підсумкове оцінювання (атестація) випускників на екзаменах і захист кваліфікаційних робіт.

Ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти

Однією з форм внутрішнього контролю результатів навчання в Університеті є ректорський контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти. Ректорські контрольні роботи з загальних і фахових профільних дисциплін проводяться щорічно. Пакет завдань для ректорських контрольних робіт є частиною навчально-методичного комплексу дисципліни і його якість істотно впливає на визначення рівня підготовки фахівців. Для проведення ректорського контролю результатів навчання студентів сформована внутрішня електронна тестова база з понад 900 дисциплін. Ведеться робота з формування пакетів зовнішніх засобів діагностики, електронної бази за навчальними дисциплінами в межах першого та другого періодичних контролів.

Цього року з метою моніторингу якості освітнього процесу ректорський контроль результатів навчання проводився на 4-х факультетах та в інституті. Експертизою було охоплено 2241-го студента всіх рівнів підготовки, спеціальностей, курсів, груп. Для кожної академічної групи визначено одну екзаменаційну дисципліну, яка стала об'єктом контрольних вимірювань. Ректорські контрольні роботи проведено зі 113 навчальних дисциплін.

Таблиця 1.15.

**Зведені дані ректорського контролю
якості підготовки здобувачів вищої освіти**

№ Інститут/ факультет	Кількість студентів	Виконували роботу	Не брали участь	Оцінки за роботу								Абсолютна успішність %	Якість знань %
				Відмінно	Відмінно %	Добре	Добре %	Задовільно	Задовільно %	Незадовільно	Незадовільно %		
ІНІ СПМО	727	724	3	121	16,7	314	43,4	282	38,9	7	1	99	60,1
Хіміко-біологічний	314	298	16	50	16,8	107	35,9	125	41,9	16	5,4	95	52,7
Інформатики, математики та економіки	438	420	18	67	16	174	41,4	154	36,7	25	5,9	93,6	57,4
Природничо-географічний	523	505	18	54	10,7	201	39,8	245	48,5	5	1	98,4	50,3
Філологічний	412	409	3	89	21,8	138	33,7	162	39,6	20	4,9	95,1	55,5
Усього	2414	2356	58	381	16,2	934	39,6	968	41,1	73	3,1	96,7	55,8

Студенти виявили достатній рівень знань: абсолютна успішність по Університету становить 96,7 % і якість знань – 55,8%. Найбільш високі якісні показники зафіксовано в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти: 61,7% студентів написали контрольні роботи на «відмінно» та «добре».

Якість знань студентів із різних навчальних дисциплін коливається від 0% до 100%.

Таблиця 1.16.

**Кількісні та якісні показники написання
ректорських контрольних робіт за дисциплінами**

Інститут/ факультети	Кількість дисциплін, за якими виконувалися РКР	Кількість дисциплін з якістю знань від 0% до 49%	Кількість дисциплін з якістю знань від 50% до 75%	Кількість дисциплін з якістю знань від 76% до 100%
Навчально-науковий інститут соціально- педагогічної та мистецької освіти	30	5 (16,7%)	20(66,6%)	5 (16,7%)
Хіміко-біологічний	16	5 (31,25%)	6 (37,5%)	5 (31,25)
Філологічний	14	4 (28,6%)	7 (50%)	3 (21,4%)
Інформатики, математики, економіки	28	5 (17,8%)	18 (54,2%)	5 (17,8%)
Природничо- географічний	25	10 (40%)	14 (56%)	1(0,4%)
Всього в Університеті	113	29 (25,6%)	65 (57,8%)	19 (16,8%)

Так, у Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (ННІСПМО) було проведено ректорські контрольні роботи з 30 навчальних дисциплін, серед яких з дисциплін Філософія (групи 515-с, 416-с), Педіатрія (група 117-с), Вступ до спеціальності (група 317-с), Психологія педагогічна (групи 215-с, 817-с), Практикум з дитячої психології (група М516-с) якість знань студентів становила від 0% до 49%. І, навпаки, якість знань із дисциплін Психологія музичної діяльності (група М557-с.), Методологія психолого-педагогічної діагностики в галузі музичного мистецтва (група М556-с.), Філософські проблеми природознавства (група М1017-с), Методика навчання освітньої галузі «Математика» (групи 114-с/1, 716-с/1), Інноваційні технології навчання іноземної мови в початковій школі (група М526-с/1) становить від 77% до 100%.

На хіміко-біологічному факультеті (Х/Б) проведено ректорські контрольні роботи з 16 дисциплін. Якість знань від 33,3% до 41,7% показали студенти з дисциплін Історія та культура України (групи 117-х, 217-х, 317-х,

417-х), Анатомія людини (групи 115-х, 125-х, 215-х), Лісова фітопатологія/Фітопатологія (групи 415-х, 327-х, 427-х), Загальна та неорганічна хімія (група 206-х), Загальна та неорганічна хімія з навчальною практикою (група 227-х). Якість знань від 80% до 100% продемонстровано з дисциплін: Екологічна експертиза (група 314-х), Економіка лісового та садово-паркового господарства (група 414-х), Декоративне рослинництво (група М416-х), Статистика і динаміка в неорганічній хімії (група М226-х), Екологічні засади сталого розвитку (група М316-х).

На філологічному факультеті (Ф/Ф) ректорський контроль охоплював 15 дисциплін. Якість знань від 40,7% до 48% показали студенти з дисциплін Філософія (групи 116-ф, 126-ф, 316-ф, 216-ф, 416-ф), Теоретичний курс основної іноземної мови (групи 115-ф, 145-ф), Історія зарубіжної літератури (група 114-ф, 124-ф, 134-ф, 154-ф, 214-ф, 224-ф), Теоретичний курс основної іноземної мови (групи 135-ф, 125-ф). Якість знань від 83,3% до 100% продемонстровано студентами з дисциплін Основна іноземна мова (група М636-ф), Загальне мовознавство (групи М646-ф, М726-ф), Сучасні теорії граматичних значень (група М727-ф).

Студенти факультету інформатики, математики та економіки (ІМЕ) писали ректорські контрольні роботи з 28 навчальних дисциплін. Якість знань від 0% до 46,3% показали студенти з таких дисциплін: Алгебра і геометрія (група 217-і, 317-і, 817-і), Диференціальна геометрія та топологія (група 115-і), Елементарна математика (група 116-і), Загальна психологія (група 516-і), Аудит (група 614-і). Якість знань від 80% до 100% зафіксовано з дисциплін Інноваційний менеджмент в освіті (група М576-і), Використання математичної статистики при обробці результатів педагогічного експерименту (група М516-і), Сучасні теорії конфліктології (група М556-і), Методика викладання педагогіки у вищій школі (група М586-і), Охорона праці в галузі (групи М517-і, М567-і, М547-і).

На природничо-географічному факультеті (П/Г) проведено ректорські контрольні роботи з 25 дисциплін. Якість знань від 0% до 46,2% зафіксована

з дисциплін Організація туристичної індустрії в Україні (група 416-п), Анатомія людини з основами спортивної морфології (група 127-п), Історія держави і права (група 517-п), Гігієна загальна, шкільна та фізичного виховання (групи 125-п, 225-п), Теоретичний курс іноземної мови (група 135-п), Екологія людини (група 114-п), Історіографія історії України та слов'янських народів (групи 314-п, 324-п), Урбоекологія як частина сучасної географії (група М516-п, М526-п, М506-п). Якість знань від 76% до 84,6% показали студенти з дисципліни Спеціальні історичні дисципліни (групи 137-п, 317-п).

Обробка результатів контрольних вимірювань здійснювалася навчальним відділом разом з постійно діючою комісією МДПУ імені Богдана Хмельницького із забезпечення якості освіти, навчально-методичними комісіями та моніторинговими групами інституту/факультетів. Проведено ретельний аналіз показників успішності та якості результатів навчання студентів, засобів діагностики, внутрішньої тестової бази Університету. На засіданнях вчених рад інституту/факультетів та Вченої ради Університету складено перелік навчальних дисциплін із низькими та занадто високими результатами навчання студентів і розроблено пропозиції щодо забезпечення якості викладання зазначених навчальних дисциплін, об'єктивності та принциповості в оцінюванні навчальних результатів, визначено заходи з удосконалення якості освітнього процесу.

Поточні та підсумкові (семестрові) оцінювання знань студентів

Відповідно до нормативно-правових документів, передбачених чинним українським законодавством, Університет постійно вдосконалює внутрішньоуніверситетську нормативну базу, методичне забезпечення процедур оцінювання і, використовуючи можливості інформаційних систем, здійснює постійний моніторинг за дотриманням стандартів якості вищої освіти при оцінюванні у всіх структурних підрозділах. Цього року на Вченій раді Університету було затверджено Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у

Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.

Впроваджена в освітній процес Університету бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання студентів включає поточний, періодичний і підсумковий/семестровий контроль знань студентів з кожної дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних функціональних обов'язків. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять, критерії оцінювання рівня знань визначені відповідними кафедрами. Періодичний контроль (періодична контрольна робота) з курсу дисципліни проводиться двічі на семестр. Формою підсумкового (семестрового) контролю є екзамен, бали якого разом із накопиченими балами за поточний і періодичний контроль складають загальний рейтинг з дисципліни.

За результатами зимової та літньої екзаменаційних сесій 2016/2017 н.р. порівняно з минулими роками (2015/2016, 2014/2015 н.р.) навчальні здобутки студентів утримуються на достатньому рівні, якість знань (на «4» і «5») та абсолютна успішність (без «2») на денній формі навчання загалом по Університету становлять відповідно 46,2% і 88,6% (2015/2016 – 46,6% і 89,6%; 2014/2015 – 44,4% і 89,7%). У підрозділах показники дещо різняться. Впродовж трьох років стабільно зростає якість знань у Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти (на 7,2%) і становить 46,2%, на філологічному факультеті (на 5,8%) і становить 50,2%. На хіміко-біологічному факультеті показники якості знань підвищилися порівняно з 2015/16 н.р. на 3,6% і становлять 49,4%. Показники якості знань на природничо-географічному факультеті коливаються в межах 3,6% і становлять 42,3%, на факультеті інформатики, математики та економіки – в межах 6,1% і становлять 42,8%.

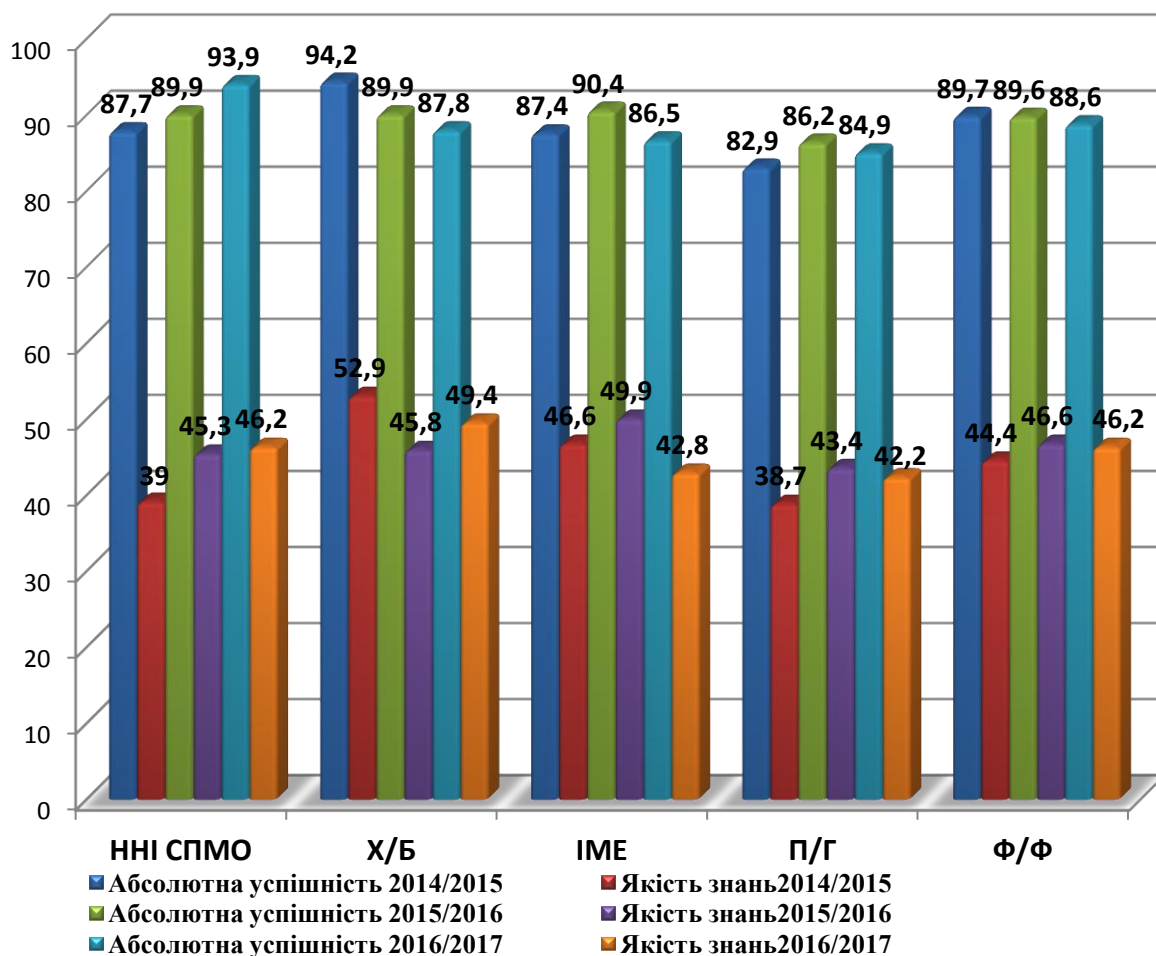

Рис. 1.27. Зведені дані успішності студентів денної форми навчання

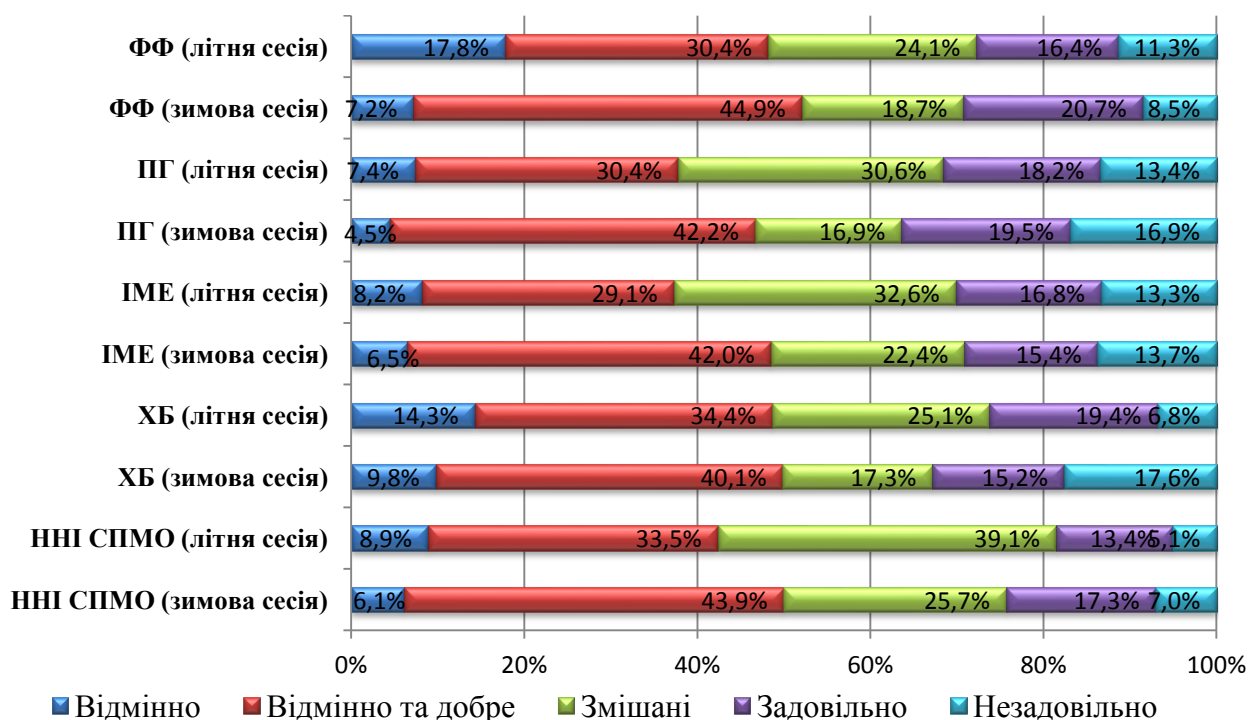

Рис. 1.28. Зведені дані результатів екзаменаційних сесій 2016/2017 н. р. по підрозділах (денна форма навчання)

Таблиця 1.17.

**Порівняльні результати успішності студентів
денної форми навчання**

Інститут/ факультети	Абсолютна успішність (%)		Якість знань (%)		Абсолютна успішність (%)		Якість знань (%)		Абсолютна успішність (%)		Якість знань (%)	
	2014-2015		2015-2016		2016-2017		2016-2017		2016-2017		2016-2017	
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	87,7	39	89,9	45,3	93,9	46,2						
Хіміко-біологічний факультет	94,2	52,9	89,9	45,8	87,8	49,4						
Факультет інформатики, математики та економіки	87,4	46,6	90,4	49,9	86,5	42,8						
Природничо-географічний факультет	82,9	38,7	86,2	43,4	84,9	42,3						
Філологічний факультет	96,2	44,7	91,5	48,5	90,1	50,2						
Усього	89,7	44,4	89,6	46,6	88,6	46,2						

Якість знань та абсолютна успішність студентів за рівнями підготовки по Університету у 2016/2017 н.р становила:

- за освітнім рівнем бакалавра – 43,7% і 87,7%;
- за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста – 33,9% і 94,6%;
- за освітнім рівнем магістра – 58,2% і 91,6%.

Упродовж останніх років намітилася тенденція підвищення якісної та абсолютної успішності за рівнями підготовки бакалавра і магістра. Успішність студентів за рівнем спеціаліста, навпаки, знизилася. Розрив у значеннях якісної успішності студентів за рівнем спеціаліста, порівняно з 2016 та 2015 рр., частково пояснюється й останнім роком випуску здобувачів вищої освіти за вказаним освітньо-кваліфікаційним рівнем, зміною обсягів і

профілю контингенту студентів цього року. Так, 2017 року навчання за рівнем підготовки спеціаліста проводилося на всіх факультетах. У Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти якість знань становила 32,7%, абсолютна успішність – 86,2%; на хіміко-біологічному факультеті відповідно – 45% і 100%; на філологічному факультеті – 44,4% і 85,1%; на факультеті інформатики, математики, економіки – 27,7% і 96,2%; на природничо-географічному факультеті – 31,8% і 88,6%), але вже не за всіма спеціальностями і зі зменшеною на порядок кількістю студентів (всього 99 студентів денної форми в Університеті). Більшість фахівців із бакалаврською освітою цілеспрямовано вступала на навчання за освітнім ступенем магістра.

Зведені дані результатів екзаменаційних сесій студентів денної форми навчання представлено в таблиці 1.17., рис.1.29.

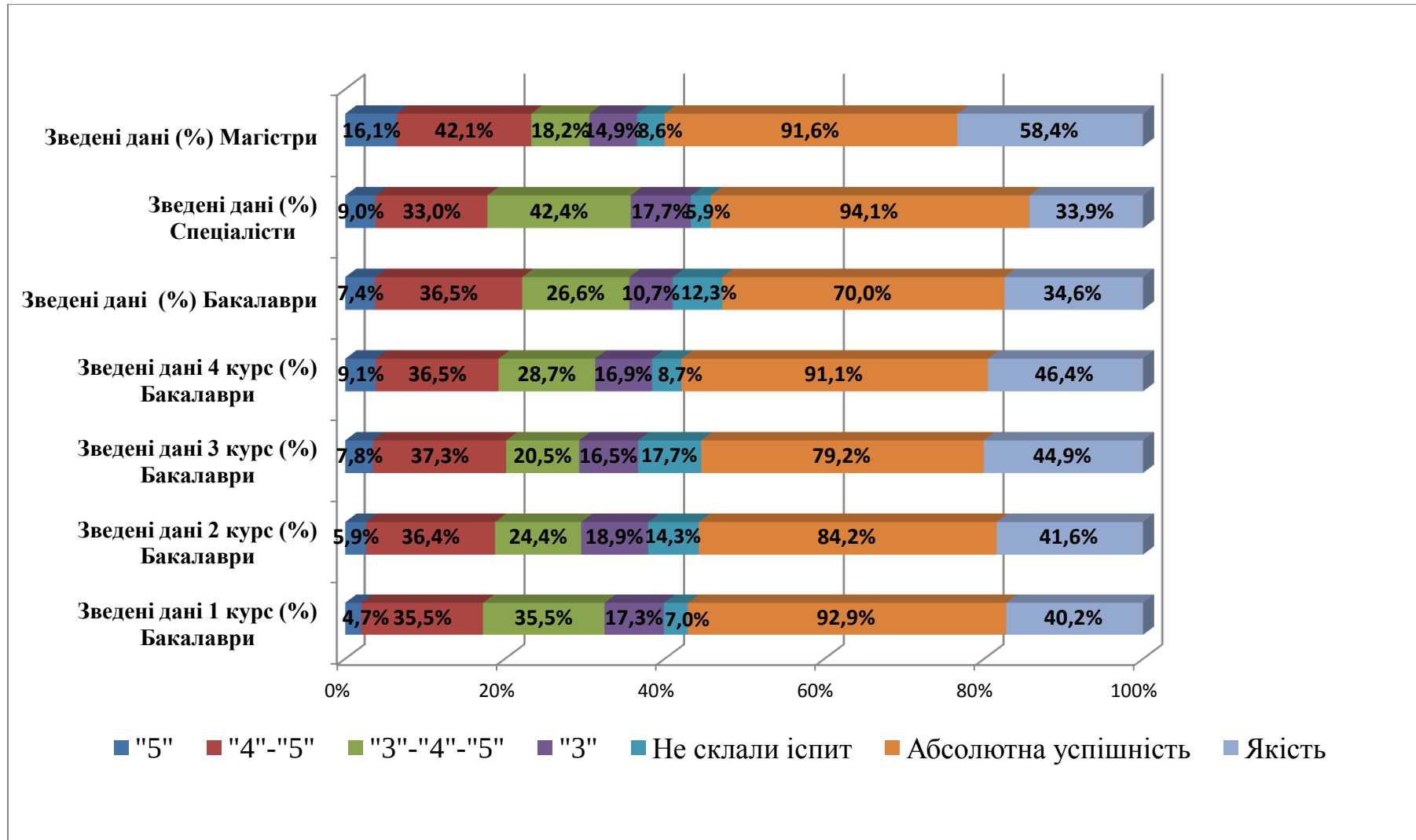

Рис. 1.29. Зведені дані результатів екзаменаційних сесій 2016-2017 н.р. за курсами (денна форма навчання)

Таблиця 1.17.

**Результати зимової та літньої екзаменаційної сесії 2016/17 н.р.
за ступенем вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» (денна форма навчання)**

№	Інститут/ факультет	Кількість студентів		«Відмінно»		«Відмінно» і добре»		Змішані оцінки		«Задовільно»		Не склали іспит		Абсолютна успішність		Якість знань	
		Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017
Бакалавр 1 курс																	
ННІСПМО		122	120	4	3	56	39	33	55	19	19	10	4	91,8	96,6	49,1	35
Хіміко-біологічний		25	25	0	4	12	9	8	10	3		2	2	92	92	48	52
Інформатики, математики та економіки		38	37	0	4	8	13	20	8	6	8	4	4	89,4	89,1	21,1	45,9
Природничо-географічний		73	71	0	4	26	24	20	24	21	15	6	4	91,7	94,3	35,6	39,4
Філологічний		58	57	3	8	24	11	20	24	10	7	1	7	98,2	87,7	46,5	33,3
Усього		316	310	7	23	126	96	101	121	59	49	23	21	93,5	92,3	42,1	38,3
Зведені дані за зимову і літню сесії 1 курс (%)				4,7		35,5		35,5		17,3		7		92,9		40,2	
2 курс																	
ННІСПМО		116	110	7	3	38	41	32	35	27	9	12	22	89,6	76,5	38,7	38,2

Хіміко-біологічний	69	61	6	4	32	19	9	16	10	17	12	5	82,6	84,8	55,1	34,8
Інформатики, математики та економіки	60	58	6	4	24	16	14	21	10	10	6	7	90	87,9	50	34,4
Природничо-географічний	105	101	7	4	40	32	18	28	25	19	15	18	85,7	80,5	44,7	34,9
Філологічний	73	71	0	8	32	26	15	13	18	11	8	13	89,1	79,4	43,8	46,5
Усього	423	401	26	23	166	134	88	113	90	66	53	65	87,4	85,7	45,3	37,8
Зведені дані за зимову і літню сесії 2 курс (%)			5,9		36,4		24,4		18,9		14,4		84,2		41,6	
3 курс																
ННІСПМО	112	109	7	13	51	34	22	41	23	13	9	8	92,8	93,5	52,3	43,5
Хіміко-біологічний	71	71	2	9	26	23	16	15	8	13	19	11	73,2	84,5	39,4	45,1
Інформатики, математики та економіки	88	89	4	8	41	23	12	24	14	7	17	27	80,7	70	51,1	35,8
Природничо-географічний	107	106	7	2	49	39	10	19	21	18	20	28	81,3	73,6	52,3	38,7
Філологічний	81	82	7	13	37	19	11	18	18	17	8	15	90,1	81,7	54,3	39
Усього	459	457	27	45	204	138	71	117	84	68	73	89	83,6	74,7	49,9	39,8
Зведені дані за зимову і літню сесії 3 курс (%)			7,8		37,3		20,5		16,6		17,8		79,2		44,9	
4 курс																
ННІСПМО	151	151	10	10	61	56	39	61	23	24	18	0	88,6	100	47,7	43
Хіміко-біологічний	64	63	11	8	22	26	5	17	13	12	13	0	79,7	100	51,6	54
Інформатики,	93	93	10	6	37	27	19	40	10	20	17	0	81,7	100	50,5	35,5

математики та економіки																
Природничо-географічний	99	99	6	6	40	29	17	43	11	19	25	2	74,7	98	46,5	35,4
Філологічний	77	74	9	12	26	28	16	20	17	14	9	0	88,3	100	45,5	54,1
Усього	484	480	46	42	186	166	96	181	74	89	82	2	82,6	99,6	48,4	44,4
Зведені дані за зимову й літню сесії 4 курс (%)			9,1		36,6		28,7		16,9		8,7		91,1		46,4	
Зведені дані за зимову й літню сесії бакалаври (%)			7,2		36,5		26,6		17,4		12,3		70		34,6	
Магістр																
	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017	Зима 2016	Літо 2017
ННІСПМО	91	91	9	20	47	31	23	23	11	13	1	4	98,9	95,6	61,5	56,1
Хіміко-біологічний	45	44	8	10	18	15	9	10	6	8	4	1	91,1	97,7	57,7	56,8
Інформатики, математики та економіки	64	64	4	8	33	25	11	11	10	10	6	10	90,6	84,3	57,8	51,5
Природничо-географічний	57	57	1	16	28	12	9	9	9	11	10	9	85,9	84,2	50,8	49,1
Філологічний	62	62	7	20	38	21	4	7	9	8	4	6	93,5	90,3	72,5	66,1
Усього	319	318	29	74	164	104	56	60	45	50	25	30	92	91,3	60,4	56,4

Слід зазначити, що в Університеті загальна кількість студентів денної форми навчання, які склали літню та зимову екзаменаційні сесії на «відмінно», коливається в межах від 5% до 11%. Найвища частка відмінників у період літньої екзаменаційної сесії (понад 18%) зафіксована на філологічному факультеті. Якщо проаналізувати результати навчання студентів за курсами, то можна констатувати, що найнижчі показники зафіксовані у студентів I і II курсів (якість знань – 40,2 і 41,6% відповідно). І навпаки, найкращі результати показали студенти магістратури (якість знань – 56,4%).

Також предметом постійного моніторингу якості освіти є результати заліково-екзаменаційних сесій студентів заочної форми навчання. Показники абсолютної успішності та якості знань студентів за ступенем вищої освіти «Бакалавр» і «Магістр» та освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» за останні два роки наведено в таблицях 1.18., 1.19.

Таблиця 1.18.

**Зведені дані результатів екзаменаційних сесій
студентів заочної форми навчання (бакалавр, спеціаліст)**

	Назва спеціальності	2015-2016н.р.				2016-2017н.р.			
		Бакалавр		Спеціаліст		Бакалавр		Спеціаліст	
		Якість знань, %	Абсолютна успішність, %	Якість знань, %	Абсолютна успішність, %	Якість знань, %	Абсолютна успішність, %	Якість знань, %	Абсолютна успішність, %
1	Дошкільна освіта	34,3	94,55	37,85	98,2	35,9	93,7	51,1	98,1
2	Психологія (Практична психологія)	33,2	87,45	57,7	100	46,55	88,5	40	100
3	Соціальна робота (Соціальна педагогіка)	51,25	91,3	-	-	70,25	98,85	-	-
4	Соціологія	78,3	83,9	-	-	76,35	100	-	-
5	Хімія	83,35	100	-	-	-	-	-	-
6	Початкова освіта	40,45	99,25	63,95	100	54,95	99,4	25	100
7	Географія	55,55	99,1	48,75	100	47,7	87,5	83,3	100
8	Історія	27,7	96,75	-	-	32,1	100	-	-
9	Математика	54,2	100	28,55	100	69,6	91,6	50	100

10	Комп'ютерні науки (Інформатика)	16,75	85	-	-	68	98,1	-	-
11	Мова і література (англійська)	46,4	93,6	59,25	100	52,2	96,65	52,75	100
12	Українська мова і література	37	92,1	56,35	98,5	39,65	98,5	41,8	100
13	Біологія	52,5	94,4	-	100	49,6	99	-	-
14	Екологія (Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування)	35,3	100	-	100	35,85	89,15	-	-
15	Лісове та садово- паркове	69,55	100	-	-	58,9	100	-	-
16	Фізична культура (Фізичне виховання)	31,4	88,4	42,3	96,25	34,4	89,9	88,1	100
17	Музичне мистецтво	47,6	96,5	82,25	100	53,15	98,9	97,75	100
18	Хореографія	68,25	100	-	-	69,65	100	-	-
УСЬОГО:		47,9	94,6	53	99,4	52,6	95,9	58,9	99,8

Таблиця 1.19.

**Зведені дані результатів екзаменаційних сесій
студентів заочної форми навчання (магістр)**

	Назва спеціальності	2015-2016н.р.		2016-2017н.р.	
		Якість знань,%	Абсолютна успішність,%	Якість знань,%	Абсолютна успішність,%
1	Дошкільна освіта	75	96,85	70,15	96,6
2	Психологія (Практична психологія)	65	95	58,75	90
3	Соціальна робота (Соціальна педагогіка)	44,25	96,15	69,2	87,5
4	Соціологія	33,3	100	84,35	84,35
5	Хімія	83,3	100	75	95
6	Початкова освіта	80,85	100	70,95	95,3
7	Географія	91,65	100	48,6	91,1
8	Історія	72,5	100	46,1	96,65
9	Математика	55	100	72,85	88,6
10	Мова і література (німецька)	99	100	99	100
11	Українська мова і література	79,25	100	84,15	100
12	Біологія	84,65	100	85,85	100
13	Лісове та садово-паркове	-	-	100	100
14	Фізична культура	-	-	96,75	98,5
15	Музичне мистецтво	94,8	100	96,9	100
16	Наука про освіту (Педагогіка вищої школи)	100	100	100	100
17	Менеджмент (Управління навчальним закладом)	100	100	100	100
УСЬОГО:		77,2	99,2	79,9	95,5

За результатами підсумкового контролю у 2016-2017 н.р. порівняно з 2015-2016 н.р. (зимова і літня екзаменаційні сесії) простежується тенденція зростання рівня абсолютної успішності та якості знань студентів заочної форми навчання. Достатньо високий рівень знань продемонстровано

більшістю студентів магістратури. Загалом показники якості знань магістрантів знаходяться в межах 40% – 100% при середньому значенні 79,4%.; показники абсолютної успішності – в межах 87,5% – 100% при середньому значенні 98,7%. Слід зазначити, що показники абсолютної успішності та якості знань студентів є достатньо стабільними впродовж останніх трьох років і відповідають нормативним вимогам.

Підсумкова атестація студентів

В Університеті існує відпрацьована система організації та проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти. Згідно з графіком навчального процесу атестація за рівнем підготовки магістра (освітньо-професійна програма) здійснюється в січні та в червні за рівнем підготовки бакалавра, спеціаліста, магістра (освітньо-наукова програма).

Атестація здобувачів вищої освіти включає в себе державні екзамени, комплексні кваліфікаційні екзамени, захист випускних кваліфікаційних проектів (робіт). Вимоги до захисту дипломних проектів (робіт), програми та екзаменаційні білети з державних екзаменів визначаються випусковими кафедрами з урахуванням вимог освітньо-професійних і освітньо-наукових програм. Теми дипломних робіт обговорюються на засіданнях випускових кафедр і затверджуються наказом ректора. Керівниками дипломних робіт призначаються досвідчені науково-педагогічні працівники, переважно доктори та кандидати наук.

В Університеті формування складу атестаційних комісій відбувається завжди дуже відповідально. Комісії формуються з фахівців найвищої кваліфікації, які мають значний досвід наукової та практичної діяльності й бездоганну репутацію.

Головами атестаційних комісій зазвичай призначаються провідні профільні науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів, керівники підприємств та організацій-замовників.

У 2017 р. в Університеті на денній формі навчання було сформовано 48 атестаційних комісій, що практично не відрізняється від минулорічної

кількості (53). До головування в атестаційних комісіях, зокрема, були залучені: 24 доктори наук, професори, 7 докторів наук, доцентів, 17 кандидатів наук, доцентів. Для підвищення об'єктивності головами деяких комісій було призначено осіб, які не брали участі в підготовці випускників, із числа провідних фахівців у відповідних галузях (провідних закладів вищої освіти, виробничих організацій, професійних асоціацій тощо). Наприклад, головами атестаційних комісій у 2017 р. були запрошені за освітнім ступенем магістра: Лисенко В.І. – доктор біологічних наук, професор, ректор Мелітопольського інституту соціальних та екологічних технологій Міжнародного відкритого університету «Україна» (спеціальність 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітнім), Нечай С.П. – доктор педагогічних наук, доцент, головний співробітник лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України (спеціальність 8.01010101 Дошкільна освіта), Петришин Л.Й. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (спеціальність 8.01010601 Соціальна педагогіка), Мальчикова Д.С. – доктор географічних наук, доцент, завідувач кафедри соціально-економічної географії Херсонського державного університету (спеціальність 8.04010401 Географія*), Павленко А.І. – доктор педагогічних наук, професор Хортицької Національної Навчально-реабілітаційної Академії (спеціальність 8.04020101 Математика*), Морозова І.Б. – доктор філологічних наук, професор кафедри граматики англійської мови Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (спеціальність 8.02030302 Мова і література (англійська); за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст»: Бейдик О.О. – доктор географічних наук, професор кафедри країнознавства та туризму Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка (спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)).

Рис. 1.30. Якісний склад голів атестаційних комісій із присвоєння ступеня вищої освіти «Магістр» у 2017 р. (денна форма навчання)

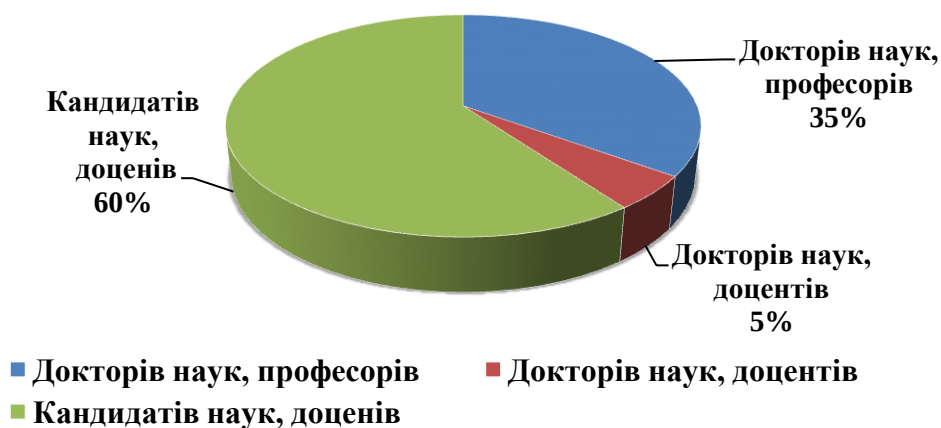

Рис. 1.31. Якісний склад голів атестаційних комісій із присвоєння ступеня вищої освіти «Бакалавр» у 2017 р. (денна форма навчання)

Рис. 1.32. Якісний склад голів атестаційних комісій із присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» у 2017 р. (денна форма навчання)

Таблиця 1.20.

**Якісний склад голів екзаменаційних комісій Університету
(денна форма навчання)**

Рік	Кількість комісій	З них очолюють науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та званнями			
		Доктор наук, професор	Доктор наук, доцент	Кандидат наук, професор	Кандидат наук, доцент
	ступінь вищої освіти «магістр»				
2015р.	13	8		1	4
2016р.	19	17	2		
2017р.	17	12	5		
	ступінь вищої освіти «бакалавр»				
2015р.	30	12			18
2016р.	20	8	1		11
2017р.	20	7	1		12
	освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»				
2015р.	28	12	1		15
2016р.	14	8			6
2017р.	11	5	1		5

Для виконання обов'язків членів атестаційних комісій було залучено 114 осіб, із яких 26 були представниками потенційних роботодавців, ще 88 – працівниками Університету, зокрема: 9 завідувачів кафедр, 5 професорів, 59 доцентів.

Для виконання обов'язків голів екзаменаційних комісій у 2016-2017 н.р. було залучено 7 професорів інших закладів вищої освіти України. Слід зазначити, що для забезпечення якості оцінювання та підвищення перспектив працевлаштування випускників Університет і надалі буде залучати зовнішніх експертів (потенційних провідних фахівців інших організацій, установ і роботодавців) до складу екзаменаційних комісій.

У 2017 р., після закінчення відповідного циклу навчання, за результатами атестації екзаменаційні комісії атестували як таких, що здобули вищу освіту, і присвоїли відповідну кваліфікацію (бакалавра, спеціаліста, магістра) 703 студентам денної форми навчання. У звітному році здобули:

диплом бакалавра – 477 випускників (17 – з відзнакою);

диплом спеціаліста – 99 випускників (1 – з відзнакою);

диплом магістра – 127 випускників (32 – з відзнакою).

Випуск за рівнем бакалавра порівняно з минулим роком збільшився на 38 осіб, за рівнем магістра – на 21 особу, за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста зменшився на 108 осіб.

За результатами атестації здобувачів вищої освіти 2017 р. (денна форма навчання) показники якості знань та абсолютної успішності випускників становлять:

за рівнем вищої освіти «Бакалавр» – 66,1% і 99,8% (2014/2015 – 59,2% і 99,2%, 2015/2016 – 62,3% і 99,8%);

за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» – 49,0% і 100% (2014/2015 – 99,7% і 61%, 2015/2016 – 64,4% і 99,5%);

за рівнем вищої освіти «Магістр» – 83,3% і 100% (2014/2015 – 86,2% і 97,4%, 2015/2016 – 86,5% і 100%).

Слід зазначити, що рівень успішності студентів-бакалаврів підвищився за останні три роки на 3,8%. Упродовж цього ж часу знизилися показники навчальних результатів у студентів, які навчалися за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» (на 15,4% порівняно з попередніми роками). Якість підготовки магістрів залишається в межах 86,5% (2015/2016 н.р.) і 83,3% (2016/2017 н.р.), що становить різницю у 3,2%.

Результати атестації 2017 р. студентів денної форми навчання представлені в таблицях 1.21., 1.22., 1.23., рисунках 1.33., 1.34., 1.35.

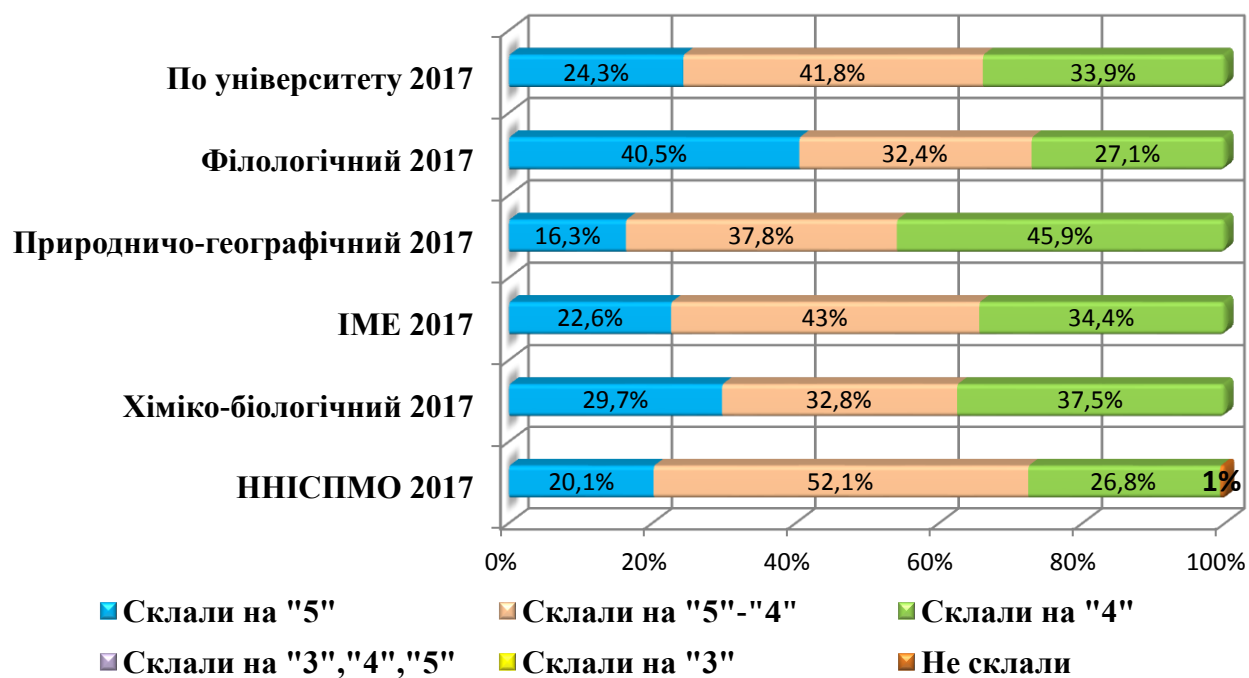

Рис. 1.33. Підсумкова атестація студентів за ступенем вищої освіти «Бакалавр» 2017 р.

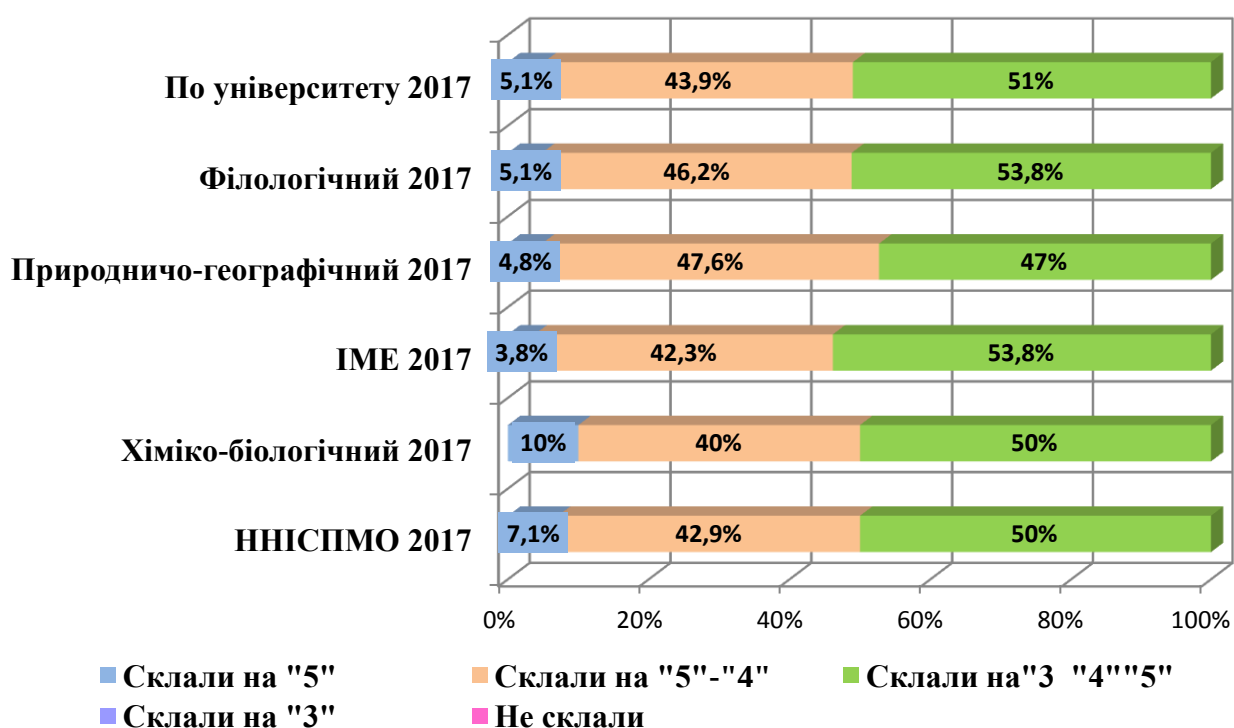

Рис. 1.34. Підсумкова атестація студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Спеціаліст» 2017 р.

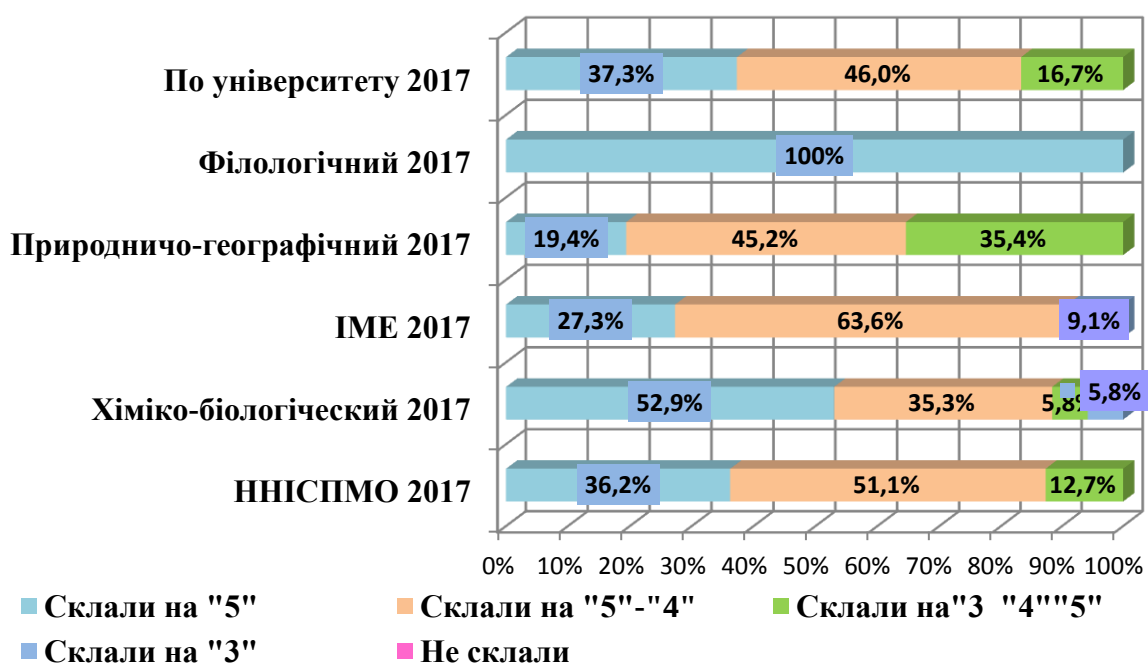

Рис. 1.35. Підсумкова атестація студентів за ступенем вищої освіти «Магістр» (січень 2017 р.)

Таблиця 1.21.

Загальні дані успішності студентів за ступенем вищої освіти «Бакалавр» за підсумковою атестацією 2017 р.

№ Інститут/ факультети	2014/2015 н. р			2015/2016 н. р			2016/2017 н. р		
	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
ННІСПМО	145	99,3	60,7	144	100	63,2	149	99,3	72,5
Хіміко- біологічний	50	100	66,0	59	98,3	69,5	64	100	54,3
Інформатики, математики та економіки	51	98,0	72,5	71	100	70,4	93	100	65,5
Природничо- географічний	76	98,7	39,5	85	100	45,9	98	100	54,1
Філологічний	73	100	63,0	81	100	65,4	74	100	73,0
Усього	395	99,2	59,2	440	99,8	62,3	474	99,8	66,1

Таблиця 1.22.

**Загальні дані успішності студентів за освітньо-кваліфікаційним рівнем
«Спеціаліст» за підсумковою атестацією 2017 р.**

Інститут/ факультети	2014/2015 н. р			2015/2016 н. р			2016/2017 н. р		
	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
ННІСПМО	80	100	61,3	75	100	70,7	29	100	50
Хіміко-біологічний	80	98,8	66,3	26	100	65,4	10	100	50
Інформатики, математики та економіки	41	100	58,5	34	100	55,9	26	100	46,2
Природничо- географічний	51	100	39,2	27	96,3	63,0	21	100	52,4
Філологічний	94	100	69,1	46	100	60,9	13	100	46,2
Всього	346	99,7	61,0	208	99,5	64,4	99	100	49,0

Таблиця 1.23.

**Загальні дані успішності студентів за ступенем
вищої освіти «Магістр» за підсумковою атестацією (січень 2017 р.)**

Інститут/ факультети	2014/2015 н. р			2015/2016 н. р			2016/2017 н. р		
	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)	Кількість студентів	Абсолютна успішність (%)	Якість (%)
ННІСПМО	20	80,0	80,0	4	100	100	47	100	87,2
Хіміко- біологічний	9	100	60	11	100	89,9	17	100	88,2
Інформатики, математики та економіки	6	100	95,7	18	100	70,2	22	100	90,9
Природничо- географічний	9	100	100	3	100	100	31	100	64,5
Філологічний	0	0	0	12	100	100	9	100	100
Усього	44	97,4	86,8	48	100	86,5	126	100	83,3

На посадах голів атестаційних комісій на заочній формі навчання працювало 15 осіб: 6 – докторів наук, професорів; 9 – кандидатів наук, доцентів. Проведено атестацію здобувачів вищої освіти і здійснено такий випуск студентів заочної форми навчання: за освітньою програмою бакалавра – 366 осіб (127 – за держзамовленням, 239 – за контрактом); за освітньою програмою спеціаліста – 137 осіб (19 – за держзамовленням, 118 – за контрактом); за освітньою програмою магістра – 67 осіб (30 – за держзамовленням, 37 – за контрактом). Означені показники подано в таблицях 1.24.

Таблиця 1.24.

Загальні показники результатів навчання студентів заочної форми навчання за атестацією 2015, 2016, 2017 років

	2015	2016	2017
Бакалавр	75,6	74,3	85,4
Спеціаліст	85,4	83	82,7
Магістр	100	93	95

Випускники заочної форми навчання у 2017 р. виконали та захистили 47 випускних робіт на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» і освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» та 185 – на здобуття освітнього ступеня «Магістр». Тематика більшості випускних робіт була актуальною, мала прикладний характер, відповідала напрямам наукових досліджень випускових кафедр. Відповідно до проведених заходів автентичність випускних робіт становила в середньому 75%.

Рис. 1.36. Дипломи з відзнакою. Бакалаври

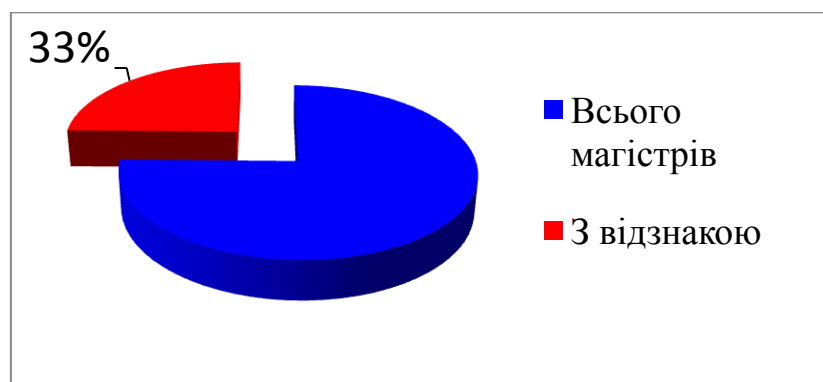

Рис. 1.37. Дипломи з відзнакою. Магістри

Кількість фахівців, які отримали у 2016-2017 н.р. дипломи з відзнакою, становить 39 осіб (6,8% від загального випуску).

Аналіз результатів державної підсумкової атестації 2017 р. свідчить про достатній рівень підготовки випускників, усереднений показник якості знань по Університету на заочній формі навчання становить 80,1%; абсолютна успішність – 100%.

У 2016-2017 н.р. всі випускники денної та заочної форм навчання отримали додатки до диплому про вищу освіту європейського зразка (DIPLOMA SUPPLEMENT).

1.4. Планування та виконання навчального навантаження

Звітний рік був часом упровадження в Університеті нових нормативів навантаження науково-педагогічних працівників. Ці нормативи сформовані відповідно до вимог нового Закону України «Про вищу освіту» про

встановлення максимуму навчального навантаження в обсязі 600 годин. Було змінено не лише нормативи навантаження викладачів, а й внесено зміни до структури навчальних планів (у першу чергу для забезпечення права студентів щодо вибору навчальних дисциплін). Змінилися обсяги навчального навантаження студентів, зросла роль практик і самостійної роботи студентів.

Відповідно до вимог підпункту 2 пункту 7 Розділу XV Прикінцевих і перехідних положень Закону України «Про вищу освіту», рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо реалізації окремих норм Закону України «Про вищу освіту» (лист МОНУ від 13.03.2015 № 1/9-126) рішенням Вченої ради Університету від 17.06.2015 р. (протокол № 12) затверджено поступовий перехід із 900 до 600 годин максимального обсягу навчального навантаження науково-педагогічних працівників Університету на одну ставку, а саме: на 2015-2016 н.р. – 825 годин, на 2016-2017 н.р. – 750 годин, на 2017-2018 н.р. – 675 годин, на 2018-2019 н.р. – 600 годин.

Виконання навчального навантаження у 2016-2017 н.р.

У 2016-2017 н.р. факультети та інститут Університету виконали 191704,96 годин навчального навантаження, з них 134438 годин аудиторних занять. У зв'язку зі зменшенням максимального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника (ст. 56 Закону України «Про вищу освіту»), змінами навчальних планів на 3720 годин порівняно з попереднім навчальним роком зменшилися обсяги навчального навантаження, а кількість аудиторного навантаження збільшилася на 4216 годин (у т.ч. лекцій – на 696 год., практичних і лабораторних занять – на 3520 год.).

Аналіз навчального навантаження кафедр підтверджує наявність відмінностей у його структурі, зокрема частка аудиторного навантаження в загальній структурі навчального навантаження становить: від 91,6 до 96,5 % – на кафедрах мистецького спрямування; від 64,9 до 79,1 % – на кафедрах природничих і точних наук; від 34,4 до 64,9 % – на кафедрах гуманітарного спрямування; від 75 до 80,6 % – на кафедрах економічних наук. Найбільша

диспропорція частки аудиторного навантаження в загальному навчальному навантаженні зафіксована між кафедрою інструментального виконавства та музичного мистецтва естради і кафедрою педагогіки і педагогічної майстерності (62,1%), що на 5,7% більше, ніж попереднього начального року. Частка аудиторного навантаження розподілена більш рівномірно на кафедрах хіміко-біологічного (від 64,9% до 77,5%) та філологічного (від 62,8% до 75,2 %) факультетів.

Серед науково-педагогічних працівників (на повну ставку) найбільше навчальне навантаження у 2016-2017 н.р. за посадами виконували:

- асистенти на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 782 год.; екології та зоології – 770 год., соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти – 770 год.;

- старші викладачі на кафедрах: екології та зоології – 768 год., соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти – 769 год.;

- доценти на кафедрах: соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти – 757 год.; математики і фізики – 754 год., фізичної географії та геології – 752 год.;

- професори на кафедрах: теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін – 679 год., інформатики і математики – 658 год.

Найменшу кількість навчального навантаження у 2016-2017 н.р. за посадами виконали:

- асистенти на кафедрах: прикладної математики та інформаційних технологій – 590 год., фізичної географії та геології – 712 год.;

- старші викладачі на кафедрах: фізичної географії та геології – 577 год., органічної і біологічної хімії – 554 год.;

- доценти на кафедрах: економіки – 404 год., прикладної математики та інформаційних технологій – 430 год.;

- професори на кафедрах: німецької філології – 440 год., філософії – 445 год., неорганічної хімії та хімічної освіти – 446 год.

Планування навчального навантаження у 2017-2018 н.р.

При плануванні навчального навантаження щороку в Університеті затверджується максимальний обсяг навчального навантаження відповідно до посад штатних науково-педагогічних працівників Університету (із розрахунку на 1 ставку):

Посада	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.	2017-2018 н.р.
асистент	825	750	675
старший викладач	825	750	675
старший викладач (кандидат наук)	825	725	650
доцент (кандидат наук)	800	700	600
професор	750	650	550
завідувач кафедри (доцент)	700-750	400-600	500-550
завідувач кафедри (професор)	650-700	400-550	450-500

Рішенням Вченої ради Університету від 10 жовтня 2017 р. затверджено нову редакцію Положення про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Зменшення навчального навантаження до 600 годин, зважаючи на загальний річний робочий час науково-педагогічного працівника (1548 годин), потребувало перегляду нормативів щодо обчислення навчального навантаження науково-педагогічних працівників Університету і врахування нових видів навчальної, методичної, наукової та організаційної діяльності. Норми часу з планування навантаження науково-педагогічних працівників уточнені та доповнені такими видами робіт:

- методична робота (п.6 Положення): розробка освітньо-професійної та освітньо-наукової програми зі спеціальностей, розробка елементів дистанційної форми навчання, розробка методичного забезпечення інтерактивних методів навчання, підготовка та видання навчальних посібників, підручників мовою країни, яка входить до Організації

економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та/або офіційними мовами Європейського Союзу, які не входять до ОЕСР;

- наукова робота (п.7 Положення): публікації в журналах, що входять до наукометричних баз даних Web of Science, Scopus та/або Index Copernicus, отримання гранту, комерціалізація наукових досліджень за межами України;

- організаційна робота (п.8 Положення): робота гаранта освітньо-професійної і освітньо-наукової програми спеціальності, навчання (стажування) у країні, що входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та/або Європейського Союзу.

У 2017-2018 н.р. факультети та інститут Університету запланували до виконання 149253 години навчального навантаження, зокрема 122038 годин аудиторних навчальних занять. Порівняно з 2016-2017 н.р. на 38552 години зменшилося навчальне навантаження та на 11583 години скоротилася кількість аудиторних навчальних занять.

У 2017-2018 н.р. середнє значення обсягу навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника по Університету становило 600 годин, зокрема для професорів – 519 годин, для доцентів – 585 годин, для старших викладачів – 635 годин і асистентів – 679 годин. Реалізація норм Закону України «Про вищу освіту» про встановлення максимального навчального навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника зумовила зменшення середнього навантаження, порівняно з попередніми роками. Наприклад, у 2016-2017 н.р. середнє навчальне навантаження на одну ставку науково-педагогічного працівника по Університету становило 691 годину, у 2015-2016 н.р. – 759 годин.

Найвищі середні значення кількості навчального навантаження на одну ставку у 2017-2018 н.р. заплановано на кафедрах: прикладної математики та інформаційних технологій (653 год.), теорії і методики музичної освіти та хореографії (671 год), історії (652 год.); найменше – на кафедрах: філософії (511 год.), української мови (513 год.), права (519 год.). Незважаючи на зміну структури навчального навантаження науково-педагогічних працівників, у

2017-2018 н.р. збереглися диспропорції при його плануванні. Відмінність середнього навантаження між кафедрами порівняно із минулим роком дещо зменшилася, проте становить 162 год. (у попередньому навчальному році – 238 год.).

Диспропорції у навантаженні зберігаються і при розподілі за посадами. Серед науково-педагогічних працівників на повну ставку найбільшу кількість навчального навантаження у 2017-2018 н.р. заплановано за посадою:

- асистента на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 712 год., англійської мови – 698 год.;
- старшого викладача на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 693 год., екології та зоології – 687 год.;
- доцента на кафедрах: теорії і методики музичної освіти та хореографії – 691 год., історії – 675 год.;
- професора на кафедрах: прикладної математики та інформаційних технологій – 647 год., органічної і біологічної хімії – 583 год.

Найменшу кількість навчального навантаження у 2017-2018 н.р. заплановано за посадою:

- асистента на кафедрах: української мови – 614 год., німецької філології – 619 год.;
- старшого викладача на кафедрах: математики і фізики – 525 год., фізичної географії і геології – 559 год.;
- доцента на кафедрах: української мови – 509 год., німецької філології – 513 год.;
- професора на кафедрах: філософії – 426 год., математики і фізики – 450 год.

Щорічне навантаження науково-педагогічних працівників формується з урахуванням різних чинників, кожен з яких може пояснювати загальні диспропорції та диспропорції в межах окремого факультету/інституту, а саме: відмінність загального контингенту здобувачів вищої освіти за спеціальностями на факультетах/інституту, специфіка підготовки фахівців

випусковими кафедрами (наприклад, мистецького чи гуманітарного спрямування).

1.5. Внутрішня система забезпечення якості освіти

Відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького запроваджено систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Процес забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти зумовлює дотримання Університетом стандартних процедур, рекомендованих МОН України, Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти (ЄАЗЯВО) спільно з Європейською спілкою студентів (ЄСС), Європейською асоціацією вищих навчальних закладів (ЄАВНЗ) та Європейською асоціацією університетів (ЄАУ), урахування пропозицій Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (ЄАЗЯВО) спільно з Європейською спілкою студентів (ЄСС), Європейською асоціацією вищих навчальних закладів (ЄАВНЗ) та Європейською асоціацією університетів (ЄАУ).

Зазначена система детермінована Стратегією та Концепцією розвитку Університету, його місією і візією. Зокрема, у Стратегії та Концепції розвитку Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького відкрито заявляє про свої стратегічні наміри створити таку атмосферу й практику, яка визнає важливість культури якості освітньої діяльності і якості вищої освіти та її забезпечення й покращення. Місія Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького як навчального закладу вищої освіти полягає у спрямуванні діяльності суб'єктів освітнього процесу на розвиток вищої професійної (педагогічної) освіти, науки та культури на основі генерування й упровадження фундаментальних наукових досліджень за широким спектром природничих, гуманітарних та інших напрямів науки й техніки.

Політика Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького у забезпеченні якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає: організацію системи забезпечення якості; відповідальність за забезпечення якості вищої освіти факультетів, інституту, навчально-наукових центрів, кафедр, інших структурних підрозділів, а також керівництва Університету, науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти у межах їхньої компетенції; академічну чесність і свободу; запобігання будь-яким проявам нетолерантності чи дискримінації щодо учасників освітнього процесу; залучення зовнішніх сторін до експертизи якості освіти в Університеті. Політика забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і відповідні процеси є доступними для широкого загалу на офіційному сайті Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (внутрішнього забезпечення якості освіти) Університету містить:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість реалізації освітніх програм;
- якість результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- забезпечення академічної мобільності учасників освітнього процесу;
- інформаційні системи для ефективного управління освітнім процесом;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- систему запобігання академічному плагіату учасників освітнього процесу.

Система внутрішнього забезпечення якості, зокрема якості освітніх програм, передбачає обов'язкову зовнішню експертизу та рецензування, перегляд та доопрацювання освітніх програм за участю стейкхолдерів і всіх

учасників освітнього процесу. З 01 серпня по 10 грудня 2017 р. в Університеті було організовано зовнішню експертизу всіх освітніх програм підготовки бакалаврів в МДПУ імені Богдана Хмельницького, зокрема такого розділу програм, як результати навчання. До зовнішньої експертизи залучено понад 400 представників педагогічної та інших професій, представників, яких цікавлять освітні програми Університету. Зібрана інформація щодо якості освітньої програми аналізується та адаптується завідувачами кафедр (керівниками освітніх програм) задля забезпечення її актуальності.

В Університеті відбувається впровадження студентоцентрованого навчання, що передбачає:

- залучення студентів до обговорення та вирішення питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту, харчування, до активної участі у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти;
- застосування різних способів подачі навчального матеріалу;
- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;
- систематичне оцінювання й коригування способів подачі навчального матеріалу та педагогічних методів;
- забезпечення належного наставництва й підтримки з боку науково-педагогічних працівників;
- формування взаємоповаги в стосунках учасників освітнього процесу;
- наявність належних процедур реагування на студентські звернення.

Означені заходи забезпечені нормативними положеннями.

В Університеті розроблено і впроваджено зміни до накопичувальної бально-рейтингової системи оцінювання та відповідні процедури: оцінювання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю більше ніж одним екзаменатором; наявність процедури подання апеляцій здобувачами вищої освіти.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького систематично застосовує заздалегідь визначені та оприлюднені правила щодо всіх фаз освітнього процесу: зарахування, навчання, визнання кваліфікацій і сертифікації здобувачів вищої освіти. Належні процедури визнання кваліфікацій спираються на такі засади:

- залучення до кваліфікаційних екзаменів висококваліфікованих представників галузі;
- забезпечення якісного змісту засобів діагностування якості результатів навчання;
- науково-методичне та інформаційно-технологічне забезпечення процедури проведення кваліфікаційного екзамену;
- прозорість і відкритість кваліфікаційного екзамену.

Після закінчення Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького здобувачі вищої освіти одержують офіційні документи, що описують здобуту ними кваліфікацію: досягнуті навчальні результати, а також контекст, рівень, зміст і статус освітньої програми, за якою здобувалася вища освіта.

Компетентність науково-педагогічних працівників забезпечується:

- застосовуванням у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького прозорі процедури вибору та розвитку науково-педагогічного персоналу;
- дотримання чітких процедур відкритого конкурсного відбору науково-педагогічних працівників;
- участь студентів у моніторингу якості освітніх програм та якості їх викладання й навчально-методичного забезпечення;
- програмою підвищення кваліфікації, ініційованою кафедрами Університету, що уможлиблює та стимулює професійний розвиток науково-педагогічних працівників;
- рейтинговою системою моніторингу якості професійної діяльності науково-педагогічних працівників;

- поширенням кращих практик застосування інноваційних методів викладання та нових технологій (реалізація інноваційного проекту «Методична майстерня педагога нової української школи»).

Важливою умовою забезпечення якості освіти та стабільного розвитку Університету є конкурентоспроможний склад науково-педагогічних працівників, який сформувався впродовж останніх років. Кадрова політика Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького була спрямована на зміцнення кадрового потенціалу.

Розробка та затвердження освітніх програм відбувалися: відповідно до загальних програмних цілей, співзвучних стратегії Університету, що мають чітко зазначені очікувані навчальні результати (Стратегія розвитку Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького 2013-2023 рр., Концепція розвитку Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького 2014-2018 рр.); із залученням до зовнішньої експертизи результатів навчання зовнішніх експертів; з урахуванням можливостей здобувачів вищої освіти у виборі індивідуального графіка навчання.

Забезпечення навчальними ресурсами та підтримка здобувачів вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького здійснюється завдяки наявним освітнім і матеріально-технічним ресурсам, що сприяють покращенню якості освітньої діяльності та якості вищої освіти її здобувачів.

Інформаційне забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті представлено:

- інформацією про освітні програми та інші види діяльності;
- ключовими показниками ефективності освітнього процесу;
- інформацією про склад здобувачів вищої освіти.

Учасники освітнього процесу можуть звертатися з питаннями та пропозиціями на «гарячу лінію» ректора.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького систематично оприлюднює точну, об'єктивну, актуальну й доступну інформацію про свою діяльність, зокрема про свої освітні програми для абітурієнтів, здобувачів вищої освіти, випускників, інших зацікавлених сторін для широкого загалу. Університет надає інформацію про свою діяльність та інформацію про працевлаштування випускників шляхом оприлюднення на офіційному веб-сайті.

В Університеті ефективно функціонує система науково-експертних заходів запобігання плагіату шляхом перевірки на плагіат усіх випускових робіт на рівні бакалаврату й магістратури.

Для забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти розроблено механізми й процедури участі здобувачів вищої освіти в означених процесах, що визначаються відповідними положеннями для регламентації стосунків суб'єктів освітньої взаємодії. Так, упродовж 2017 р. було здійснено такі кроки: розроблено й реалізовано динамічний план заходів, контроль та аналіз результатів удосконалення й оновлення освітніх програм; реалізовано підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; удосконалено методи викладання та підвищено рівень об'єктивності оцінювання; проведено самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти; створено системні зв'язки зі стейкхолдерами.

2. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

2.1. Кадрове забезпечення виконання науково-дослідної роботи (НДР)

У 2017 р. науково-дослідні роботи в Університеті, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, виконували 37 співробітників (з них, 7 докторів наук, 9 кандидатів наук), більшість з яких становили науково-педагогічні працівники Університету. Відомості про вчених, які були залучені до виконання науково-дослідних робіт, подано в таблиці 2.1.:

Таблиця 2.1.

№ п/п	Прізвище та ініціали	Вчене звання та ступінь
1	Кошелєв О.І.	д.б.н., професор
2	Молодиченко В.В.	д.філос.н., професор
3	Москальова Л.Ю.	д.пед.н., професор
4	Осадчий В.В.	д.пед.н., професор
5	Прийма С.М.	д.пед.н., доцент
6	Троїцька О.М.	д.філос.н., доцент
7	Черничко Й.І.	д.б.н., с.н.с.
8	Аверіна К.С.	к.пед.н., доцент
9	Андрющенко Ю.О.	к.б.н., доцент
10	Горлов П.І.	к.б.н., доцент
11	Канарова О.В.	к.пед.н., доцент
12	Кучина К.О.	к.пед.н.
13	Мільчевська Г.С.	к.пед.н.
14	Сіохін В.Д.	к.б.н., доцент
15	Чорна В.В.	к.пед.н.
16	Яковенко І.В.	к.пед.н.

Базова освіта наукових, науково-педагогічних працівників, навчально-допоміжного персоналу відповідає рівням підготовки (бакалавр, спеціаліст, магістр). Усі співробітники працюють відповідно до групи спеціальностей галузі науки, з якої присуджено науковий ступінь доктора наук, кандидата наук.

2.2. Організаційне та фінансове забезпечення НДР

До тематичного плану НДДКР Університету у 2017 р. увійшли 4 роботи, що фінансувалися Міністерством освіти і науки України за рахунок державного бюджету. Загальний обсяг їх фінансування становив 1402,1 тис. грн. Серед них – 1 фундаментальна науково-дослідна робота з обсягом фінансування 265,785 тис. грн і 3 прикладні науково-дослідні роботи із загальним обсягом фінансування – 1136,315 тис. грн. У порівняльній таблиці 2.2. наведено дані щодо обсягу фінансування НДР за три роки.

Таблиця 2.2.

Обсяг фінансування НДР у 2015 – 2017 роках (тис. грн)

Категорії робіт	2015 р.		2016 р.		2017 р.	
	к-сть од.	тис. грн	к-сть од.	тис. грн	к-сть од.	тис. грн
Фундаментальні	2	701,95	1	249,1	1	265,785
Прикладні	2	877,52	4	1260,7	3	1136,315
Госпдоговірні	3	47,96	6	61,9	-	-

Наочне відображення змін у структурі фінансування наукових досліджень за роками наведено в рис. 2.1.

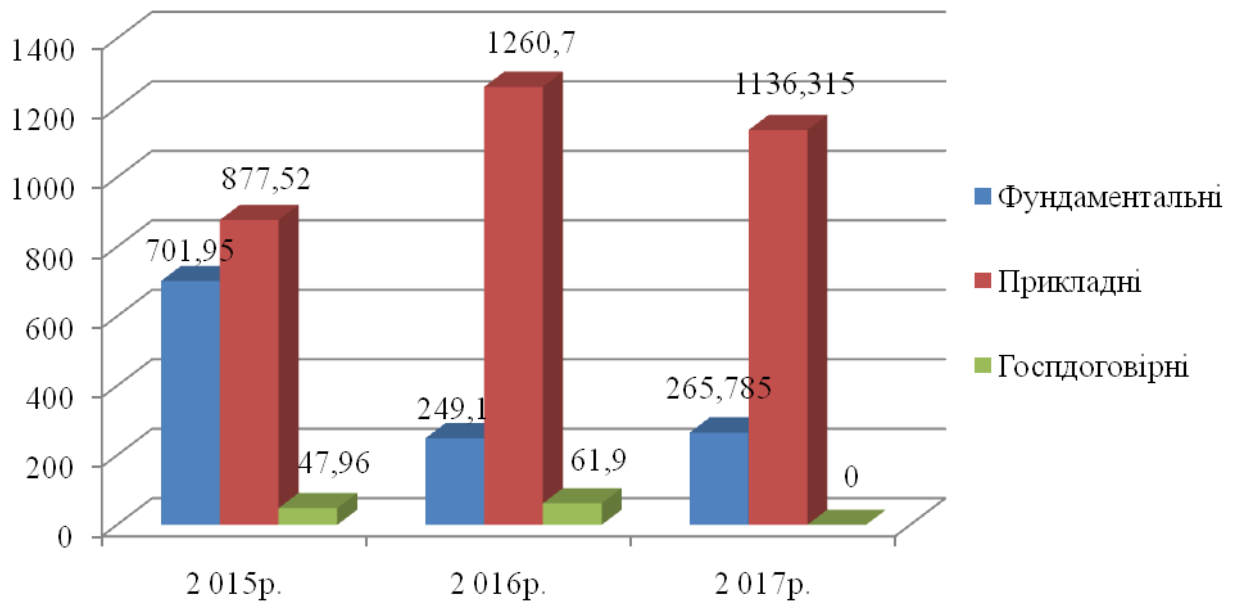

Рис. 2.1. Динаміка обсягів фінансування наукових досліджень у 2015 – 2017 рр. (тис. грн)

У 2017 р. співвідношення обсягів фінансування між фундаментальними й прикладними темами становило 18,9% і 81,1%. Збільшення частки прикладних досліджень дасть змогу в подальшому ефективніше впроваджувати результати їх виконання й отримувати економічний ефект за більш короткий час.

2.3. Тематика наукових досліджень. Показники наукової діяльності

Провідні вчені Університету виконують фундаментальні, прикладні та пошукові науково-дослідні роботи, що зареєстровані в УкрІНТЕІ, включені до тематичного плану Університету та здійснюються за рахунок держбюджетного фінансування, за державними й міжнародними проектами та грантами, а також за рахунок власних коштів і коштів замовників. Метою виконання фундаментальних досліджень в Університеті є отримання наукового продукту – нових теорій, концепцій, методів, методик, моделей тощо. Прикладні дослідження спрямовані на виконання інноваційних розробок, зорієнтованих на кінцевий результат у вигляді нових технологій,

нових матеріалів, комп'ютерних програм та ін., що дасть змогу істотно підвищити їх конкурентоспроможність і значно розширить упровадження результатів. Наукова робота у 2017 році в Університеті здійснювалася на 27 кафедрах.

Пріоритетними напрямками наукової діяльності Університету є:

- найважливіші проблеми розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України й сталого розвитку суспільства та держави;
- раціональне природокористування;
- інформаційні й комунікаційні технології;
- науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань;
- актуальні проблеми педагогіки, психології та соціології;
- інтеграція з європейським науково-освітнім простором;
- соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців із місць військових конфліктів, сімей поранених і загиблих;
- підтримка обдарованої молоді й формування в дітей сучасного світогляду, моральної й громадянської позиції.

Відповідно до наказу МОН України від 10 лютого 2016 р. № 198 «Про обсяги фінансування науково-дослідних робіт, наукових заходів та інфраструктури у 2017 році за КПКВК 2201040» встановлено обсяг видатків Державного бюджету України на 2017 р. для фінансування наукової та науково-технічної діяльності в розмірі 1402,1 тис. грн.

Перелік науково-дослідних робіт і тем, які виконувалися в Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (таблиця 2.3.), та наочне відображення частки фінансування подано на рис. 2.2.

Таблиця 2.3.

**Інформація про науково-дослідні роботи, які виконувалися в
Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету**

№ п/ п	Назва теми	Науковий керівник:	Сума (тис. грн)
Фундаментальні			
1	Розробка системи радіолокаційних спостережень за трансконтинентальними міграціями птахів у ключових природних та техногенних моніторингових полігонах Азово-Чорноморського регіону. № держреєстрації: 0115U000256	доктор біологічних наук, старший науковий співробітник Черничко Йосип Іванович	265,785
Прикладні			
2	Моніторинг сезонних орнітокомплексів та трансконтинентальних міграцій птахів і кажанів в Азово-Чорноморському регіоні як важлива складова у формуванні позитивного міжнародного інвестиційного іміджу щодо розвитку мережі вітрових електростанцій в Україні. № держреєстрації: 0117U004266	кандидат біологічних наук, доцент Сіухін Валерій Дмитрович	471,032
3	Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я. № держреєстрації: 0116U006913	доктор педагогічних наук, професор Москальова Людмила Юріївна	451,060
4	Розробка Концепції регіону, що навчається, як підґрунтя ефективної регіональної освітньої політики (на прикладі Запорізької області). № держреєстрації: 0116U001527	доктор педагогічних наук, доцент Прийма Сергій Миколайович	214,223
УСЬОГО			1402,1

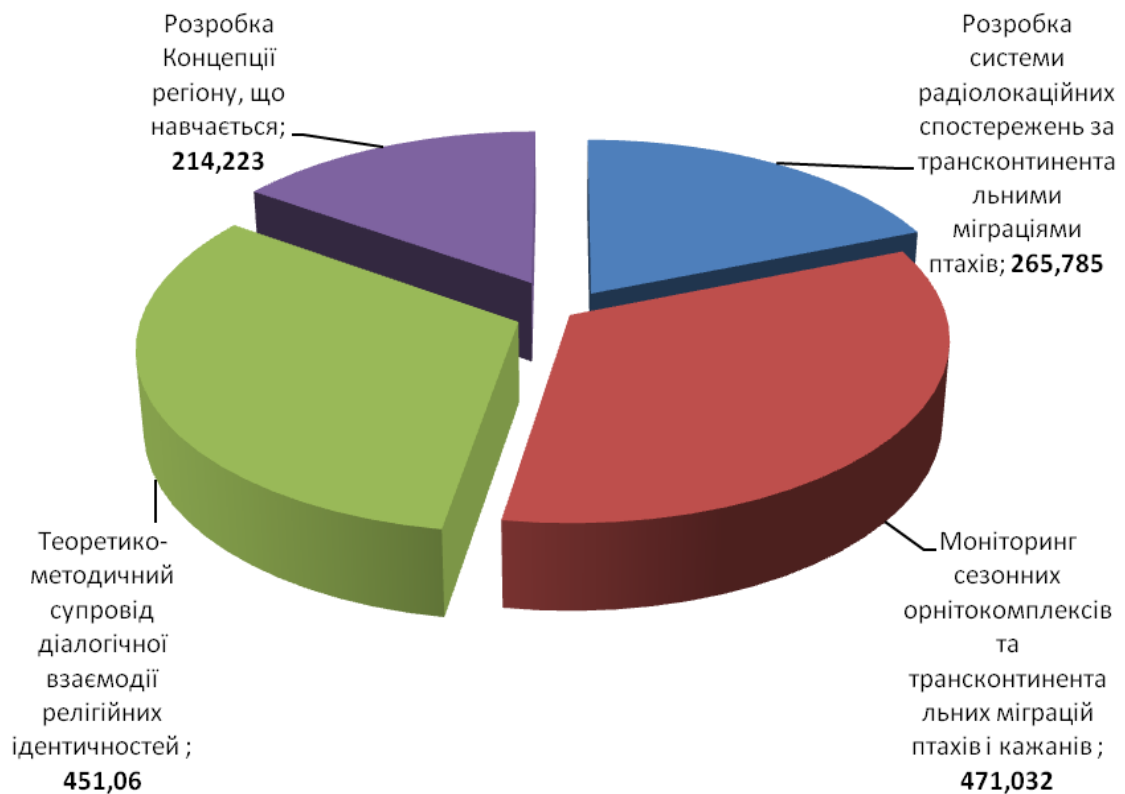

Рис. 2.2. Інформація про науково-дослідні роботи, які виконувалися в Університеті за рахунок коштів загального фонду державного бюджету (тис. грн.)

Слід зазначити, що у 2017 р. в межах проектів, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, молоді вчені МДПУ імені Богдана Хмельницького згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2016 р. № 973 «Про затвердження переліку проектів, що пройшли конкурсний відбір проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, і формування тематичних планів у 2016 році» виконували роботу «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я».

У виконанні перелічених завдань узяли участь вчені чотирьох підрозділів Університету, а саме: Науково-навчального центру «Біорізноманіття»; Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та

мистецької освіти; факультету інформатики, математики та економіки, а також хіміко-біологічного факультету.

2.4. Конкурс проектів НДР

Відбір проектів наукових досліджень, фінансування яких розпочнеться у 2018 р. за рахунок коштів державного бюджету, здійснювався на основі положень постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. №1084 «Про затвердження порядку формування і виконання замовлення на проведення фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та виконання науково-технічних (експериментальних) розробок за рахунок коштів державного бюджету».

Конкурсний відбір проектів наукових досліджень і розробок відбувався в Університеті відповідно до Порядку проведення першого етапу конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького № 282, який ухвалено на засіданні Вченої ради Університету (протокол № 19 від 16 червня 2017 р.).

Для участі в другому етапі конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок, який проводився відповідно до наказу МОН України від 12 квітня 2017 р. № 590, співробітники Університету подали 3 проекти наукових досліджень із річним обсягом фінансування 1707,82 тис. грн. Слід додати, що в цьому році було представлено проекти в секціях:

- 1) охорона навколишнього середовища;
- 2) педагогіка, психологія, проблеми молоді.

Результати експертизи проектів, затверджених наказом МОН України від 31 липня 2017 р. № 1104, подано в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4.

Результати конкурсного відбору у 2017 році

Перелік проектів	Науковий керівник	Тематичний напрям	Середній бал експертів	Середній бал по секції	Місце в секції (кількість робіт у секції)
Прикладні НДР					
Розробка науково-інформаційної системи моніторингу та оцінки трансграничних міграцій птахів на Афро-Євразійському прольотному шляху в Азово-Чорноморському регіоні України у розрізі реалізації секторального принципу Директив Євросоюзу	Черничко Йосип Іванович, старший науковий співробітник, доктор біологічних наук	Охорона навколишнього середовища	76,5	50,8	5 (34)
Система поглибленої підготовки майбутніх програмістів до професійної діяльності	Осадчий В'ячеслав Володимирович, професор, доктор педагогічних наук	Педагогіка, психологія, проблеми молоді	53	46,0	16 (49)
Діалогічна платформа формування громадянської культури студентської молоді в культурно-освітньому просторі: антрополого-праксеологічний вимір, український контекст	Аносов Іван Павлович, професор, доктор педагогічних наук	Педагогіка, психологія, проблеми молоді	37,5	46,0	36 (49)

У 2017 р. молоді вчені Університету взяли участь у другому етапі конкурсного відбору проектів наукових робіт і науково-технічних розробок молодих учених, який проводився відповідно до наказу МОН України від 03 липня 2017 р. № 983.

Для участі у другому етапі конкурсного відбору проектів було подано 2 проекти наукових досліджень. Результати експертизи поданих проектів наведені в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

**Результати конкурсного відбору проектів
молодих учених у 2017 році**

Перелік проектів	Науковий керівник	Тематичний напрям	Середній бал експертів
Система інформаційної експрес-оцінки та прогнозування якості води акваторії Азовського моря на основі скринінгу діатомових водоростей	Мальцев Євген Іванович, кандидат біологічних наук	Нові технології екологічно чистого виробництва та будівництва, охорони навколишнього природного середовища, видобутку та переробки корисних копалин; хімічні процеси та речовини в екології; раціональне природокористування	57,6
Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів у курсі хімії середнього навчального закладу	Федоренко Дар'я Олександрівна, кандидат педагогічних наук	Актуальні проблеми педагогіки, психології та соціології; інтеграція з європейським науково-освітнім простором; соціально-психологічна реабілітація військовослужбовців з місць військових конфліктів, сімей поранених і загинув; підтримка обдарованої молоді й формування у дітей сучасного світогляду, моральної та громадянської позиції	52,3

2.5. Публікації співробітників Університету в Scopus

Значущим елементом міжнародного визнання Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та підтвердженням високої якості друкованої продукції є презентація результатів наукових досліджень у виданнях, що індексуються світовими наукометричними базами Scopus видавництва Elsevier. Науковими та науково-педагогічними працівниками Університету упродовж 2017 р. опубліковано низку робіт у вітчизняних і світових виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6.

**Роботи у вітчизняних і світових виданнях, що індексуються
наукометричними базами Scopus**

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск, перша- остання сторінки роботи)
1	Bondarenko AI., Montecucco F., Panasiuk O., Sagach V., Sidoryak N., Brandt KJ., Mach F.	GPR55 agonist lysophosphatidylinositol and lysophosphatidylcholine inhibit endothelial cell hyperpolarization via GPR- independent suppression of Na ⁺ -Ca ²⁺ exchanger and endoplasmic reticulum Ca ²⁺ refilling.	Vascular Pharmacology	Vol. 89, PP. 39-48.
2	Maltsev Y.I., Didovich S.V., Maltseva I.A.	Seasonal changes in the communities of microorganisms and algae in the litters of tree plantations in the steppe zone.	Eurasian Soil Science	Vol. 50, Issue 8, PP. 935– 942.
3	Maltsev Y.I., Pakhomov A.Y., Maltseva I.A.	Specific features of algal communities in forest litter of forest biogeocenoses of the steppe zone.	Contemporary Problems of Ecology	Vol. 10, Issue 1, PP. 71– 76.
4	Petrushkina M., Gusev E., Sorokin B., Zotko N., Mamaeva A., Filimonova A., Kulikovskiy M., Maltsev Y., Yampolsky I., Guglya E., Vinokurov V., Namsaraev Z., Kuzmin D.	Fucoxanthin production by heterokont microalgae.	Algal Research	Vol. 24, Part A, PP. 387- 393.
5	Szczys P. Lamothe K., Druzyaka A., Siokhin V., Poot M., Winden J.	Range-wide patterns of population differentiation of Eurasian Black Terns (<i>Chlidonias niger niger</i>) related to use of discrete post-nuptial staging sites.	Journal of Ornithology	Vol. 158, Issue 2, PP. 365– 378.
6	Pryima S., J.Rogushina	The use of ontologies and semantic web to provide for the transparency of qualifications	Eastern-European Journal of Enterprise	Vol. 1, Issue 2(85),

		frameworks.	Technologies	PP. 25-31.
7	Priyma S., Rogushina J.	Use of Competence Ontological Model for Matching of Qualifications.	Chemistry: Bulgarian Journal of Science	Vol. 26, Issue 2, PP. 216-228.
8	Demchenko V., Tkachenko M.	Biological characteristics of the round goby, <i>Neogobius melanostomus</i> (Pallas, 1814), from different water bodies.	Archives of Polish Fisheries	Vol. 25, Issue 1, PP. 51–61.
9	Osadchyi V., Osadcha K., Eremeev V.	The model of the intelligence system for the analysis of qualifications frameworks of European countries.	International Journal of Computing	Vol. 16, Issue 36, PP. 133-142.
10	Konovalenko T.	Typology of characters in magical realism and chimeric prose.	Literary Imagination	Vol. 19, Issue 3, PP. 744-751.
11	Solonenko A. Maltseva I., Maltsev Ye.	Soil algae of the oak groves of the Steppe zone of Ukraine.	International Journal on Algae	Vol. 19. Issue 3. PP. 323 – 336.
12	Solonenko A.	Bactericidal Properties of Peloids under Benthic Macroscopic Vegetations of Algae in the Hyperhaline Lakes.	Hydrobiological Journal	Vol. 53. Issue 2. PP. 67 – 72.

За структурними підрозділами статті, опубліковані в Scopus, розподіляються таким чином (рис. 2.3.):

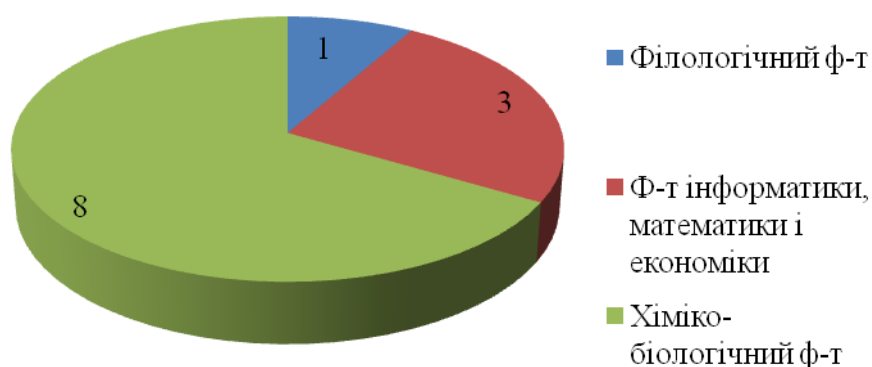

Рис. 2.3. Розподіл опублікованих статей за структурними підрозділами.

За останні роки вченими Університету було опубліковано 34 статті, що індексуються наукометричною базою Scopus. Динаміка змін наочно

відображена на рис. 2.4.

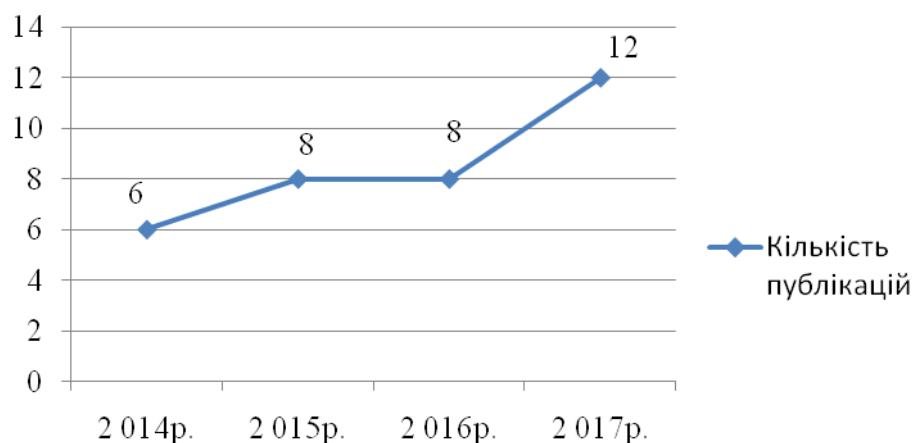

Рис. 2.4. Наукові праці у виданнях, що індексуються наукометричною базою даних Scopus

У таблицях 2.7.1 та 2.7.2 наведено дані щодо публікаційної активності вчених Університету.

Таблиця 2.7.1

**Публікації співробітників Університету
(за даними Scopus)**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Загальна кількість документів
1	Черничко Йосип Іванович	7
2	Данченко Олена Олександрівна	5
3	Демченко Віктор Олексійович	3
4	Сіухін Валерій Дмитрович	2
5	Петренко Володимир Андрійович	2
6	Солоненко Анатолій Миколайович	7
7	Мальцев Євген Іванович	5
8	Мальцева Ірина Андріївна	5
9	Сидоряк Наталя Георгіївна	4
10	Єремєєв Володимир Сергійович	3
11	Прийма Сергій Миколайович	2
12	Коробченко Ангеліна Анатоліївна	2
13	Осадчий В'ячеслав Володимирович	2
14	Йоркіна Надія Володимирівна	1
15	Александров Денис Валентинович	1

Таблиця 2.7.2

**H-index співробітників Університету
(за даними «Бібліометрики Української Науки»)**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	h-index (Google Scholar)
1	Осадчий В'ячеслав Володимирович	10
2	Осадча Катерина Петрівна	6
3	Солоненко Анатолій Миколайович	6
4	Москальова Людмила Юріївна	4
5	Олексенко Роман Іванович	4
6	Прийма Сергій Миколайович	4
7	Шаров Сергій Володимирович	4
8	Молодиченко Валентин Вікторович	3
9	Троїцька Олена Михайлівна	3
10	Троїцька Тамара Серафимівна	3
11	Попенко Ярослав Володимирович	2
12	Шарова Тетяна Михайлівна	2
13	Землянський Анатолій Миколайович	1
14	Непша Олександр Вікторович	1
15	Прокоф'єва Олеся Олексіївна	1
16	Чорна Альона Віталіївна	1

2.6. Рейтинг Webometrics

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького у 2017 р. посів 63 місце серед 295 ВНЗ України, 6501 місце серед 11999 ВНЗ світу, 1716 місце з 5863 університетів Європи. Динаміка змін рейтингу «Вебеметрикс» за 2015-2017 рр. відображена на рис. 2.5. та 2.6.

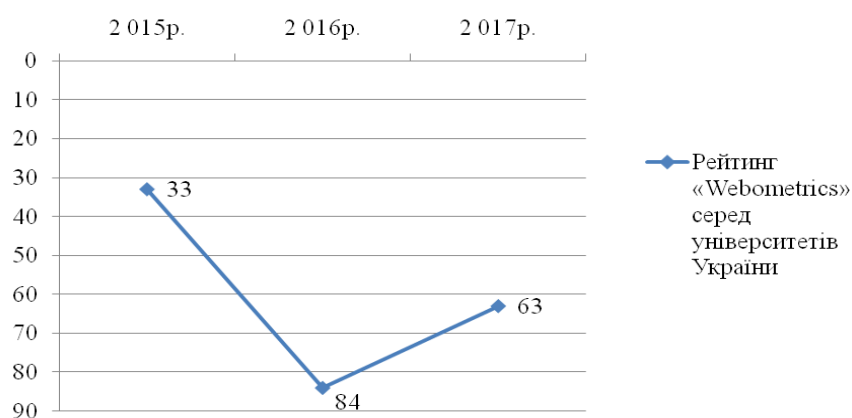

Рис. 2.5. Динаміка змін рейтингу «Webometrics» серед університетів України 2015-2017 рр.

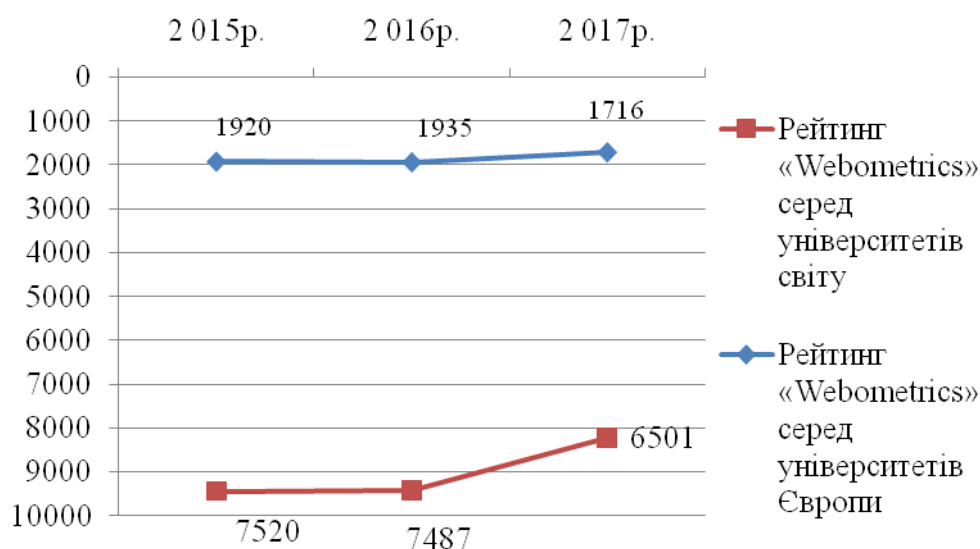

Рис. 2.6. Динаміка змін рейтингу «Webometrics» серед університетів Європи та світу 2015-2017 рр.

Отже, за останні 3 роки спостерігається позитивна динаміка. Так, МДПУ імені Богдана Хмельницького у 2017 р. серед університетів України з 84 місця у 2016 р. піднявся до 63. Серед університетів Європи університет підвищив свої позиції з 1935 місця у 2016 р. до 1716 у 2017 р., а серед університетів світу – з 7487 місця у 2016 р. до 6501 місця у 2017 р.

2.7. Конференції, семінари

Традиційно Університет є ініціатором і організатором низки наукових заходів регіонального, всеукраїнського та міжнародного рівнів, генератором нових знань із різних актуальних питань сучасної науки.

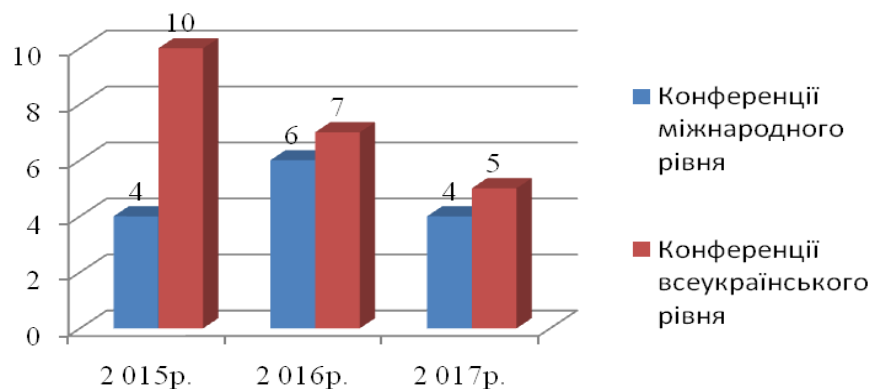

Рис. 2.7. Динаміка проведення конференцій на базі МДПУ імені Богдана Хмельницького

Так, у 2017 р. на базі Університету було проведено 9 науково-практичних конференцій, із них 4 – міжнародного рівня (наочне відображення – рис. 2.7.). Понад 620 учених із 10 країн світу та 64 наукові й навчальні заклади України обговорювали актуальні проблеми світоглядно-ціннісної орієнтації сучасної людини, гармонізації життєвого й освітнього простору особистості; теоретико-методологічні засади художньої культури та проблему спадкоємності в мистецькій освіті; розглядали широкий спектр природоохоронних проблем і оцінювали антропогенний вплив на довкілля тощо.

Протягом 2017 р. на базі Університету проведено конференції та семінари (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8.

**Перелік конференцій та семінарів, проведених на базі
МДПУ імені Богдана Хмельницького**

№ п/п	Назва	Дата проведення
1	Міжнародна наукова конференція «Концептуальні проблеми функціонування мови в полікультурному просторі». Кафедра української мови.	30 березня 2017 р.
2	XIX Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми геометричного моделювання». Керівництво: д.т.н., професор Найдіш А.В.	6-9 червня 2017 р.
3	Міжнародна конференція «Педагогіка музичного мистецтва та хореографії: сучасні тенденції розвитку». Керівництво: д.пед.н., професор Н.А. Сегеда	8-9 листопада 2017 р.
4	Міжнародна наукова конференція «Другі студентські та докторантські болгаристичні читання». Центр болгаристики, кафедра української мови, кафедра історії.	24 листопада 2017 р.
5	Всеукраїнська конференція «Північно-західне Приазов'я: історія, географія, туризм». Керівництво: д.і.н., професор О.М. Ситник; к.геог.н., доцент І.А. Арсененко.	20-21 квітня 2017 р.
6	IX Всеукраїнська науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті та науці». Керівництво: д.пед.н., професор В.В. Осадчий.	18-19 травня 2017 р.
7	Всеукраїнська конференція з міжнародною участю «Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку в міжнародному контексті». Кафедри природничо-географічного факультету.	14-15 вересня 2017 р.

8	Наукова конференція «VI Приазовський болгаристичний семінар», присвячена 155-й річниці переселення болгар до Таврії. Центр болгаристики.	22 вересня 2017 р.
9	II Всеукраїнська конференція програми обміну студентським досвідом «Студ-Бумеранг».	19 жовтня 2017 р.
10	III регіональна науково-практична конференція учнівської молоді «Людина і світ». Кафедра соціології.	10 лютого 2017 р.
11	I Міжвузівська студентська науково-практична конференція «Сучасна філологія: наукові проблеми та їх дослідження». Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови.	28 квітня 2017 р.
12	Інтернет-конференція «Сучасний світ як результат антропогенної діяльності». Хіміко-біологічний факультет.	10-12 жовтня 2017 р.
13	Другий Донцовський форум. Кафедра історії, Науково-дослідний центр Дмитра Донцова.	30 листопада – 1 грудня 2017 р.
14	Семінар-диспут «Бій під Крутами та його значення для сучасної української молоді» (до 100-річчя Української революції 1917-20-х років). Кафедра історії.	26 січня 2017 р.
15	Міжкафедральний науковий семінар: «Здоров'язберігаючі технології під час проведення навчальних практик фізико-географічного циклу». Кафедра фізичної географії і геології.	24 лютого 2017 р.
16	Міський круглий стіл «Сучасний стан і перспективи розвитку екскурсійної діяльності в м. Мелітополь та Мелітопольському районі». Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства.	10 березня 2017 р.
17	Семінар «Інформатизація науки та освіти». Кафедра прикладної математики та інформаційних технологій.	24 березня 2017 р.
18	Робоче засідання учасників науково-педагогічного проекту «Школа тьюторської майстерності». Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти.	25 березня 2017 р.
19	Семінар «Інноваційні методи навчання та виховання в сучасній загальноосвітній школі». Кафедра педагогіки і педагогічної майстерності.	11 квітня 2017 р.
20	Науковий семінар «Правовий захист власності на програмне забезпечення». Кафедра інформатики і кібернетики.	19 квітня 2017 р.
21	II Міжвузівський виїзний науково-методичний семінар «Новий формат фахової підготовки майбутніх перекладачів і вчителів англійської мови до професійної діяльності у полікультурному суспільстві». Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови.	5 травня 2017 р.

22	II Регіональний навчально-методичний семінар «Екологічна освіта для сталого розвитку». Кафедра початкової освіти.	17 травня 2017 р.
23	Науковий семінар «Корекційна спрямованість дошкільної та початкової освіти: від теорії до практики». Кафедра початкової освіти.	18 травня 2017 р.
24	Науковий семінар «Сприйняття та осмислення okazіонального слова в контексті психолінгвістичної теорії». Кафедра німецької філології.	18 травня 2017 р.
25	Науковий семінар «Сучасні інноваційні технології та шляхи розвитку сільського зеленого туризму в Запорізькій області». Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства.	26 травня 2017 р.
26	III регіональний науково-просвітницький семінар учителів початкових класів «Екологічні знання – основа життєвих компетентностей». Кафедра початкової освіти.	5 жовтня 2017 р.
27	Науковий семінар із міжнародною участю «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я». Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти.	24 жовтня 2017 р.
28	Методично-практичний семінар для інструкторів і керівників гуртків (секцій) зі спортивного гірського туризму районних центрів туризму та загальноосвітніх закладів Запорізької області «Розвиток спортивного гірського туризму в Україні: сучасний вимір». Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства.	26 жовтня 2017 р.
29	Семінар «Проблеми викладання фізичної географії в сучасній школі» у межах Методичної майстерні педагога нової української школи. Кафедра фізичної географії та геології.	26 жовтня 2017 р.
30	Семінар «Роль учителя історії та правознавства в національно-патріотичному вихованні учнів». Кафедра історії.	26 жовтня 2017 р.
31	Науково-методичний семінар на тему: «Побудова інклюзивного простору в системі освіти: теорія та практика». Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти; кафедра психології; кафедра початкової освіти.	7 листопада 2017 р.
32	Регіональний практичний семінар для практичних психологів міста та районів «Використання методів арт-терапії в корекції емоційно-вольової сфери учасників освітнього процесу». Кафедри психології.	9 листопада 2017 р.

На рис. 2.8. відображено розподіл проведених конференцій і семінарів за структурними підрозділами Університету.

Рис. 2.8. Розподіл проведення конференцій на базі МДПУ імені Богдана Хмельницького за структурними підрозділами.

2.8. Патентна діяльність

У 2017 р. вченими Університету було отримано патенти на корисну модель:

- «Когенераційний вітропарк з автономним джерелом збудження індукційних перетворювачів» (Винахідники: Жарков А. В., Новак Б. С., Шалимова О. В., Прийма С. М., Горбунов І. А.);

- «Проточний коаксіальний вітроелектромеханічний нагрівач» (Винахідники: Жарков В.Я., Вужицький А.В., Жарков А.В., Слєпкін Є.П., Москальов М.О., Ладика В.І.).

Крім того, у 2017 р. науково-педагогічними працівниками Університету отримано 31 авторське свідоцтво.

На рис. 2.9. представлено динаміку отримання патентів та авторських свідоцтв.

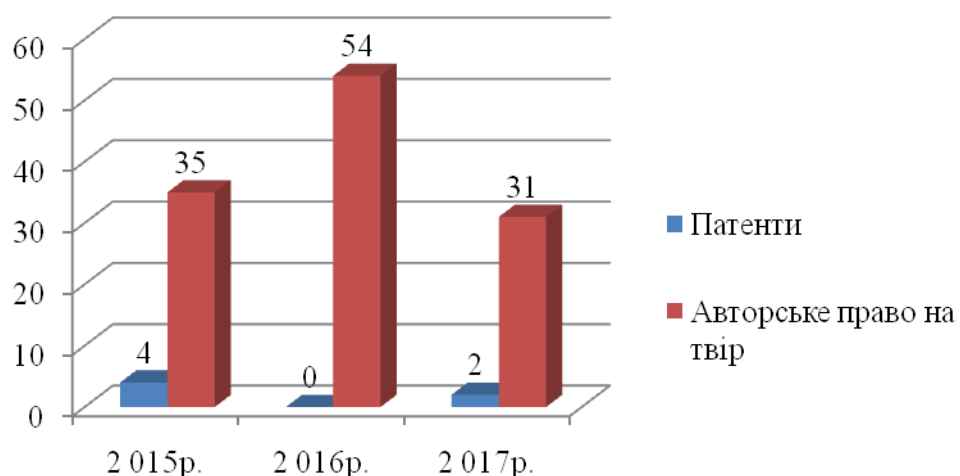

Рис.2.9. Охоронні документи, отримані вченими Університету

Розподіл охоронних документів між структурними підрозділами наведено в таблиці 2.9. та на рисунку 2.10.

**Таблиця 2.9.
Розподіл охоронних документів між структурними підрозділами**

Структурний підрозділ	2015 р.		2016 р.		2017 р.	
	патент	авторське свідоцтво	патент	авторське свідоцтво	патент	авторське свідоцтво
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти		16		20		3
Природничо-географічний факультет		7		13		15
Філологічний факультет		3		3		4
Факультет інформатики, математики та економіки	4	5		8	1	7
Хіміко-біологічний факультет		4		10		2

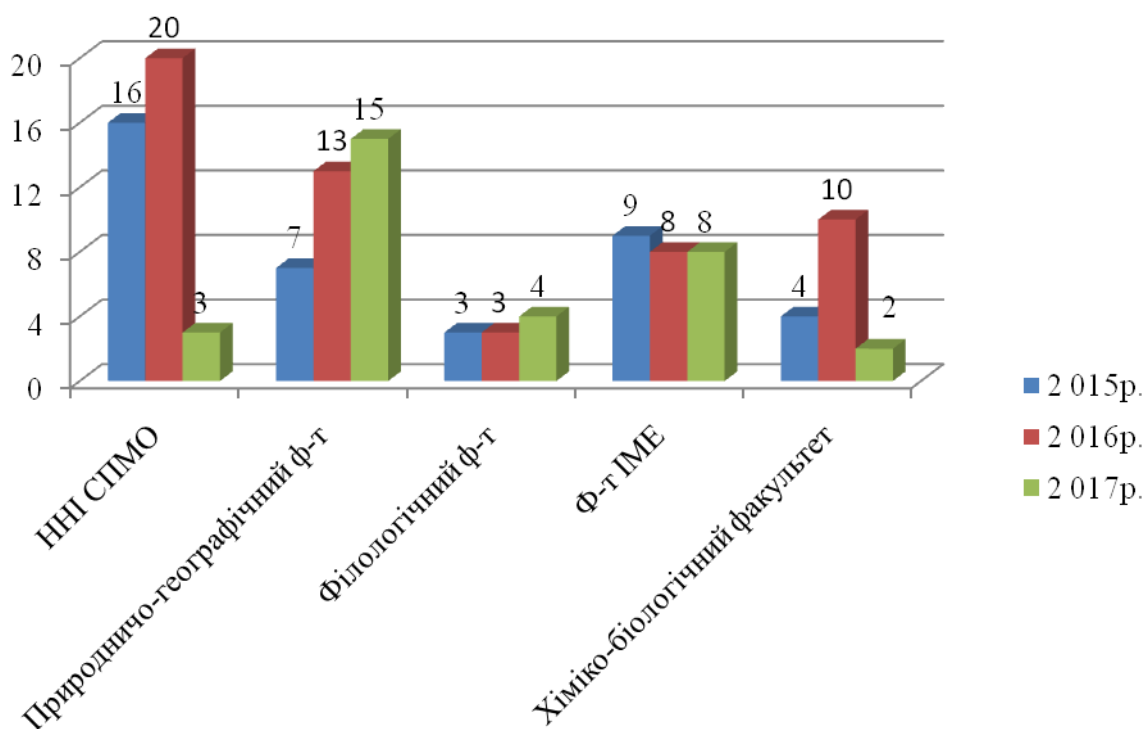

Рис. 2.10. Розподіл охоронних документів за структурними підрозділами (авторське право на твір)

Комерціалізація наукових досліджень, продуктивна робота з замовниками, пошук інвесторів, презентація наукового потенціалу для потенційних партнерів і захист інтелектуальної власності шляхом отримання охоронних документів як для розроблених, так і для впроваджених проектів – завдання на найближчу перспективу. У 2018 р. Університет продовжить роботу щодо отримання охоронних документів на розробки, які будуть упроваджені в роботу підприємств і освітніх установ.

2.9. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Науково-педагогічні працівники Університету у 2017 р. здійснювали підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів (наказ МОН України від 24 січня 2013 р. № 48), Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького № 233 (протокол

вченої ради МДПУ імені Богдана Хмельницького № 11 від 29 квітня 2016 р.).

Метою стажування є вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення та розширення професійних знань, умінь і навичок, набуття досвіду в межах спеціальності. Основними завданнями підвищення кваліфікації НПП є:

- оновлення та розширення знань, формування нових професійних компетентностей у психолого-педагогічній, науково-дослідній, організаційно-управлінській діяльності;
- засвоєння інноваційних технологій, форм, методів і засобів навчання;
- набуття досвіду формування змісту навчання з урахуванням його цільового спрямування, посадових обов’язків працівників, здобутої освіти, досвіду практичної роботи та професійної діяльності, їхніх інтересів і потреб;
- вивчення педагогічного досвіду, сучасного виробництва, методів управління, ознайомлення з досягненнями науки, техніки та виробництва й перспективами їх розвитку;
- розроблення пропозицій щодо вдосконалення навчально-виховного процесу, впровадження у практику навчання кращих досягнень науки, техніки та виробництва; застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання, що передбачає його диференціацію, індивідуалізацію, запровадження дистанційних, інформаційно-комунікативних технологій навчання тощо.

Основною формою підвищення кваліфікації у 2017 р. було стажування (на підставі договорів) у закладах вищої освіти, наукових і науково-дослідних установах за відповідними напрямками підготовки (таблиця 2.10. та 2.11., рис. 2.11.).

Таблиця 2.10.

**Зведені дані стажування та підвищення кваліфікації
науково-педагогічних працівників**

Види підвищення кваліфікації	Роки		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Стажування	18	11	3
Науково-педагогічне стажування	23	44	105
Педагогічне стажування	0	0	3
Курси підвищення кваліфікації	71	0	3
Усього	112	55	114

Таблиця 2.11.

**Зведені дані підвищення кваліфікації
науково-педагогічних працівників за видами**

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників	Роки		
	2015	2016	2017
Кількість викладачів, які підвищили кваліфікацію в Україні	104	49	101
Кількість викладачів, які підвищили кваліфікацію за кордоном	8	6	13
Кількість викладачів, які пройшли довгострокове стажування	9	14	19
Кількість викладачів, які пройшли короткострокове підвищення кваліфікації в Україні	32	41	92

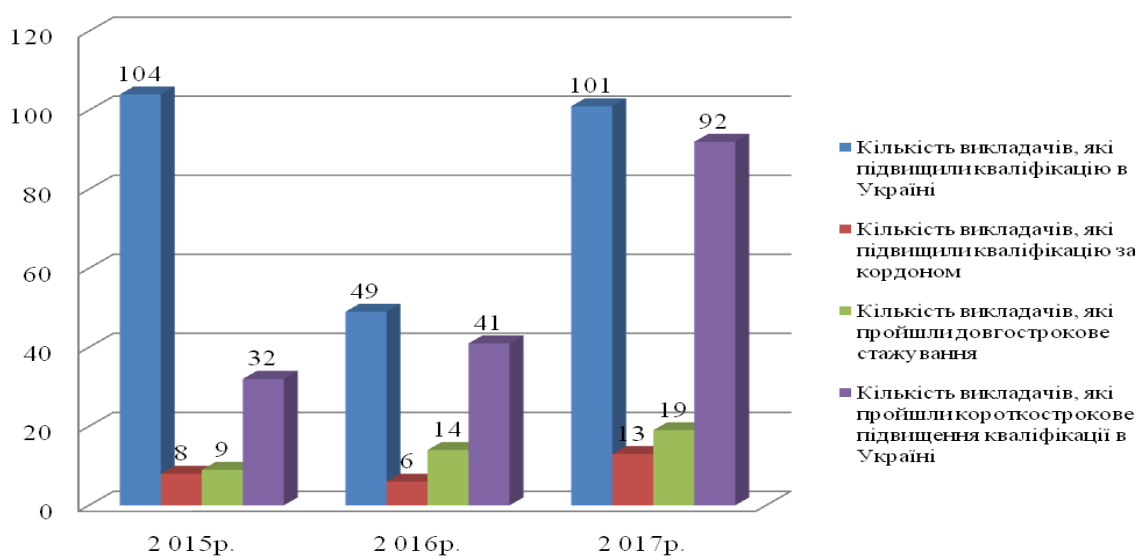

Рис. 2.11. Динаміка підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників

Університет тісно співпрацює щодо питань наукового стажування з 79 закордонними науковими та освітніми установами 21 країни ЄС.

Мобільність є одним із базових принципів сучасної європейської освітньої політики. У сучасному світі відкритих кордонів освіта та знання стають транскордонним і транснаціональним явищем.

Науково-педагогічні працівники Університету взяли участь у міжнародному стажуванні в таких країнах, як Польща, Білорусь, Іспанія, Чехія, Німеччина, Франція.

2.10. Центр трансферу технологій

У 2017 р. продовжив свою роботу Центр трансферу технологій, метою діяльності якого є розвиток співробітництва з провідними європейськими науковими центрами трансферу технологій та університетами; удосконалення стану підготовки кваліфікованих фахівців і проведення наукових досліджень, що відповідають світовому рівню; сприяння розвитку інноваційної діяльності в Університеті та регіоні; забезпечення трансферу результатів (проектів) науково-дослідної діяльності за допомогою патентування технологій, розвитку міжнародної кооперації та співробітництва в галузі трансферу технологій.

Центром трансферу технологій у 2017 р. проведено такі заходи:

- тренінг «Основи міжкультурної компетентності педагогів» на регіональній конференції для шкільних педагогів Ed Camp Мелітополь 2017 за темою «Бути громадянами – це...» (м. Мелітополь, 21 березня 2017 р.). Модератор: доцент Л.В. Афанасьєва;

- участь у складі робочої групи проекту «План дій для міста» (4 березня 2017 р., м. Мелітополь). Мета проекту: активізувати територіальну громаду міста Мелітополь шляхом залучення до підготовки та впровадження завдань-проектів, орієнтованих на розвиток міста;

- проведення на базі Вінницької мерії міжнародного тренінгу щодо підготовки «Плану інтеркультурної інтеграції міста Вінниця» (23-24 травня 2017 р.). Як експерти виступили доценти Афанасьєва Л.В., Орлов А.В.;

- участь в імплементації Плану міжкультурної інтеграції м. Мелітополя на 2015-2020 рр.

Директор Центру трансферу технологій доцент Афанасьєва Л.В. є членом Координаційної ради з розвитку промисловості та підприємництва відповідно до Комплексної міської програми «Сприяння розвитку підприємництва в м. Мелітополі Запорізької області у 2017-2018 роках».

Представники Центру трансферу технологій Університету входять до робочої групи з розробки плану Маркетингової стратегії міста Мелітополя.

2.11. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів

З метою підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в Університеті функціонує постійна аспірантура за 8 спеціальностями та докторантура за 3 спеціальностями (відповідно до переліку спеціальностей, що затверджений наказом МОН України від 14 вересня 2011 р. № 1057).

Сучасний рівень фахової та наукової підготовки докторантів, аспірантів забезпечують 20 докторів наук і 8 кандидатів наук. Серед докторів наук наукове консультування докторантів і наукове керівництво аспірантами впродовж останніх років здійснювали 12 академіків та членів-кореспондентів галузевих академій наук.

Міністерством освіти і науки України затверджені ліцензійні обсяги на провадження освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні зі спеціальностей (наказ Міністерства освіти і науки України від 30 травня 2016 р. № 590), які наведено в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12.

Ліцензовані спеціальності

Спеціальність	Гаранти	Ліцензійний обсяг
011 Освітні, педагогічні науки	д.пед.н., професор С.М. Прийма	15
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	д.пед.н., професор Н.А. Сегеда	5
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	к.пед.н., доцент В.С. Маслов	10
032 Історія та археологія	д.іст.н., професор О.М. Ситник	5
033 Філософія	д.філос.н., професор В.В. Молодиченко	5
091 Біологія	д.б.н., професор А.М. Солоненко	15
101 Екологія	к.б.н., доцент В.О. Кошелєв	5
131 Прикладна механіка	д.т.н., професор І.Г. Балюба	5

На третьому рівні вищої освіти здобувачі ступеня доктора філософії мають виконати освітньо-наукову програму за обраною спеціальністю.

Освітньо-наукова програма передбачає здобуття особою, що навчається, теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту»). Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії містить освітній та науковий складники. В Університеті освітній складник передбачає 42 кредити.

На 01 грудня 2017 р. в аспірантурі навчається 65 осіб. У процесі підготовки кадрів задіяні 13 структурних підрозділів Університету. За

галузями наук розподіл аспірантів виглядає таким чином: педагогічні – 45 осіб, біологічні – 10, технічні – 2, гуманітарні – 6, природничі – 2. Статистичні дані щодо розподілу аспірантів за курсами та спеціальностями наведено в таблицях 2.13.-2.16.

Таблиця 2.13.

**Статистичні показники чисельності аспірантів-здобувачів
ступеня доктора філософії**

Спеціальність	I курс	II курс	Всього:
011 Освітні, педагогічні науки	11	10	21
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	1	1	2
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	3	5	8
032 Історія та археологія	2	1	3
033 Філософія	1	1	2
091 Біологія	3	2	5
101 Екологія	1	0	1
Усього:	22	20	42

На сьогодні у зв'язку зі зміною законодавчої бази аспірантура Університету функціонує у двох режимах (аспіранти 3 і 4 років навчання закінчують підготовку дисертацій за науковими спеціальностями, що були чинні до 2015 р.).

Таблиця 2.14.

Статистичні показники чисельності аспірантів 3-4 рр. навчання

№	Назва та шифр спеціальності	Кількість аспірантів
1.	03.00.04 Біохімія	4
2.	03.00.08 Зоологія	1
3.	03.00.16 Екологія	1
4.	05.01.01 Прикладна геометрія, інженерна графіка	2
5.	09.00.10 Філософія освіти	1
6.	13.00.01 Загальна педагогіка та історія педагогіки	1
7.	13.00.02 Теорія та методика навчання (хімія)	2
8.	13.00.02 Теорія та методика навчання (музика)	2
9.	13.00.04 Теорія та методика професійної освіти	8
10.	13.00.07 Теорія і методика виховання	1
	Усього	23

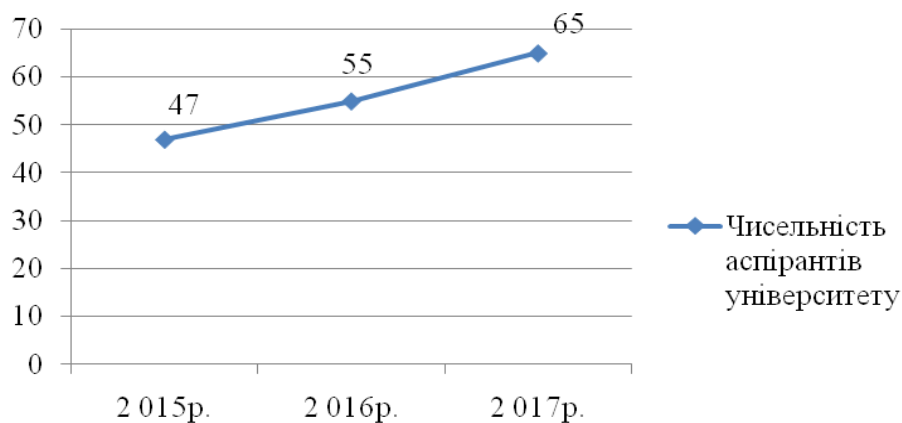
Таблиця 2.15.**Загальна чисельність аспірантів за 2015-2017 рр.**

Рік	2015	2016	2017
Кількість аспірантів	47	55	65

Таблиця 2.16.**Розподіл аспірантів за роками навчання**

Рік навчання	Кількість аспірантів
1	22
2	20
3	18
4	5
Усього:	65

На рис. 2.12. графічно подано динаміку чисельності аспірантів Університету за 2015-2017 рр.:

Рис. 2.12. Чисельність аспірантів Університету впродовж 2015-2017 рр.

Завдяки потужному науковому потенціалу та низці відкритих спеціальностей в аспірантурі Університету активно використовується контрактна форма навчання. Щороку близько третини аспірантів проходять підготовку за кошти фізичних і юридичних осіб. Розподіл аспірантів за джерелами фінансування наведено в таблиці 2.17.

Таблиця 2.17.

Розподіл аспірантів за джерелами фінансування

Рік вступу:	2015	2016	2017
Бюджет	14	16	14
Контракт	6	8	8
% контракту	30	33,3	36,4

На діаграмі показано відсоток аспірантів контрактної форми навчання від загальної чисельності аспірантів (рис. 2.13).

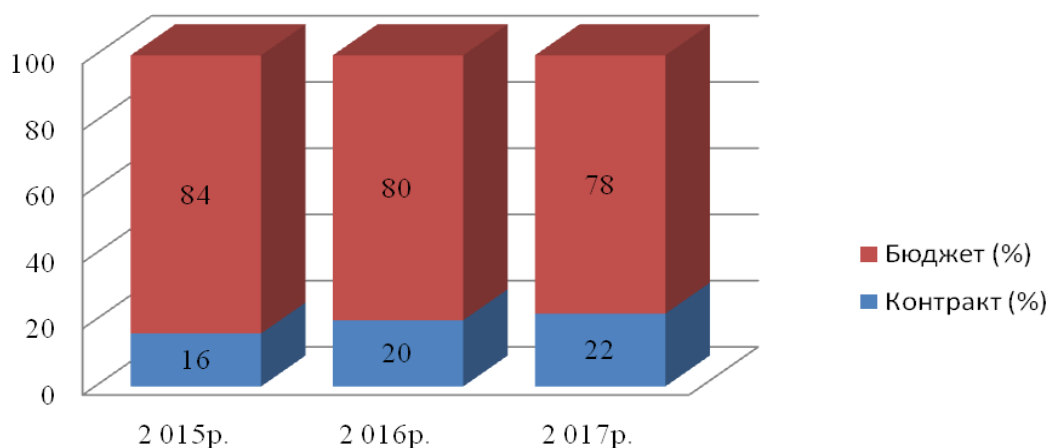

Рис. 2.13. Відсоток аспірантів контрактної форми навчання від загальної чисельності аспірантів

У 2017 р. аспірантуру закінчили 8 здобувачів, 5 із них пройшли процедуру попереднього захисту й готують дисертаційну роботу до подання до спеціалізованої вченої ради.

Загалом працівниками та аспірантами Університету у 2017 р. вже захищено 5 дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, зокрема: Наумук О.В. – к.пед.н., Карабанов Є.О. – к. фіз.вих. і спорту, Майба О.К. – к.пед.н., Павленко О.М. – к.т.н., Йоркіна Н.В. – к.б.н., Торбунова Н.В. – к.пед.н. Наукові досягнення аспірантів відзначені преміями та стипендіями, зокрема академічну стипендію імені М.С. Грушевського отримав аспірант спеціальності 03.00.08 – зоологія Сидоренко А.І., науковий

керівник – доцент Горлов П.І. (наказ МОН України від 24 жовтня 2017 р. № 1410).

Одним із елементів інтеграції освіти й науки є використання потенціалу докторантів та аспірантів у виконанні науково-дослідних робіт в Університеті, зокрема конкурсних бюджетних як найбільш рейтингових і пріоритетних. Три аспіранти були залучені впродовж 2017 р. до виконання бюджетних науково-дослідних тем.

Аналіз контингенту вступників до аспірантури

До аспірантури Університету у 2017 р. було оголошено прийом на 8 проліцензованих спеціальностей. Наказом МОН України від 21 липня 2017 р., № 1076 затверджено показники державного замовлення на підготовку кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі Університету на 2017 р. у кількості 14 місць.

Упродовж вступної кампанії 2017 р. подано 25 заяв для вступу до аспірантури, зокрема

- до денної аспірантури – 20 (80%) заяв;
- до заочної аспірантури – 5 (20%) заяв.

Конкурс серед вступників до аспірантури в межах спеціальностей надано в таблиці 2.18.:

Таблиця 2.18.

Виконання Державного замовлення на підготовку кадрів вищої кваліфікації в аспірантурі

Спеціальність	Кількість ліцензійних місць	Бюджет	Кількість заяв		Зараховано	
			Бюджет	Контракт	Денна	Заочна
011 Освітні, педагогічні науки	15	4	9	4	7	4
014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)	5	1	-	1	1	-
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	10	3	3	-	3	-
032 Історія та археологія	5	1	1	-	2	-
033 Філософія	5	1	2	-	1	-
091 Біологія	15	3	3	-	3	-

101 Екологія	5	1	2	-	1	-
--------------	---	---	---	---	---	---

Набір до аспірантури за спеціальностями та роками відображено на рис. 2.14.

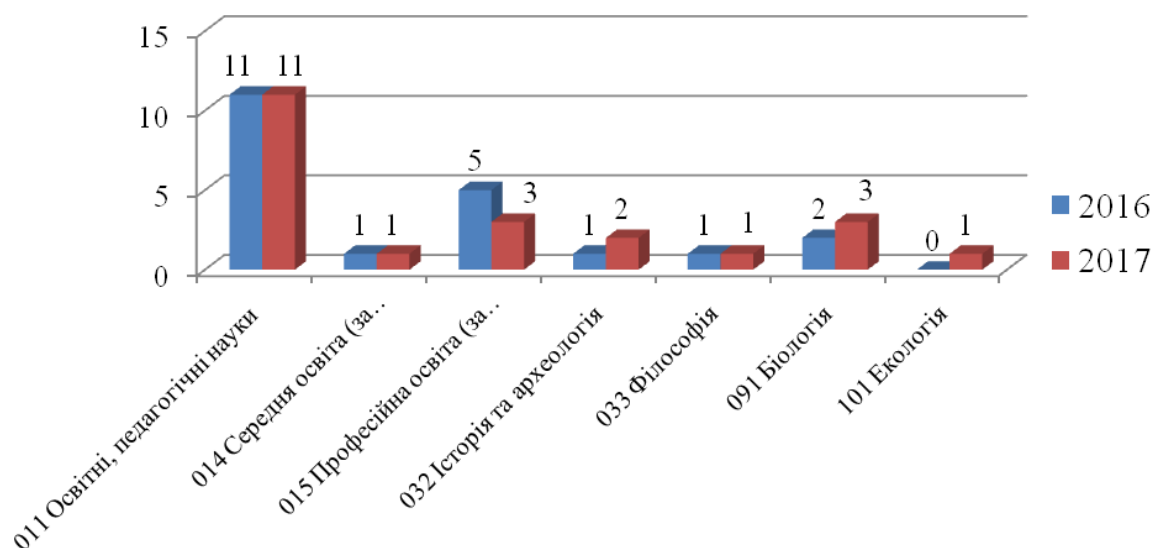

Рис. 2.14. Кількісний аналіз вступу до аспірантури за спеціальностями

Якісний аналіз контингенту вступників показав, що серед них:

- 5 (20%) випускників мали рекомендацію вченої ради Університету;
- 4 (16%) вступники – переможці та призери всеукраїнських студентських олімпіад і конкурсів;
- 13 (52%) майбутніх аспірантів мали диплом магістра/спеціаліста з відзнакою;
- 1 (4%) випускник володіє патентом/авторським свідоцтвом;
- 19 (76%) вступників мали наукові публікації, з них – наукова стаття у вітчизняному фаховому виданні – 7 (28%);
- 7 (28%) вступників мають сертифікат учасника міжнародної конференції;
- 3 (12%) випускники мають диплом переможця та призера всеукраїнської студентської олімпіади України з фаху.

Вступний іспит зі спеціальності складено з такими результатами (складали іспит 25 осіб): 90-100 балів набрали 14 вступників (56%); 89-75 балів набрали 11 вступників (44%); 74-60 балів набрали 0 вступників; менше ніж 60 жоден вступник не отримав.

Вступний іспит з іноземної мови складено з такими результатами (складали іспит 25 осіб): 90-100 балів набрали 11 вступників (44%); 89-75 балів набрали 7 вступників (28%); 74-60 балів набрали 7 (28%) вступників; менше ніж 60 жоден вступник не отримав.

Докторантура

Усього в докторантурі Університету на сьогодні функціонують 3 спеціальності:

- 011 Освітні, педагогічні науки;
- 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями);
- 131 Прикладна механіка.

Таблиця 2.19.

Розподіл докторантів Університету за джерелами фінансування

Докторантура			
Роки	2015	2016	2017
бюджет	6	8	7
контракт	1	2	2

Над докторськими дисертаціями в межах докторантури у 2017 р. працювали 9 докторантів. На сьогодні два докторанти перебувають в академічній відпустці.

У провідних навчальних закладах України над докторськими дослідженнями працюють ще 4 науково-педагогічних працівника Університету:

- доц. Кошелєв В.О. – спеціальність 101 екологія, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара;

- доц. Журавльова Л.С. – спеціальність 016 спеціальна освіта, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова;
- доц. Акулова Н.Ю. – спеціальність 035 філологія, Бердянський державний педагогічний університет;
- доц. Сіроштан Т.В. – спеціальність 035 філологія, Запорізький національний університет.

Ще понад 15 науково-педагогічних працівників працюють над завершенням докторських дисертацій самостійно.

План прийому до докторантури Університету у 2017 р. становив 2 місця, одне з них – за цільовим замовленням Таврійського державного агротехнологічного університету.

Основними критеріями відбору претендентів для зарахування до докторантури були науковий ступінь, вчене звання, здатність до наукової роботи, доробок за темою майбутньої докторської дисертації, кількість праць, опублікованих у фахових виданнях за темою майбутньої дисертації, зокрема й кількість публікацій у закордонних виданнях.

Середній вік вступників до докторантури в цьому році – 36,5 років (минулого року – 42 роки).

Особливості вступної кампанії до докторантури 2017 р.:

- докторантура не ліцензується в МОН України, а з 2016 р. відкривається за рішенням вченої ради Університету й оформлюється відповідним наказом ректора;
- вступники до докторантури зараховуються на два роки для завершення роботи над науковими дослідженнями та оформленням їх результатів;
- один науковий консультант має право керувати лише одним докторантом.

У 2017 р. докторантуру Університету закінчили 2 здобувачі, з яких: докторант Круглик В.С., спеціальність 13.00.04 – теорія і методика

професійної освіти, науковий консультант: професор Осадчий В.В. – достроково (у зв'язку з поданням дисертації до спеціалізованої вченої ради). На сьогодні дисертація проходить експертизу в раді. Докторантка 2016 р. випуску доцент Ляпунова В.А. в листопаді успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук із двох спеціальностей: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти та 13.00.08 – дошкільна освіта.

Ефективність випуску з докторантури у 2017 р. становить 50 %.

Співробітники та докторанти Університету у 2017 р. захистили 3 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, зокрема:

Троїцька О.М. – доктор філософських наук, спеціальність 09.00.10 – філософія освіти, Ляпунова В.А. – доктор педагогічних наук зі спеціальностей 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти та 13.00.08 – дошкільна освіта, Гармаш О.Л. – доктор філологічних наук, спеціальність 10.02.04 – германські мови.

Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів

Атестацію наукових і науково-педагогічних кадрів здійснюють спеціалізовані вчені ради. У грудні 2017 р. в МДПУ імені Богдана Хмельницького функціонували 2 спеціалізовані вчені ради для захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Спеціалізована вчена рада К 18.053.01. відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07 жовтня 2016 р. №1222 приймала до розгляду та проводила захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальностями 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки та 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Голова ради – Максимов О.С., д.пед.н., професор, завідувач кафедри.

Спеціалізована вчена рада К 18.053.02. відповідно до наказу МОН України від 13 грудня 2016 р. № 1604 приймала до розгляду та проводила захист дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук

за спеціальністю 05.01.01 – «Прикладна геометрія, інженерна графіка». Голова ради – Найдіш А.В., д.тех.н., професор, завідувач кафедри.

Упродовж 2017 р. відбувся захист 5 дисертацій:

- «Розвиток міжкультурної професійної компетентності майбутніх магістрів педагогіки вищої школи в умовах неформальної освіти» зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професій освіти, здобувач: Халемендик Ю.Є.;

- «Організаційно-педагогічні засади становлення та розвитку волонтерства у структурі Корпусу миру» зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, здобувач: Слущкий Я.С.;

- «Освітня діяльність та педагогічні погляди Адольфа Райхвайна (1898 – 1944 рр.)» за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, здобувач: Торбунова Н.В.;

- «Історико-педагогічні засади виховання дітей у сім'ї на традиціях грецької народної культури (друга половина XIX – перша половина XX століття)» зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки, здобувач: Лукашова С.О.;

- «Геометричне моделювання вертикального планування горизонтальної земельної ділянки засобами точкового БН-числення» зі спеціальності 05.01.01 – прикладна геометрія, інженерна графіка, здобувач: Павленко О.М..

Робота спеціалізованих вчених рад в Університеті протягом 2017 р. дала змогу не лише підвищити рівень забезпеченості кафедр Університету кадрами вищої кваліфікації, а й сприяла впровадженню в навчальний процес ефективних педагогічних технологій, оновленню системи методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу, ширшому використанню наукового потенціалу нашого Університету з урахуванням вітчизняного досвіду й тенденцій розвитку європейських освітніх систем.

2.12. Діяльність Ради молодих вчених та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Протягом 2017 р. Рада молодих вчених Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі – РМВ) реалізувала свою діяльність у тісному зв'язку з Науковим товариством студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету (далі – Наукове товариство).

Оновлено банк даних про молодих вчених Університету. Статистична інформація наведена у рис. 2.15.- 2.22.

Найбільшу кількість молодих вчених має навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти. Філологічний факультет і природничо-географічний факультети мають найменшу кількість молодих вчених.

У 2017 р. загальна кількість молодих вчених становила 55 осіб (18% від загальної кількості науково-педагогічних працівників Університету).

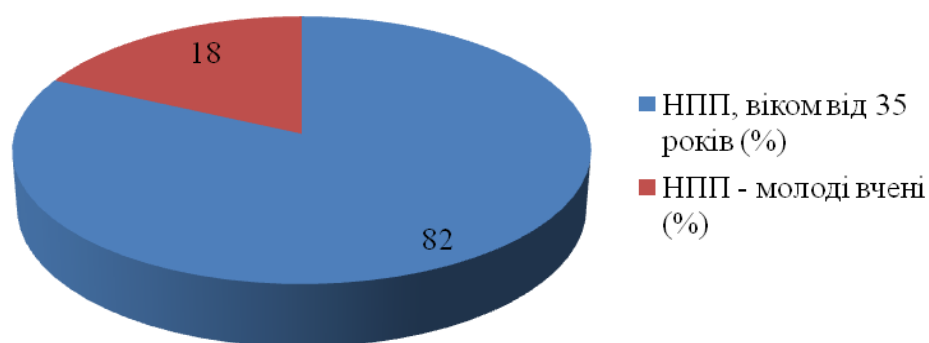

Рис. 2.15. Відсоток молодих вчених від загальної кількості науково-педагогічних працівників

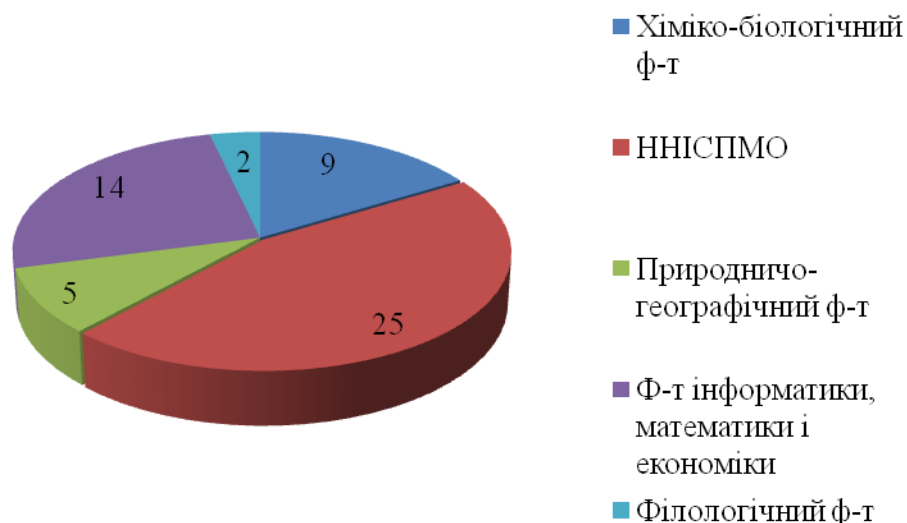

Рис. 2.16. Кількість науково-педагогічних працівників-молодих вчених в Інституті та на факультетах

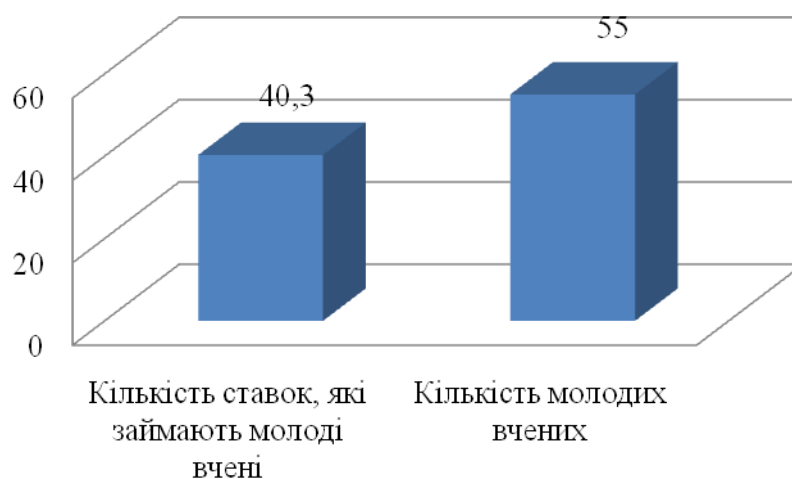

Рис. 2.17. Кількість ставок, що займають науково-педагогічні працівники-молоді вчені щодо їх кількості

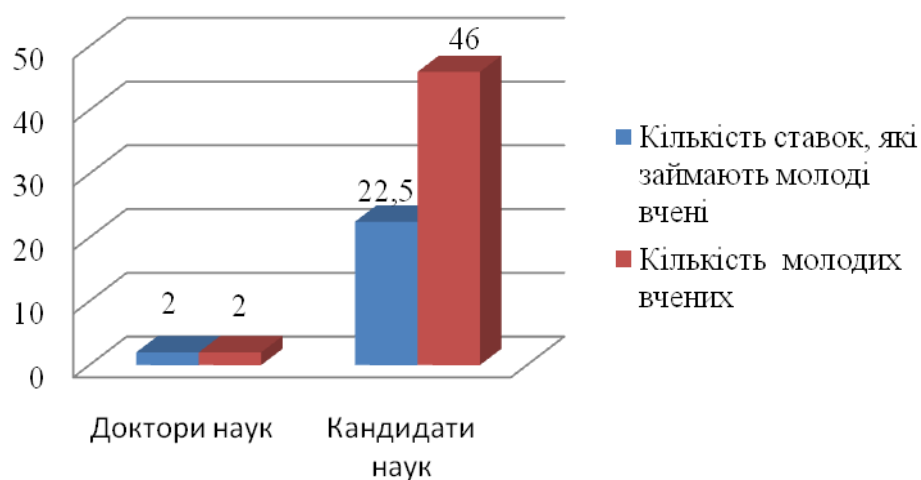

Рис. 2.18. Кількість ставок, що займають науково-педагогічні працівники-молоді вчені з науковим ступенем

Рис. 2.19. Кількість ставок, що займають науково-педагогічні працівники-молоді вчені з науковим званням

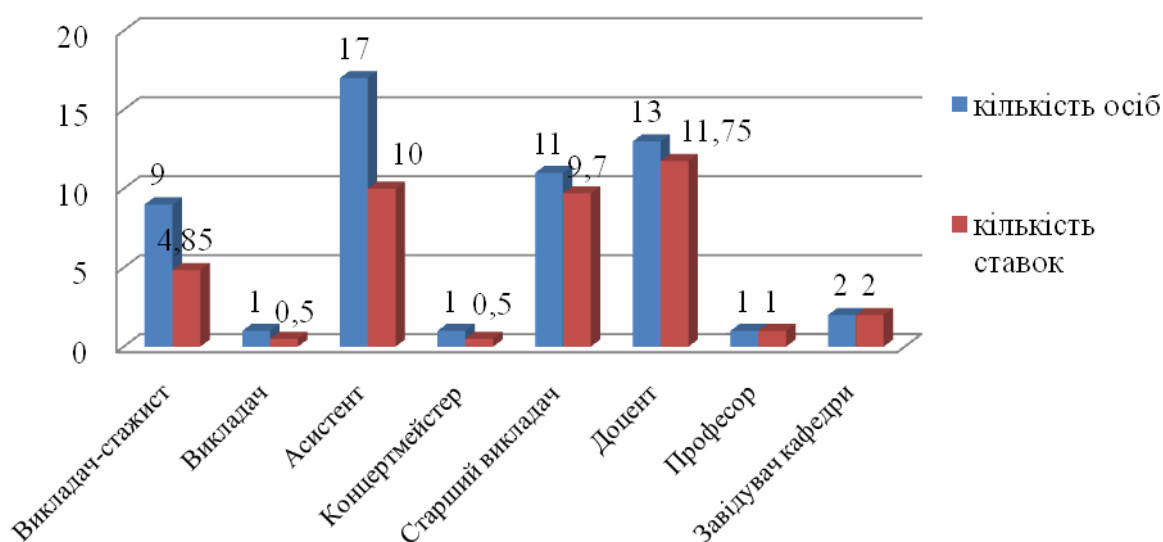

Рис. 2.20. Кількість ставок, що займають науково-педагогічні працівники-молоді вчені за посадами

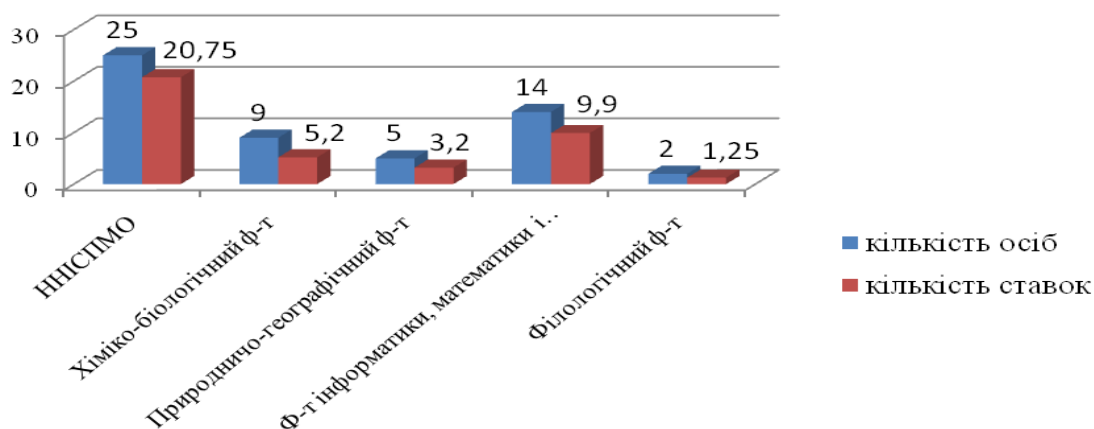

Рис. 2.21. Кількість ставок, які займають науково-педагогічні працівники-молоді вчені за структурними підрозділами

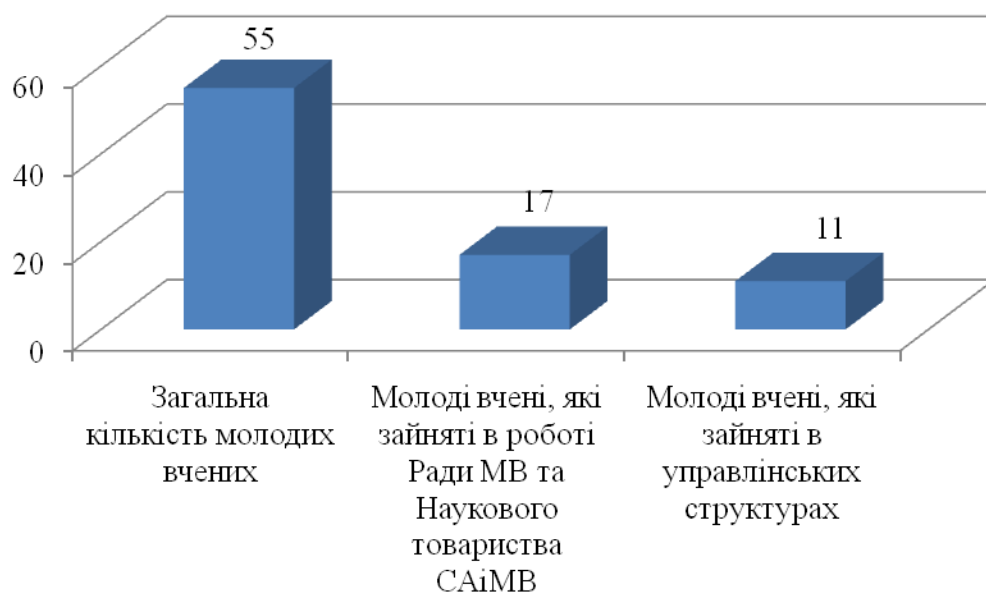

Рис. 2.22. Представленість науково-педагогічних працівників-молодих вчених в організаційних структурах Університету

РМВ здійснювала моніторинг та аналіз наукової діяльності молодих учених, презентацію наукових заходів і результатів науково-дослідної роботи аспірантів, докторантів та молодих учених Університету на сайті МДПУ імені Богдана Хмельницького в рубриці «Рада молодих учених», займалася організацією роботи Наукових товариств на факультетах, в інституті.

Протягом року РМВ здійснювала інформаційну діяльність щодо наукової роботи та міжнародної діяльності для молодих вчених Університету, вела сторінку в мережі Facebook, де висвітлювала інформацію про гранти, семінари, конференції для молоді Університету.

РМВ і Науковим товариством організовано та проведено у 2017 р. регіональну Internet-конференцію [«Сучасна наука: тенденції та перспективи»](#) (Мелітополь, 15-19 травня 2017 р.). У 2018 р. заплановано проведення Всеукраїнської конференції [«Сучасна наука: тенденції та перспективи»](#).

Члени РМВ брали участь в організації та проведенні науково-практичних конференцій та інших наукових заходів:

1. Науково-практична конференція «Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку в міжнародному контексті», 14-15 вересня 2017 р.

2. Міжкафедральний науковий семінар до 130-річчя від дня народження М.І. Вавилова, 23 листопада 2017 р.

3. Конкурсний відбір проектів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, 28 серпня 2017 р.

4. Всеукраїнська наукова інтернет-конференція з міжнародною участю «Сучасний світ як результат антропогенної діяльності», 10-12 жовтня 2017 р.

5. I тур Всеукраїнської Олімпіади з екології серед студентів хіміко-біологічного факультету, 20 листопада 2017 р.

6. Реалізація бюджетної теми «Теоретико-методичний супровід діалогічної взаємодії релігійних ідентичностей у культурно-освітніх практиках народів Північного Приазов'я», 30 вересня 2017 р.

7. Круглий стіл «З чого почати наукову діяльність? Мова аспіранта», 10 жовтня 2017 р.

8. Семінар «Правила оформлення студентської наукової роботи», 11 жовтня 2017 р.

9. Науково-методичний семінар «Побудова інклюзивного простору в системі освіти: теорія та практика», 07 листопада 2017 р.

10. Міжнародна науково-практична конференція «Педагогіка музичного мистецтва, художньої культури та хореографії у контексті інтернаціоналізації освіти», 08-09 листопада 2017 р.

11. Розробка проекту «Професійна майстерня педагогічних працівників нової української початкової школи Запорізької області».

Члени РМВ, згідно з розпорядженням ректора, запрошувалися на засідання Вченої ради Університету, вченої ради філологічного, хіміко-біологічного факультетів.

РМВ подавалися пропозиції щодо вдосконалення розпорядчих документів в Університеті. Зокрема члени РМУ взяли участь у робочих групах для розробки таких положень:

1. Положення Про рейтингову комісію з питань оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

2. Положення Про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

3. Положення Про раду молодих вчених Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

4. Положення Про сертифікатні програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

5. Правила призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького».

Протягом звітного періоду Науковим товариством проведено низку загальноуніверситетських заходів, зокрема:

- тренінг «Етнічна обізнаність як підґрунтя для встановлення конструктивного діалогу на теренах Північного Приазов'я» (21 квітня 2017 р., м. Бердянськ);

- IV Регіональний культурно-просвітницький захід «Духовна весна» (квітень 2017 р., м. Мелітополь);

- Науковий семінар «Запрошуємо до діалогу: палітра культурно-освітніх практик народів Північного Приазов'я» (24 жовтня 2017 р., м. Мелітополь);

- Науково-практичний семінар «Взаємодія церкви та навчальних закладів із морального виховання учнівської молоді» (15 листопада, м. Мелітополь).

Крім того, протягом звітного періоду проводилася активна робота членів Наукового товариства щодо організації та публікації науково-

практичного журналу для школярів і студентів «Єврика». Шостий номер журналу поданий до друку 2017 р.

Крім загальноуніверситетських наукових заходів, на всіх факультетах, в інституті з метою популяризації наукової діяльності апробовано альтернативні організаційні форми взаємодії зі студентською науковою молоддю.

Однією з таких форм є співробітництво зі студентськими науковими гуртками, залучення до науково-пошукової діяльності талановитих студентів. Саме з цією метою при кафедрах Університету створюються наукові студентські гуртки. Робота в гуртках забезпечує необхідне поєднання масових форм роботи (бесіди, диспути, тематичні вечори, обговорення доповідей тощо) з обов'язковим дослідженням кожним студентом індивідуальної теми. Робота в науковому гуртку має творчий характер і виховує в студента якості дослідника, збагачує та закріплює знання й уміння студентів, готує їх до розв'язання завдань, які мають практичне значення для держави.

На сьогодні в Університеті функціонує 27 гуртків, з них: на хіміко-біологічному факультеті – 5 гуртків, природничо-географічному факультеті – 5 гуртків, на факультеті інформатики, математики та економіки – 5 гуртків, філологічному факультеті – 4 гуртки, а на базі ННІ СПМО функціонує 8 студентських наукових гуртків (наочне зображення на рис. 2.23).

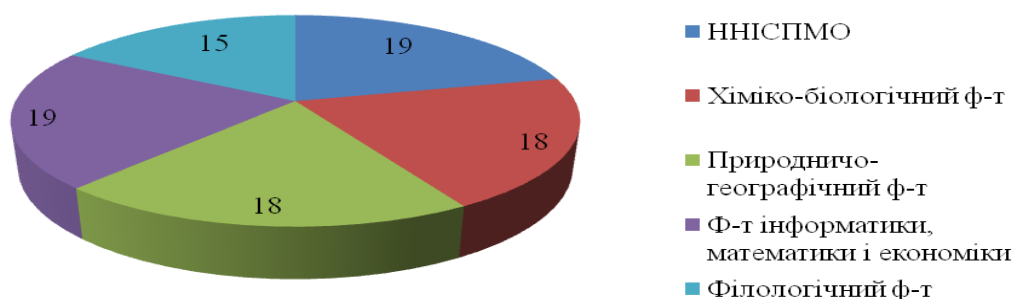

Рис. 2.23. Співвідношення гуртків Університету за структурними підрозділами

Необхідно також додати, що серед керівників наукових студентських

гуртків є молоді вчені Університету, а саме: ННІ СПМО – Чорна В.В. (гурток кафедри початкової освіти «Ерудит»), Олексенко Р.І. (гурток кафедри психології «Ідея»); філологічний факультет – Землянська А.В. (гурток кафедри української і зарубіжної літератури «Літературознавчі студії»); хіміко-біологічний факультет – Ніколаєва Ю.В. (гурток кафедри органічної і біологічної хімії «Спектр»); ФІМЕ – Єрмак Ю.І. (гурток кафедри педагогіки та педагогічної майстерності «АКМЕ»). Співвідношення керівництва науковими гуртками серед науково-педагогічних працівників без обмежень віку та молодими вченими наведено на рис. 2.24.

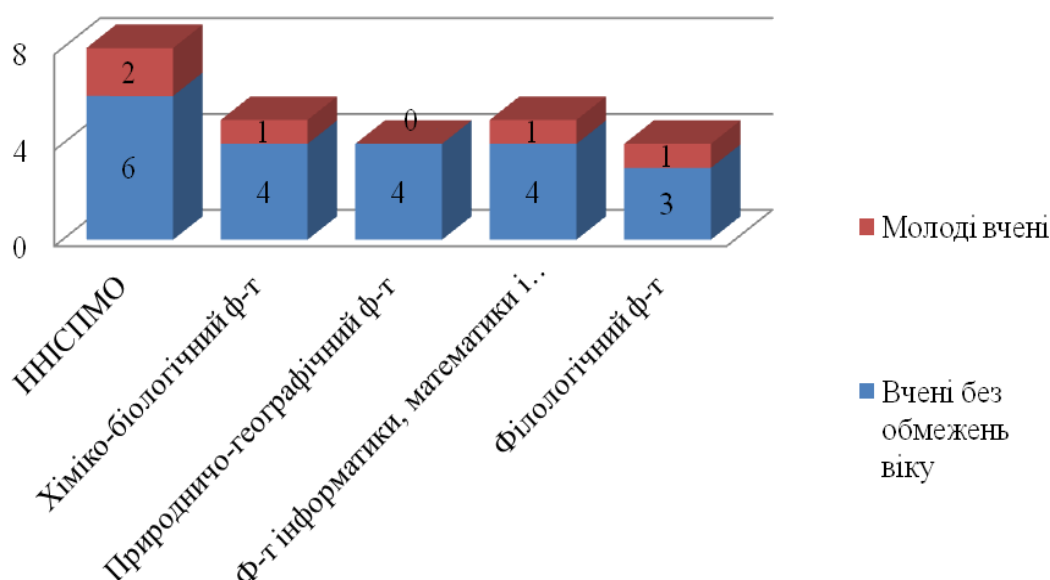

Рис. 2.24. Співвідношення керівництва науковими гуртками серед науково-педагогічних працівників без обмежень віку та молодими вченими.

Молоді вчені також активно беруть участь у підготовці студентської молоді до II туру Всеукраїнських профільних олімпіад і Всеукраїнських конкурсів наукових робіт.

Так, у підготовці студентів до II туру Всеукраїнської профільної олімпіади брали участь молоді вчені: ННІ СПМО – Чорна В.В., Меркулова Н.В., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В., Антоненко О.М.; філологічний факультет – Землянська А.В., хіміко-

біологічний факультет – Яковійчук О.В., факультет інформатики, математики та економіки – Бунчук О.В. (наочне зображення – рис. 2.25).

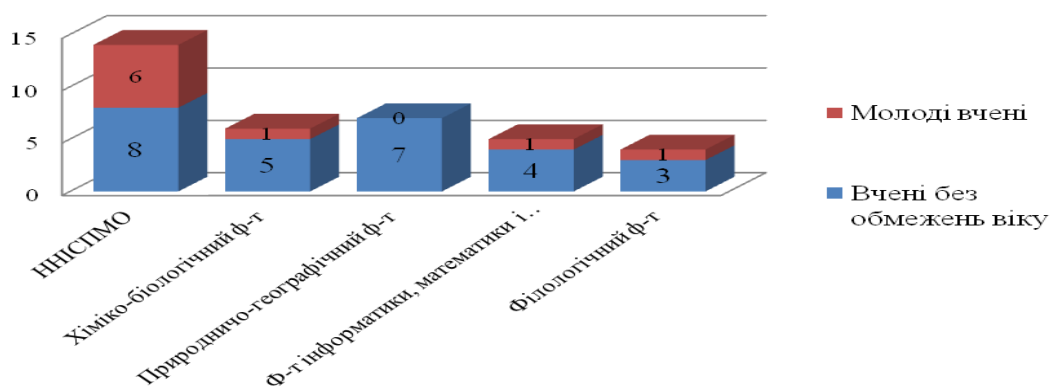

Рис. 2.25. Підготовка студентів до II туру Всеукраїнської студентської олімпіади

Молоді вчені Університету також активно займаються керівництвом студентських наукових робіт для участі в II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук, а саме: ННІ СПМО – Єрьоміна Л.Є., Федорова Л.М., Чорна В.В., Прокоф'єва О.О., Кочкурова О.В., Троїцька О.М.; філологічний факультет – Землянська А.В., хіміко-біологічний – Брен О.Г., Яковійчук О.В., природничо-географічний – Карабанов Є.О. (наочне зображення рис. 2.26).

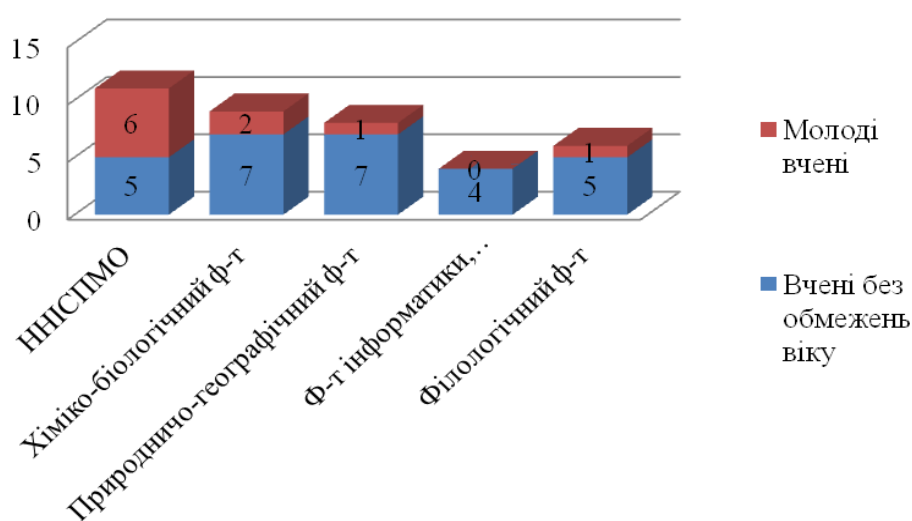

Рис. 2.26. Підготовка студентів до II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт

Отже, молоді вчені Університету активно беруть участь у залученні студентської молоді до пошуково-наукової діяльності.

Діяльність Наукового товариства представлена низкою заходів серед структурних підрозділів Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. За участю членів Наукового товариства інституту/факультетів було проведено такі заходи:

Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти:

- III науково-просвітницький семінар вчителів початкових класів «Екологічні знання – основа життєвих компетентностей» (05 жовтня 2017 р. м. Мелітополь);

- тренінг для викладачів англійської мови «Teaching American Culture» (23 червня 2017 р. м. Одеса);

- тренінг «Етикет взаємодії з людьми з інвалідністю» (20 жовтня 2017 р. м. Мелітополь);

- I Всеукраїнська науково-практична конференція «Нематеріальна культурна спадщина Запорозжя – живий скарб України: проблеми дослідження, збереження та розвитку» (10 жовтня 2017 р. м. Запоріжжя);

- II міжнародна наукова конференції «Україна і США: досвід та перспективи співпраці» (23 жовтня 2017 р. м. Київ);

- Всеукраїнський науково-методичний семінар «Актуальні проблеми теорії і практики художньої освіти та музичного виконавства» (21 квітня 2017 р.), регіональна конференція «Сучасна наука: тенденції та перспективи» (15–19 травня 2017 р.);

- конкурс студентських наукових робіт імені Віктора Овода.

Крім того, для студентів спеціальностей «Музичне мистецтво» та «Хореографія» влаштовуються різноманітні творчі конкурси з практичних виконавських дисциплін, переможці яких представляють Університет на Всеукраїнських та Міжнародних фестивалях і конкурсах.

Студентка магістратури Олеся Гайкова у березні 2017 р. посіла III місце

на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт у галузі «Педагогічні науки», що проходив в Уманському державному педагогічному університеті ім. Павла Тичини.

Філологічний факультет:

- тиждень англійської мови (березень 2017 р. м. Мелітополь);
- Науково-практичний семінар «Формування комунікативної компетентності творчого ініціативного мовлення майбутніх учителів англійської мови» (березень 2017 р. м. Мелітополь);
- Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві» (квітень 2017 р. м. Мелітополь);
- Науково-практичний семінар «Формування комунікативних компетентностей студентів у процесі вивчення «Української мови за професійним спрямуванням» (квітень 2017 р. м. Мелітополь);
- Науковий семінар «Сприйняття та осмислення оказіонального слова у контексті психолінгвістичної теорії» (травень, 2017 р. м. Мелітополь);
- круглий стіл «Модифікація модерністської поетики та художньої філософії у творчості Романа Іваничука» (травень 2017 р. м. Мелітополь);
- Міжнародна конференція «Другі студентські болгаристичні читання» (листопад 2017 р. м. Мелітополь).

Факультет математики, інформатики та економіки:

- круглий стіл на тему «Бізнес-інкубатори як інструмент забезпечення конкурентоспроможності малого бізнесу» (20 квітня 2017 р. м. Запоріжжя);
- Науково-практичний семінар «Розвиток альтернативної енергетики» (07 квітня 2017 р. м. Мелітополь);
- III регіональна науково-практична конференція учнівської молоді «Людина і світ» (10 лютого 2017 р. м. Мелітополь);
- тиждень кафедри соціології МДПУ ім. Б. Хмельницького (22-26 травня 2017 р. м. Мелітополь);

- Науково-методичний семінар «Інноваційні методи навчання та виховання у сучасній загальноосвітній школі» (11 квітня 2017 р. м. Мелітополь);

- IX Всеукраїнська науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті та науці» (18–19 травня 2017 р. м. Мелітополь);

- «IT-Forum-2017» (29 вересня 2017 р. м. Запоріжжя).

Хіміко-біологічний факультет:

- «Школа юного хіміка» (м. Мелітополь, протягом навчального року);

- науково-виховний захід «Десерти – користь чи шкода?» (21 березня 2017 р. м. Мелітополь);

- Тиждень здоров'я (03–07 квітня 2017 р. м. Мелітополь);

- Науково-методичний семінар на тему «Актуальні питання біології в науково-педагогічній діяльності з учнівською молоддю» (20 квітня 2017 р. м. Мелітополь);

- Міжнародна наукова конференція «Браунерівські читання-2017» (09-10 жовтня 2017 р. м. Одеса);

- Всеукраїнська «Теріологічна школа – 24» (09-10 жовтня 2017 р. м. Одеса).

Природничо-географічного факультет:

- відкрита лекція «Минуле та сьогодення Мелітопольщини» (18 травня 2017 р. м. Мелітополь);

- зустріч із Послом ООН в Україні Нілом Уокером (08 липня 2017 р.).

3. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

На сьогодні в Університеті є чинним 31 договір із закордонними вищими навчальними закладами, міжнародними організаціями, фундаціями та посольствами). Станом на 01 грудня 2017 р. пролонговано 2 договори про співпрацю (Лодзинський університет, Південно-Західний університет імені Неофіта Рильського).

У 2017 р. Університет активно працював у напрямі інтенсифікації міжнародного академічного співробітництва. Найбільшого поступу досягнуто в стосунках із польськими, швейцарськими, турецькими та казахстанськими партнерами.

Список чинних угод подано в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Закордонні партнери Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

№ п/п	Країна-партнер (за алфавітом)	Установа-партнер
1.	Білорусь	Білоруський державний педагогічний університет ім. Максима Танка
2.	Білорусь	Гомельський державний університет імені Франциска Скорини
3.	Білорусь	Могильовський державний університет ім. А. А. Кулешова
4.	Білорусь	Могильовський державний університет продовольства
5.	Білорусь	Мозирський державний педагогічний університет ім. І.П. Шамякіна
6.	Болгарія	Болгарська академія наук, Інститут етнології та фольклористики
7.	Болгарія	Болгарська академія наук, Інститут історичних досліджень (Софія)
8.	Болгарія	Пловдивський університет ім. Паїсія Хілендарського (м. Пловдив)
9.	Болгарія	Регіональний історичний музей (м. Слівен)
10.	Болгарія	Софійський університет «Св. Климент Охридський»
11.	Болгарія	Великотирновський університет Св. Кирила і Мефодія
12.	Болгарія	Технічний університет Софія, ІПФ та Коледж-Слівен
13.	Болгарія	Шуменський університет «Єпископ Костянтин Преславський»
14.	Болгарія	Південно-західний університет «Неофіт Рильський»

15.	Грузія	Технічний університет Горі
16.	Казахстан	Національна академія освіти ім. І. Алтинсаріна
17.	Казахстан	Північно-Казахстанський державний університет імені М. Козибасєва
18.	Македонія	Міжнародний слов'янський університет «Гаврило Романович Державін»
19.	Молдова	Асоціація центрів і клубів ЮНЕСКО
20.	Молдова	Державний університет Молдови
21.	Молдова	Кишинівський державний педагогічний університет імені Іона Крянге
22.	Молдова	Інститут культурної спадщини Академії наук Молдови
23.	Польща	Природничо-гуманітарний університет в Седліце
24.	Польща	Поморська академія в Слупську
25.	Польща	Університет в Лодзі
26.	Польща	Вища лінгвістична школа в Ченстохові
27.	Туреччина	Ардаханський державний університет
28.	Туреччина	Ширнакський університет
29.	Туреччина	Ерзурумський технічний університет
30.	Туреччина	Академія туризму в Анталії
31.	Туреччина	Близькосхідний університет Північного Кіпру

В Університеті працює 1 програма білатеральних дипломів, що охоплює спеціальності: Мова і література (англійська); Мова і література (німецька); Економіка; Соціальна робота. У перспективі на січень 2018 року – підписання угоди про подвійне дипломування з Академією Яна Длугоша, м.Ченстохова (Польща), що буде охоплювати всі освітні галузі в Університеті. Кількість дійсних, укладених і пролонгованих угод подана на рис. 3.1.

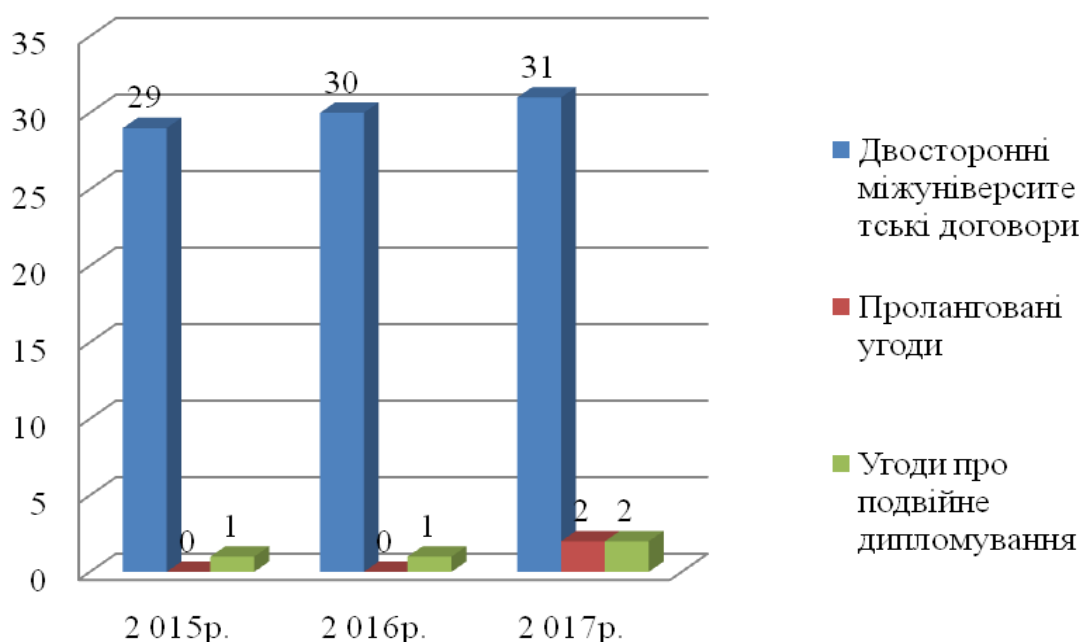

Рис. 3.1. Міжнародне співробітництво із зарубіжними закладами вищої освіти

3.1. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького в міжнародних рейтингах

За результатами своєї діяльності у 2015-2016 н.р. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького посідав в українському рейтингу «ТОП-200» 169 місце, у 2016-2017 н.р. піднявся на одну сходинку – 168 місце.

3.2 Участь Університету в міжнародних освітніх проектах і програмах

Співробітники відділу міжнародних зв'язків систематично інформують підрозділи Університету про нові можливості для співпраці у сфері вищої освіти, сприяють подачі заявок для участі в конкурсах на отримання грантів освітніх програм ЄС.

У 2017 р. за підтримки адміністрації Університету група науково-педагогічних працівників узяла участь в інформаційному тижні програми «Еразмус+» у м. Києві.

У 2017 р. вперше в Університеті укладено Міжінституційну угоду на реалізацію академічної мобільності та стажування студентів і науково-педагогічних працівників з Південно-західним університетом «Неофіт Рильськи» (Болгарія), що є результатом оновлення партнерських стосунків із болгарським вишем.

На сьогодні в Університеті створено 4 робочі групи, що працюють над поданням заявок щодо участі в програмі «Еразмус+» за напрямом Жан Моне (Модуль).

Відомості про міжнародні програми, проекти, що реалізуються науково-педагогічними працівниками Університету, наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Міжнародні програми та проекти МДПУ імені Богдана Хмельницького

Рік	П.І.Б.	Проекти, програми
2015 рік	Кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови	участь у проекті «Шкільний вчитель нового покоління» (Проект МОН України та Британської ради)
	Центр соціологічних досліджень	участь у програмі ініціатив Східної Європи (місто Люблін, Республіка Польща)
	Кафедра права (доцент Я.В. Попенко)	участь у проекті «Інновації молодіжних організацій інтеркультурного міста у подоланні охлократії в громадянському єднанні» – конкурс малих грантів 2015 р. Партнер: Фонд ім. Гайнріха Бьоля в Україні
	Центр болгаристики, кафедра історії (ст. викладач Н.С. Красько)	участь у проекті «Болгари Таврії крізь об'єкти фотокамери». Партнер: Неурядова організація Громадська рада Бессарабсько-Таврійської діаспори - Центр Слівен (Р. Болгарія)
	Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства, кафедра історії та кафедра права	учасники програми Ради Європи «Інтеркультурні міста» (ІСС). Участь у створенні проектної розробки міської моделі міжкультурної інтеграції «План міжкультурної інтеграції м. Мелітополь на 2015-2020 рр.»
2016 рік	Кафедра соціології, завкафедри, доцент Л.В. Афанасьєва	учасник програми Ради Європи «Інтеркультурні міста»
	Кафедра права (доцент Я.В. Попенко)	учасник програми Ради Європи «Інтеркультурні міста» (ІСС). Проект «Соціально-економічне, політичне забезпечення інтеркультурного розвитку міста та активізація громадської діяльності». Міжкультурна інтеграція м. Мелітополь на 2015-2020 рр.
	Кафедра ботаніки і садово-паркового господарства (ст. викладач О.Г. Брен, доцент Л.І. Арабаджи)	Учасники проекту «Молодіжний туризм у кар'єрах» у межах конкурсу «QuarryLife Award-2016. 3rd edition», який проводився німецькою компанією «HeidelbergCement»
2016-2017 рік	Кафедра англійської філології та методики викладання англійської	Учасники проекту Британської Ради в Україні. Спільний проект МОН України і

	мови	Британської Ради «Шкільний учитель нового покоління». Стажування викладачів у літніх і зимових школах
	Центр болгаристики, кафедра історії (доцент. С.І. Пачев)	Грантоотримувач за проектом для оснащення кабінету інтерактивного навчання. Партнер: Міністерство закордонних справ Республіки Болгарія через Посольство Республіки Болгарія в Україні
2017 рік	Кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства (доцент. О.С. Арабаджи)	Учасник проекту «Нематеріальна культурна спадщина народів Приазов'я» за підтримки Міністерства культури України
	Кафедра математики, інформатики та економіки, кафедра соціології	Учасники Україно-польського міжнародного проекту «Розробка Стратегії перетворення публічних бібліотек м. Мелітополя в інформаційно-дозвіллеві центри для громадян з урахуванням думок жителів міста»
	Кафедра математики, інформатики та економіки, кафедра соціології	Учасники Україно-польського міжнародного проекту з картування громад
	Проректор з наукової роботи, професор Л.Ю. Москальова	учасник програми «Інноваційний університет та лідерство. Фаза III: інновації та відносини з оточенням» (Польща).

Протягом 2017 р. Університет брав участь у міжнародних проектах і програмах, зокрема активними учасниками були: кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови, центр соціологічних досліджень, кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти, кафедра психології, кафедра права, центр болгаристики, кафедра історії, кафедра туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства, кафедра історії, кафедра соціології, кафедра ботаніки і садово-паркового господарства, кафедра математики, інформатики та економіки.

На рис. 3.3. відображено зацікавленість науково-педагогічних працівників інституту/факультетів в участі у міжнародних проектах і програмах (станом на 2017 р.).

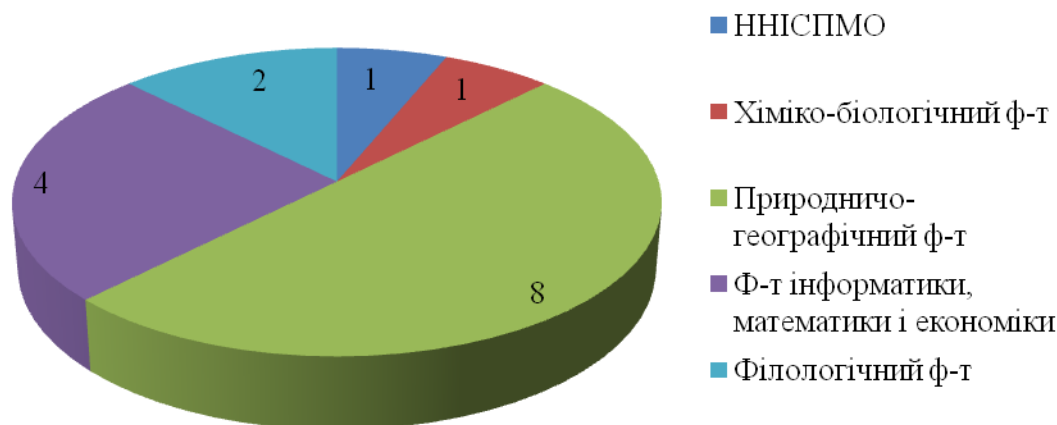

Рис. 3.3. Показники факультетів, які брали участь у міжнародних програмах і проектах

3.3. Організація закордонних відряджень

Із листопада 2017 р. в Університеті реорганізовано систему оформлення закордонних відряджень, які реєструються виключно у відділі міжнародних зв'язків задля упорядкування міжнародної академічної мобільності всіх учасників освітнього процесу в Університеті.

Станом на 01 грудня 2017 р. за кордон відряджено 38 науково-педагогічних працівників.

Для участі в міжнародному науковому семінарі «Діалог України та Німеччини» при фонді Фрідріха Науманна у м. Берлін (Німеччина) у звітному році було відряджено викладача кафедри психології Матвієнко В.П. Група науково-педагогічних працівників і студентів виїжджала до м. Шумен (Болгарія) для забезпечення супроводу та функціонування хору «Дарина Лада». Для участі у форумі «Міська політика щодо широкомасштабної інтеграції мігрантів та переваги багатонаціональності» було відряджено до м. Лісабон (Португалія) завідувача кафедри соціології доцента Афанасьєву Л.В.

Для проходження науково-професійного стажування у Вищій лінгвістичній школі м. Ченстохова (Польща) у 2017 р. відряджено 24 науково-

педагогічні працівники. Так, науково-педагогічні працівники Аверіна К.С., Біляєв С.С., Денисов І.Г., Кочкурова О.В., Меркулова Н.В., Мільчевська Г.С., Попелешко Ю.І., Поправко О.В., Фалько Н.М. долучилися до програми Міжнародного стажування «Інноваційні методи та технології навчання в європейській науковій практиці» з 26 жовтня 2016 до 26 січня 2017 рр. Міжнародне стажування проходило у два етапи: заочно-дистанційний (жовтень – грудень 2016 р.) та очний (січень 2017 р.), у межах якого науково-педагогічні працівники взяли активну участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми освіти дорослих» (24 січня 2017 р. м. Ченстохово, Польща), що дало можливість презентувати науково-освітню діяльність Університету.

У 2017 році доцент кафедри соціології Глебова Н.І. проходила міжнародне стажування в Міжнародному університеті Шиллера (м. Париж, Франція).

Із 29 червня до 10 липня 2017 р. міжнародне стажування в ESEL International Business School Barcelona (Іспанія) пройшли проректор з наукової роботи Москальова Л.Ю., асистент кафедри інформатики і кібернетики Постильна О.О., старший викладач кафедри економіки, управління та адміністрування Грибова Д.В..

Із 10 до 18 листопада 2017 р. міжнародне стажування в м. Пардубіце (Чехія) пройшла аспірантка 3 року навчання Федоренко О.М.

Навчальне стажування в Народному університеті в м. Гельзенкірхен (Німеччина) у період з 13 до 19 листопада 2017 р. пройшов професор кафедри педагогіки і педагогічної майстерності Університету Прийма С.М.

Уперше в межах виконання індивідуального міні-гранту «Літній табір L.E.A.D. Camp (Leadership. Equality. Active. Democracy)» старший викладач кафедри початкової освіти Кірсанова С.С. пройшла підвищення кваліфікації для викладачів англійської мови (м. Одеса, Україна). Фінансування міні-гранту здійснював Уряд США.

Проректор з наукової роботи Москальова Л.Ю. взяла участь у проекті

«Інноваційний університет та лідерство» у Варшавському університеті (Польща) з 04 листопада до 03 грудня 2017 р.

Завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Шарова Т.М. в період з 20 до 23 жовтня 2017 р. пройшла стажування в Гомельському державному університеті імені Франциска Скорини (Республіка Білорусь).

Доцент кафедри інформатики і кібернетики Шаров С.В. у період з 20 до 23 жовтня 2017 р. пройшов стажування в Гомельському державному університеті імені Франциска Скорини (Республіка Білорусь).

Станом на 01 грудня 2017 р. кількість науково-педагогічних працівників, які проходять професійні стажування за кордоном, становить 27 осіб.

Динаміка оформлення закордонних відряджень і виїзд науково-педагогічних працівників Університету за межі України відображені на рис. 3.4.

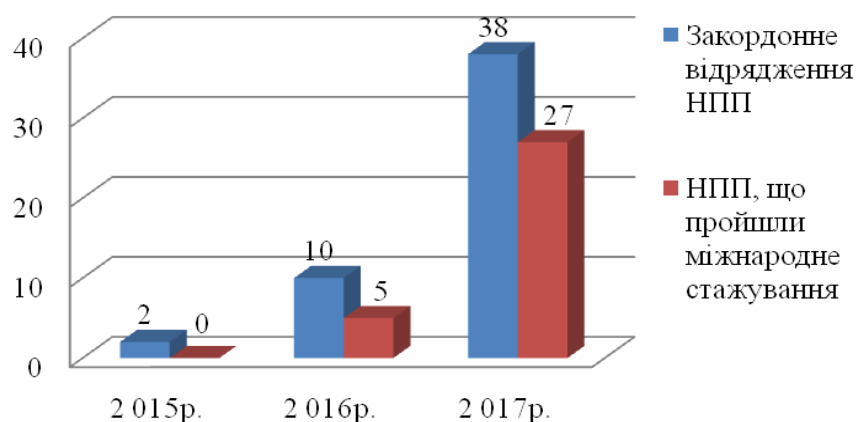

Рис. 3.4. Організація закордонних відряджень

На рис. 3.5. відображено зацікавленість науково-педагогічних працівників інституту/факультетів у закордонних відрядженнях і професійних стажуваннях за роками відповідно до аналізу наказів.

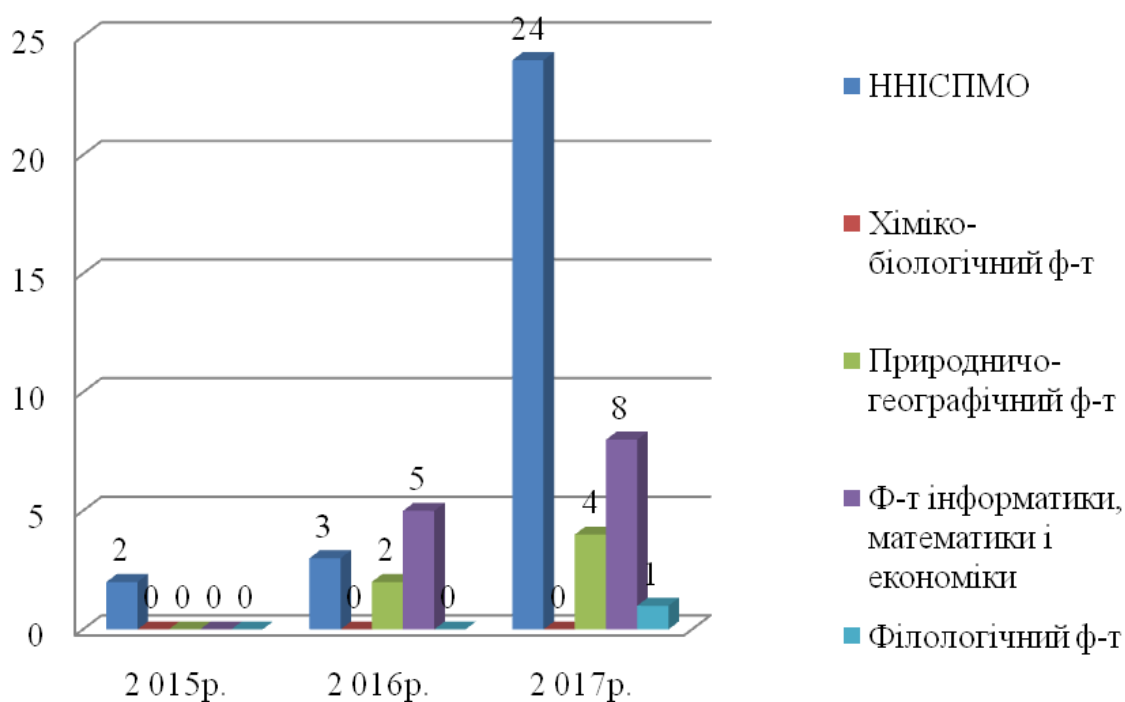

Рис. 3.5. Мобільність НПП за роками

3.4. Міжнародні установи та організації, з якими співпрацював Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Протягом року Університет здійснював співпрацю із закордонними установами. Інформацію щодо співпраці наведено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Характеристика співпраці із закордонними установами

Міжнародна організація/установа	Зміст	П.І.Б
Міністерство освіти та науки Республіки Болгарія	Робота центру болгаристики	кафедра історії (доцент Пачев С.І.); кафедра української мови, (доцент Пачева В.М.)
Слівенський регіональний історичний музей (Болгарія)	Спільні конференції. Практика студентів	Центр болгаристики, кафедра історії (доцент Пачев С.І., ст.викладач Красько Н.С.)
Громадська рада Бессарабсько-Таврійської діаспори - Центр Слівен (Болгарія)	Проект «Болгари Таврії крізь об'єкти фотокамери», гастролі в Болгарії	Центр болгаристики, кафедра історії (доцент. Пачев С.І, ст.викладач Красько Н.С.)

	студентського театру «Перехрестя»	
Організація місцевих координаторів української мережі інтеркультурних міст ICC-UA Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста»	Проведення важливих для ефективного функціонування мережі засідань, обговорення та затвердження Плану дій мережі ICC-UA на 2016 – 2017pp.	Кафедра соціології (доцент. Афанасьєва Л.В)
Міністерство закордонних справ республіки Болгарія	Виконання проекту «Оснащення кабінету інтерактивного навчання»	Центр болгаристики, кафедра історії (доцент Пачев С.І.)
«Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH»).	«Психосоціальна підтримка та конфліктний менеджмент»	Кафедра психології (доцент Фалько Н.М., доцент Гузь Н.В.)
	Створення комплексної системи надання допомоги вимушеним переселенцям із зони АТО та громаді м. Бердянськ (за підтримки Німецького товариства з міжнародного співробітництва)	
Маріямпольська колегія (м. Маріямполе, Литва)	Міжнародний чемпіонат із футболу	Асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін Проценко А.А.

За даними звітів структурних підрозділів Університету, протягом 2017 р. Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького активно співпрацював із 7 міжнародними організаціями та установами.

Найбільш активну участь у стажуваннях, конференціях та освітніх заходах із міжнародними установами та організаціями брали Центр болгаристики, кафедра історії та кафедра української мови.

На рис. 3.6. продемонстровано показники активності інституту/факультетів, які брали участь у міжнародних організаціях.

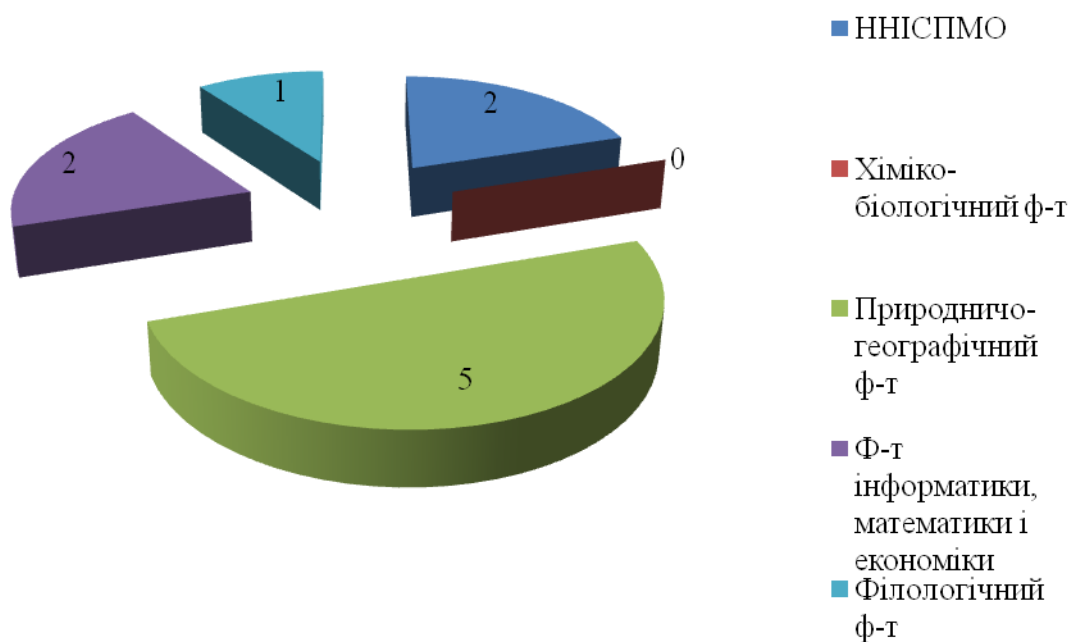

Рис. 3.6. Показники факультетів, які брали участь у міжнародних організаціях протягом

3.5. Прийом зарубіжних викладачів, науковців

Прийом зарубіжних викладачів, науковців є вагомим показником інтернаціоналізації Університету. Для проведення наукових заходів, читання лекцій Університет відвідали зарубіжні вчені й викладачі (3 особи) із **Польщі** та **Болгарії**.

У межах двосторонніх партнерських угод із зарубіжними освітніми та науковими закладами, міжурядових угод України з урядами зарубіжних країн на довгостроковій основі в Університеті працюють на волонтерських засадах іноземні спеціалісти, що викладають курси болгарської та польської мови.

У травні 2017 р. Університет з офіційним візитом відвідав віцепрезидент Вищої лінгвістичної школи (м. Ченстохова, Польща) Томаш Кук. Під час зустрічі зі студентами були вручені дипломи європейського зразка про закінчення навчання за програмою «Паралельного навчання» зі спеціальності «Мова і література (англійська)».

У листопаді 2017 р. відділ міжнародних зв'язків організував зустріч турецької делегації з адміністрацією Університету. Під час зустрічі підписано угоду про співробітництво у сфері професійного стажування студентів. Турецька делегація зустрілася також зі студентами та ознайомила їх з

особливостями проходження професійного стажування на території Туреччини.

3.6. Академічна мобільність, виконання угод про подвійне дипломування

Відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького в Україні та за кордоном Університет пропонує студентам такі освітні програми: програму подвійного диплома Вищої лінгвістичної школи в м. Ченстохова для спеціальностей: «Соціальна робота», «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Економіка» та програма посеместрового навчання Mobility Direct в Лодзинському університеті та Природничо-гуманітарному університеті в м. Седльце). Характеристика програм подана в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4.

Програми та їх опис

Країна	Назва програми	Опис
Польща	Освітня програма « Подвійний диплом » Вищої лінгвістичної школи у Ченстохові (Польща)	Вища лінгвістична школа в Ченстохові (Польща) згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Подвійний диплом » студентів МДПУ імені Богдана Хмельницького за філологічним напрямом з отриманням диплому європейського зразка
Польща	Освітня програма « Mobility direct » Лодзінського університету (м. Лодзь, Польща)	Лодзінський університет (м. Лодзь, Польща) згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Mobility direct » студентів МДПУ імені Богдана Хмельницького за різноманітними напрямками з отриманням семестрового сертифіката про освоєння в Лодзінському університеті відповідних дисциплін
Польща	Освітня програма « Mobility direct », Природничо-	Природничо-гуманітарний університет в Седльце (Польща)

	гуманітарний університет в Седльце (Польща)	згідно з двосторонньою Угодою здійснює підготовку за програмою « Mobility direct » студентів МДПУ імені Богдана Хмельницького за різноманітними напрямками з отриманням семестрового сертифікату про освоєння в Природничо-гуманітарному університеті відповідних дисциплін та практики
--	---	--

У зв'язку з тим, що планується підписання угоди про подвійне дипломування з Академією Яна Длугоша з усіх спеціальностей, які представлені в Університеті, очікується збільшення кількості студентів, які отримують білатеральні дипломи за цією програмою.

На період 2017 р.

- студентка філологічного факультету спеціальності «Мова і література (німецька)» проходить навчання за програмою Mobility Direct.
- студентка природничо-географічного факультету проходила навчання у Синьцзянському університеті фінансів та економіки (м. Урумчи, Китай).
- 2 студенти філологічного факультету проходять паралельне навчання в університетах Болгарії та Німеччини.
- 14 студентів Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти у складі мішаної хорової капели Університету «Дарина Лада» взяли участь у XXIV Міжнародному дитячо-юнацькому хоровому конкурсі “Добри Войников” у м. Шумен (Болгарія).
- 2 студенти філологічного факультету спеціальностей «Філологія. Мова і література (англійська)», «Філологія. Українська мова і література» стали учасниками науково-методичного семінару «Інноваційний простір філолога: реалії і перспективи», який відбувся на базі Гомельського державного університету імені Франциска Скорини (м. Гомель, Білорусь).
- аспірантка кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти брала участь у Міжнародному науково-практичному семінарі «Роль школи у вихованні громадянина» у м. Пардубіце (Чехія).
- студентка філологічного факультету спеціальності «Середня освіта.

Мова і література (німецька)» отримала відрядження для участі в міжнародній міждисциплінарній студентській конференції «Болгарія та Європейський союз: традиції та майбутнє» у Болгарському інституті культури Haus Wittgenstein, м. Відень (Австрія).

Тенденція розвитку академічної мобільності студентів відображена на рис. 3.7.

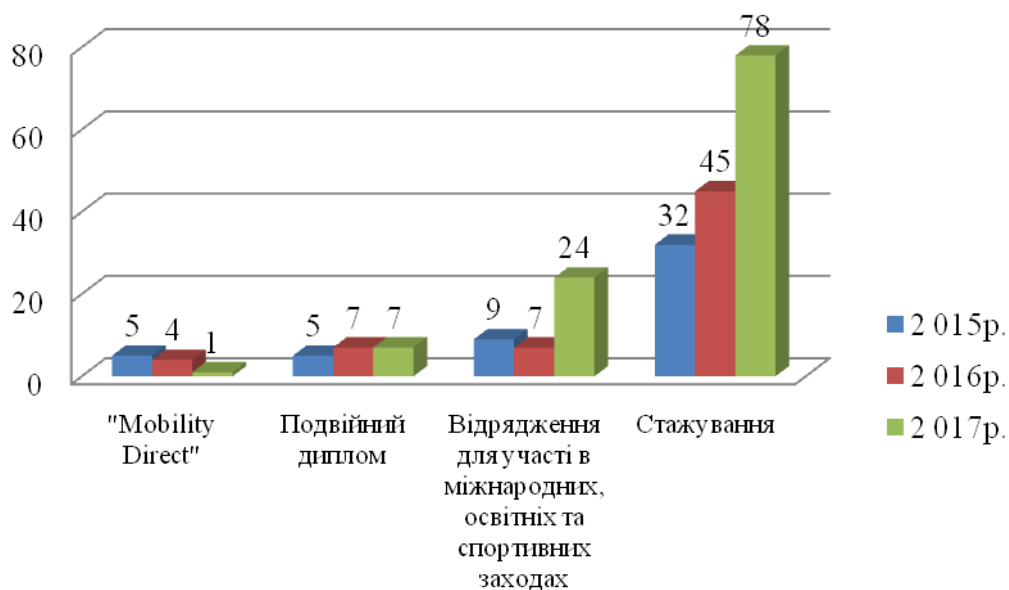

Рис. 3.7. Академічна мобільність студентів

У межах інституту/факультетів відображено активність студентів у міжнародних освітніх програмах та їх участь у міжнародних професійних стажуваннях і культурних заходах протягом 2015-2017 рр. (рис. 3.8).

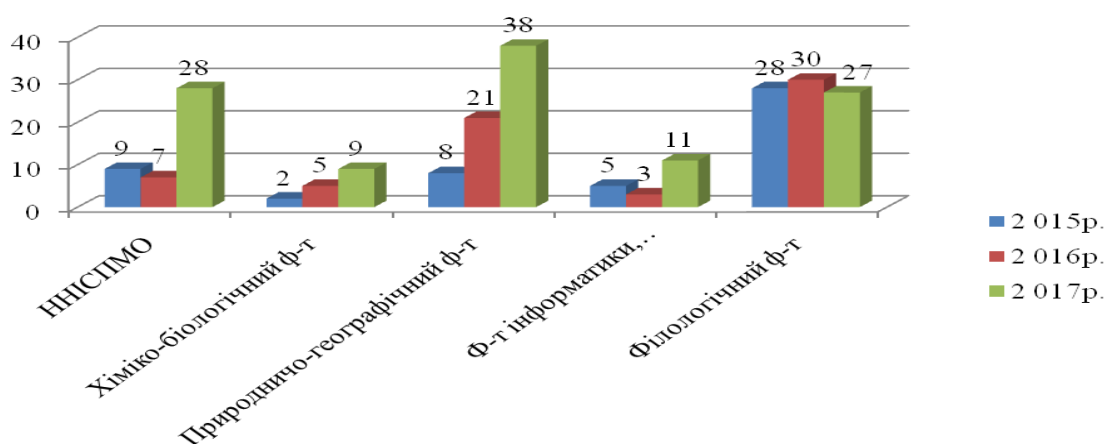

Рис. 3.8. Академічна мобільність студентів за структурними підрозділами

4. КАДРОВА ПОЛІТИКА

Важливою умовою стабільного розвитку Університету є конкурентоспроможний склад науково-педагогічних працівників, який сформувався впродовж останніх років.

Кадрова політика Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького спрямована на зміцнення кадрового потенціалу.

Штат науково-педагогічного персоналу в Університеті на 2017 р. затверджено в кількості 304 особи, серед яких: докторів наук, професорів – 46, кандидатів наук, доцентів – 165, що становить 69,4 % від загальної кількості науково-педагогічного складу. Якісні показники складу науково-педагогічних працівників подано у таблиці 4.1.

Таблиця 4.1.

**Характеристика складу науково-педагогічних працівників
протягом 2015-2017 років**

№ з/п	Показник	Роки		
		2015	2016	2017
1.	Штатна чисельність професорсько-викладацького складу (осіб)	315	279	266
	із них: докторів наук, професорів	31	34	35
	кандидатів наук, доцентів	180	159	149
2.	Штатна укомплектованість (усього, %):	90,7	88,02	87,5
	із них: докторів наук, професорів (%)	8,9	10,7	11,5
	кандидатів наук, доцентів (%)	51,9	50,2	49,01
3.	Кількість сумісників (усього)	32	38	38
	у т.ч. докторів наук, професорів	11	15	11
	кандидатів наук, доцентів	8	9	16
4.	Середній вік штатних викладачів з науковими ступенями і вченими званнями:	45	46	46
	у т.ч. докторів наук, професорів	56	56	56

	кандидатів наук, доцентів	45	43	43
5.	Кількість викладачів пенсійного віку	39	41	43
	у т.ч. докторів наук, професорів	16	19	19
	кандидатів наук, доцентів	18	15	17
6.	Частка кафедр, які очолюються особами з науковими ступенями і вченими званнями (%)	100	100	100
	у т.ч. докторами наук, професорами	55,5	60,8	48,2
	кандидатами наук, доцентами	45,5	39,2	51,8
7.	Випускову кафедру очолює фахівець відповідної спеціальності:	27	28	27
	доктор наук, професор	15	17	13
	кандидат наук, доцент	12	11	14

Цілеспрямована діяльність ректора, директора інституту, деканів факультетів і завідувачів кафедр протягом 2015-2017 рр. дала змогу збільшити кількість штатних науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями від 66,3 % у **2015** році до 69,4 % у **2017** році, що зумовило **приріст** кваліфікованих науково-педагогічних кадрів **на 3,1 %** (рис.4.1.).

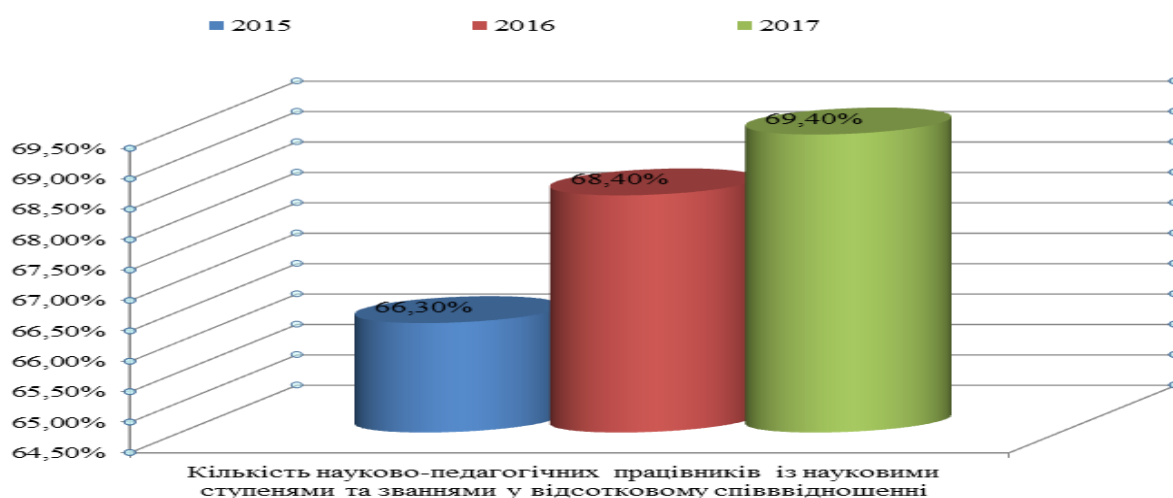

Рис. 4.1. Кількісний склад науково-педагогічних працівників

Кадровий склад кафедр, що забезпечують навчальний процес у навчально-науковому інституті та на факультетах, є збалансованим. До

складу кафедр входять кандидати: біологічних, хімічних, сільськогосподарських, географічних, геологічних, технічних, економічних, педагогічних, філологічних, соціологічних, історичних, філософських, психологічних, фізико-математичних, медичних, мистецтвознавчих наук, фізичного виховання та спорту. Склад усіх кафедр сформовано відповідно до вимог чинного Закону України «Про вищу освіту».

27 кафедр Університету очолюються фахівцями з відповідними науковими ступенями та вченими званнями. Термін здійснення завідувачами кафедр своїх повноважень регламентується вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Середній вік науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями становить 46 років (для порівняння: у 2016 р. – 45 років), докторів наук, професорів – 56 років (у 2016 р. – 56 років), кандидатів наук, доцентів – 43 роки (у 2016 р. – 45 років). В Університеті працюють 43 науково-педагогічні працівники пенсійного віку, що становить 14,1 % від загальної кількості штатних науково-педагогічних працівників (у 2016 р. – 39 працівників (11,2%)). Середній вік завідувачів кафедр становить 51 рік (у 2016 р. – 50 років).

Паспортом Бюджетної програми на 2017 р. затверджена середньорічна чисельність штатних одиниць – 608,7, зокрема за загальним фондом – 495,9 та за спеціальним фондом – 112,8, що лише на 6,45 штатних одиниці менше, ніж у 2016 р. Цей процес відбувався у зв'язку з приведенням штатного розпису МДПУ імені Богдана Хмельницького у відповідність до нормативно-правових вимог Міністерства освіти і науки України, наявними потребами оптимізації чисельності працівників у галузі вищої освіти та фінансово-економічною ситуацією в державі, що зумовлювало як зміни контингенту студентів за денною та заочною (дистанційною) формами навчання згідно з обсягами державного замовлення, так і позначалося на кількісному складі ставок працівників Університету. Незважаючи на несприятливу фінансово-економічну ситуацію, завдяки зусиллям адміністрації Університету

зменшення чисельності ставок працівників Університету здійснювалося не одразу, а поступово.

Розподіл співробітників відповідно до затвердженого Штатного розпису на 2017 р. подано в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2.

**Розподіл чисельності штатних одиниць
серед категорій співробітників у 2017 році**

Тип персоналу	Загальний фонд	Спеціальний фонд
Науково-педагогічний персонал	1977,7	65,35
Адмінперсонал, що за умовами оплати праці зараховується до науково-педагогічного персоналу	8	1
Адміністративно-управлінський персонал	52,6	7,3
Навчально-допоміжний персонал	93,00	11,75
Обслуговуючий персонал	144,6	27,4
Разом	495,9	112,8

5. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА

Одним з пріоритетних напрямів діяльності Університету є ефективне формування контингенту здобувачів вищої освіти. У зв'язку з цим в МДПУ імені Богдана Хмельницького налагоджена чітка система профорієнтаційної роботи.

Упродовж року використовувалися різні форми профорієнтації – як традиційні: Дні відкритих дверей, олімпіади, конкурси, семінари, так і нові, започатковані нещодавно:

- акція «Відчуй себе студентом МДПУ» для випускників шкіл міста та районів Запорізької області, під час якої були задіяні усі факультети та інститут, а також студенти;

- науково-методичний семінар «Методична майстерня педагога нової української школи» (задіяні всі факультети, інститут);

- інтелектуальні змагання «Мудрагелі» з хімії та біології для учнів міста Мелітополя та Мелітопольського району (кафедри хіміко-біологічного факультету);

- засідання школи юного біолога та школи юного хіміка за участю учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл м. Мелітополя (ініціатива кафедр хіміко-біологічного факультету);

- засідання Англійського дискусійного клубу із запрошенням випускників шкіл (за ініціативою кафедри англійської філології та методики викладання англійської мови філологічного факультету);

- створення профільного класу «Математичне моделювання засобами програмного пакету Maple» зі студентами ДВНЗ «Мелітопольський промислово-економічний коледж» (кафедра прикладної математики та інформаційних технологій);

- участь у міському проекті «Вуличний університет» (науково-педагогічні працівники кафедри психології проводять у місті відкриті майстер-класи, лекції, семінари-практикуми);

- географічний брейн-ринг із випускниками 11 класів шкіл міста Мелітополя (проведено з ініціативи кафедр природничо-географічного факультету);

- історичний брейн-ринг із випускниками 11 класів шкіл міста Мелітополя (за ініціативою кафедри історії);

- інтелектуальна гра для учнів старших класів «Що? Де? Коли?» (кафедри факультету інформатики, математики та економіки);

- регіональна науково-практична конференція учнівської молоді «Людина і світ» (кафедра соціології);

- туристичні змагання з техніки гірських видів туризму на університетському навчально-відновлювальному стенді-тренажері «Скеля» для учнів м. Мелітополя, Мелітопольського, Бердянського, Приазовського районів Запорізької області (захід проведено кафедрою туризму, економічної і соціальної географії та краєзнавства).

Серед профорієнтаційних заходів, які проводяться щорічно:

- екскурсії для учнів шкіл до геолого-палеонтологічного музею Університету (започатковано кафедрою фізичної географії та геології);

- екскурсії до лабораторій і центрів Університету (за участю кафедр Університету);

- участь Університету в щорічній обласній «Ярмарці освіти» у місті Запоріжжі;

- участь науково-педагогічних працівників і студентів у щорічних заходах міського та районних Центрів зайнятості;

- організація та проведення учнівської олімпіади «Інтелектуал» (підготовче відділення);

- співробітництво з КЗ «Мелітопольська спеціалізована школа-інтернат III ступеня «Творчість» ЗОР, Малою академією наук Мелітопольського міського відділу освіти;

- участь науково-педагогічних працівників Університету в складі журі обласного конкурсу-захисту наукових робіт Малої академії;

- профорієнтаційні зустрічі з випускниками шкіл і профільних коледжів;

- Регіональний конкурс обдарованої молоді; Міжнародний фестиваль вокального естрадного мистецтва «Медовий край» (проводяться кафедрою інструментального виконавства та музичного мистецтва естради, кафедрою теорії і методики музичної освіти та хореографії на базі Університету);

- мистецький форум-фестиваль «Полікультурні артдіалоги» за участю учнів загальноосвітніх шкіл і шкіл естетичного профілю (проводиться кафедрою теорії та методики музичної освіти й хореографії на базі Університету) тощо.

Діяльність інституту/факультетів і кафедр Університету, підготовчого відділення координується спеціально створеним Центром профорієнтації та практичної підготовки студентів. Налагоджена взаємодія з міськими та районними управліннями й відділами освіти. За інститутом, факультетами та кафедрами закріплені навчальні заклади м. Мелітополя, прилеглих районів Запорізької області та інших регіонів, в яких науково-педагогічними працівниками здійснюються систематичні заходи щодо інформування молоді з питань актуальності й умов вступу до Університету та переваг ліцензованих спеціальностей Університету.

Прикладом такої діяльності можуть бути профорієнтаційні заходи, проведені

- працівниками кафедри прикладної математики та інформаційних технологій із випускниками ДВНЗ «Мелітопольський промислово-економічний коледж» і низки шкіл Мелітопольського району, серед них – Семенівський ЗНЗ I-III ступенів, Терпівський колегіум «Джерело», Мирненський ЗНЗ I-III ступенів, Новопилипівський ЗНЗ I-III ступенів;

- співробітниками кафедри математики і фізики у Полянському ЗНЗ I-III ступенів профорієнтаційний захід «Майбутня професія – вчитель математики» у Тихонівському ЗНЗ I-II ступенів, національно-патріотичний семінар «Українські жінки математики» в Костянтинівському НВО «Таврія»,

Костянтинівському ліцеї «Ерудит», Костянтинівській спеціалізованій різнопрофільній школі I-III ступенів "ПРОМЕТЕЙ", Мордвинівському ЗНЗ I-III ступенів;

- науково-педагогічними працівниками кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти зустрічі з учнями 10, 11 класів шкіл м. Молочанськ (Молочанський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа-гімназія I-III ступенів» та Молочанська спеціалізована школа I-III ступенів), с. Дівненське (Дівнинський ЗНЗ I-III ступенів). Проведено профорієнтаційні заходи і в інших регіонах, а саме: у м. Нікополі та Нікопольському районі Дніпропетровської області (с. Каменське) ЗНЗ I-III ступенів, Нікопольському педагогічному коледжі Дніпропетровської області, КЗ «Дніпропетровський коледж культури і мистецтв» Дніпропетровської області, Дніпропетровському педагогічному коледжі Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, Запорізькому музичному училище імені Платона Майбороди;

- науково-педагогічними працівниками кафедри початкової освіти та кафедри практичної психології в закладах загальної середньої освіти Бериславського та Каховського районів.

За кафедрою теорії і методики музичної освіти та хореографії, а також кафедрою інструментального виконавства і музичного мистецтва естради закріплені заклади загальної середньої освіти Мелітопольського району, а саме: Костянтинівська районна навчально-виховна об'єднана гімназія Малої академії наук №1, Терпіннівський колегіум «Джерело», Новобогданівський ЗНЗ I-III ступенів. Під час профорієнтаційної діяльності в зазначених навчальних закладах студенти спеціальностей «Музичне мистецтво» і «Хореографія» презентували своїм виступом різноманітність видів художньо-виконавської підготовки, що здійснюється в Навчально-науковому інституті соціально-педагогічної та мистецької освіти. Крім того, мистецькими кафедрами налагоджені зв'язки та здійснюється

профорієнтаційна діяльність у закладах загальної середньої освіти м. Генічеська Херсонської області.

З метою профорієнтаційної діяльності в середовищі талановитої молоді кафедраю теорії і методики музичної освіти та хореографії на базі Дитячої школи мистецтв м. Мелітополь організовано Мистецький форум-фестиваль «Полікультурні артдіалоги» (захід відбувався в межах Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка музичного мистецтва, художньої культури та хореографії у контексті інтернаціоналізації освіти»).

Кафедра філософії співпрацює з адміністрацією Костянтинівського НВО № 1 «Таврія», слухачами МАН Мелітопольського району.

Науково-педагогічні працівники філологічного факультету здійснюють профорієнтаційні виїзди до закладів загальної середньої освіти Веселівського району. На факультеті функціонує Літературна вітальня (кафедра української мови), Англійський дискусійний клуб (кафедра англійської філології та методики викладання англійської мови), регулярно проводяться зустрічі з письменниками рідного краю (кафедра української та зарубіжної літератури), куди запрошуються учні закладів загальної середньої освіти міста Мелітополя, Мелітопольського та прилеглих районів.

Науково-педагогічними працівниками кафедри інформатики і кібернетики проведено конкурс відеороликів «ITeacher-2017», який мав на меті рекламу спеціальностей Університету.

Усіма кафедрами розроблені рекламні матеріали з інформацією про спеціальності та сертифіковані програми Університету (банери, флаєри, буклети тощо).

Упродовж року в мережі Internet на веб-сайті Університету, в засобах масової інформації розміщуються матеріали, що сприяють формуванню престижу педагогічних спеціальностей, підвищенню іміджу Університету; створено базу електронних адрес потенційних абітурієнтів, зацікавлених у навчанні в Університеті, які отримують електронні розсилки з рекламними матеріалами про освітні послуги МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Університет плідно співпрацює з Нікопольським, Запорізьким і Бериславським педагогічними коледжами, Запорізьким музичним училищем імені Платона Майбороди, Вищим Мелітопольським училищем культури, Кам'янським музичним училищем, Мелітопольським промислово-економічним коледжем, Мелітопольським, Бердянським, Генічеським медичними коледжами тощо.

До профорієнтаційної роботи активно залучаються також студенти Університету під час проходження виробничої практики. З метою активізації цієї роботи розроблено та затверджено критерії оцінювання педагогічної практики з посиленням на компоненту профорієнтаційної роботи, а саме:

- з метою діагностування професійного спрямування старшокласників запроваджено анкетування учнів випускних класів ЗНЗ;
- здійснення студентами профорієнтаційної роботи серед школярів на класних годинах, позакласних і позашкільних заходах;
- оформлення інформаційних стіннівок про Університет професійного спрямування перед виїздом на практику та презентація матеріалів під час практики;
- розроблення рекламного буклета про свою спеціальність, факультет, Університет перед виїздом на практику та презентація буклета під час практики;
- участь у проведенні предметних тижнів;
- робота з батьками (участь у проведенні батьківських зборів);
- проведення тренінгових занять із учнями (з наданням методики проведення та результатів тренінгу);
- організація тематичних професіографічних екскурсій «Наш університет – Ваш пріоритет»;
- поширення інформації про сертифікатні програми;
- проведення профорієнтаційних бесід, диспутів, дискусій, конференцій.

Коло навчальних закладів, які охоплені профорієнтаційною роботою,

постійно розширюється. Університет працює над удосконаленням форм профорієнтаційної роботи. Ефективність нових форм профорієнтаційної роботи підтверджується збільшенням контингенту студентів у 2017-2018 н.р.

6. ВИХОВНА РОБОТА

З метою формування гармонійно розвиненої, високоосвіченої особистості майбутнього фахівця з високою громадянською позицією, здатної до збереження та збагачення національної культури, до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації, в Університеті створена розгалужена система виховної роботи, важливими складниками якої є національно-патріотичне, естетичне, фізичне та правове виховання; формування здорового способу життя; екологічне виховання, спрямоване на формування ціннісного ставлення до навколишнього середовища; формування професійної самосвідомості студентів; профорієнтаційна робота тощо.

Виховна робота в Університеті здійснюється на основі Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16 червня 2015 р. № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних», а також Положення про студентське самоврядування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та Статуту Університету відповідно до затверджених планів організаційно-виховних заходів інституту/факультетів та Університету.

Виховну роботу здійснюють куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю Університету, куратор з національно-патріотичного виховання, куратори академічних груп у тісній співпраці з органами студентського самоврядування.

В Університеті у звітному році проведено низку заходів, які можна розподілити на декілька основних напрямів. Це – заходи:

- національно-патріотичного спрямування;
- мистецького, естетичного, культурно-просвітницького спрямування;
- екологічного спрямування;

- з фізичного виховання та формування здорового способу життя.

Заходи національно-патріотичного спрямування

В Університеті створено постійну комісію з національно-патріотичного виховання студентської молоді, під координацією якої протягом 2017 р. проводилися заходи національно-патріотичного спрямування.

Так, студенти й науково-педагогічні працівники приймали активну участь у благодійній акції «Серце до серця – 2017», соціальній акції «Зробимо Україну чистою», в акції зі збору коштів на ліки для бійців із зони АТО; у мітингу, присвяченому річниці депортації кримських татар; університетських та загальноміських заходах щодо вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні; мітингу-реквієму, присвяченому річниці визволення Мелітополя від німецько-фашистських загарбників.

В Університеті проведено літературні читання, присвячені подіям на Сході України «Трагедія, закарбована у віршах»; урочисті заходи до Дня пам'яті та примирення, Дня Прапора, науково-методичний семінар «Традиції національно-патріотичного виховання Мелітопольщини: історія та сучасність», літературні читання «Найдорожче, що є у мене, – тільки ти, мій неповторний краю», патріотично-виховний захід «Видатні українці за кордоном».

Яскравим заходом для студентів та науково-педагогічних працівників Університету стало святкування Дня вишиванки, Дня захисника України та Дня Українського козацтва.

У межах програми «Студ-Бумеранг» 19 жовтня 2017 р. за безпосередньою участю студентів Університету Національним реєстром рекордів України зафіксовано рекорд України «Найбільша кількість зачісок з жовто-блакитними стрічками у волоссі», після чого на засіданні виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Студентську раду та Університет було нагороджено Подякою міського Голови.

Стало традиційним проведення загальноуніверситетських кураторських годин, присвячених Дню Незалежності України «Ми – нація єдина», Дню Гідності та Свободи.

Щорічно студенти Університету беруть участь у мовній подорожі стежками рідного слова «Минуще все, лиш слово не мине» (до Дня української мови та писемності).

Для студентів-старшокурсників пройшов практичний семінар з елементами тренінгу «Шлях від власного «Я» до громадянської ідентичності». За участю студентських та учнівських колективів відбувся національно-патріотичний захід «Ми – майбутнє України».

Під час проведення фестивалю національних культур «Віра, Надія, Любов» студенти Університету взяли участь в інтерактивному пізнавально-просвітницькому лекторії «ТОП-10 кращих страв Мелітопольських куховарів ХІХ століття», виставці рецептів національної кухні народів «Приазов'я», інтеркультурному ф'южені «Модна кухня».

Студенти спеціальності «Математика» разом з науково-педагогічними працівниками підготували національно-патріотичний семінар «Українські жінки математики» для учнів Тихонівського ЗНЗ І-ІІІ рівнів.

01-02 грудня 2017 р. в м. Києві куратор з національно-патріотичного виховання доц. Полякова Л.І. брала участь у роботі Третього Форуму українських патріотичних справ «Ми – Українці!», що відбувся в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, на якому понад 200 учасників з усієї України підбили підсумки роботи за рік з виконання указів Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», «Про пріоритетні заходи щодо сприяння зміцненню національної єдності та консолідації українського суспільства, підтримки ініціатив громадськості у цій сфері» та впровадження й поширення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») в навчальних закладах України.

07 грудня 2017 року у м. Києві куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю Університету доц. Муртазієв Е.Г. від представників Запорізької області взяв участь в урочистому засіданні Верховної Ради України, присвяченому 100-річчю проведення першого Курултаю кримськотатарського народу, а також у науково-практичній конференції «100-річчя Курултаю: минуле, сучасне, майбутнє».

Заходи естетичного, мистецького, культурно-просвітницького спрямування

В Університеті створені сприятливі умови для духовно-естетичного розвитку особистості, формування її творчих здібностей, здатності до творчої самореалізації. Серед низки заходів естетичного, культурно-просвітницького спрямування, проведених протягом року, слід виокремити:

- музично-просвітницький захід «Чарівний листопад» (кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради й кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);
- Міжнародний фестиваль естрадного вокального мистецтва «Медовий край» (кафедра інструментального виконавства);
- концерт «Червневе сузір'я. Музика народів світу» (кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради й кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);
- інтеркультурний захід у гуртожитку № 1 «Зустріч з представниками фольклорного караїмського ансамблю «ДЖАМААТ» (кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії);
- Регіональний конкурс обдарованої молоді в галузі музичного мистецтва та хореографії (кафедра інструментального виконавства та музичного мистецтва естради й кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);
- II регіональний фестиваль духовних піснеспівів «Христос Воскрес!» (кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії);

- «Методична майстерня вчителя нової української школи». Науково-методичний семінар «Вивчення української музичної спадщини на уроках музичного мистецтва»;
- круглий стіл «Народна обрядовість як фактор побудови конструктивного діалогу народів Північного Приазов'я»;
- науково-методичний семінар: «Взаємодія церкви і навчальних закладів з морального виховання учнівської молоді»;
- Регіональний науково-методичний семінар «Музично-педагогічні читання»;
- Всеукраїнська науково-практична конференція студентів і молодих учених «Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді»;
- фестиваль «Рондо»;
- Регіональний культурно-просвітницький захід «Духовна весна» (у межах якого було проведено VI Регіональну виставку «Великодня майстерня–2017»);
- круглий стіл «Народна обрядовість як фактор побудови конструктивного діалогу народів Північного Приазов'я».

Традиційними в Університеті залишаються студентські фестивалі «Посвята в першокурсники», вручення дипломів, День студента, святкування Нового року, Жіночого свята, конкурси Містер і Міс університет, КВК, виступи народних творчих мистецьких колективів навчального закладу, сольних виконавців, урочисті концерти до Дня вчителя та інших свят.

Студенти Університету беруть активну участь у мистецьких заходах міжнародного, всеукраїнського, регіонального рівнів, зокрема у звітному році студенти демонстрували свої творчі здібності й стали переможцями в таких фестивалях і конкурсах:

- Міжнародний фестиваль вокального естрадного мистецтва «Медовий край» (м. Мелітополь) (дипломи лауреата фестивалю в номінації стилістів – студенти ННІ СПМО Гельдієва А., Лагута А., Рева А., Лучкіна А.,

диплом лауреата фестивалю в номінації ансамблі – Джаз-квартет «Саунд-версія» (худ. керівник доц. Стотика О.В.);

- Міжнародний фестиваль-конкурс «Золота ліра» (м. Дніпро) (Лауреати II премії (фортепіанний ансамбль) – студенти ННІ СПМО Затона Ю. та Гетьман В.);

- Міжнародний полікультурний фестиваль-конкурс «Переяславський дивограй» (м. Переяслав-Хмельницький) (Дипломи I ступеня в номінації інструментальне виконавство – студенти ННІ СПМО Фесенко М., Корогод М., Диплом II ступеня – Назимко В.);

- Міжнародний музичний конкурс «Fortissimo» (м. Генічеськ) (Диплом лауреата I ступеня – студенти ННІ СПМО Затона Ю., Гетьман В.);

- Другий Відкритий Всеукраїнський студентський конкурс хорових колективів (м. Івано-Франківськ) (Премія II ступеня в номінації академічний вокал - Мішана хорова капела МДПУ імені Богдана Хмельницького; Дипломи I ступеню за методичну та виконавську майстерність диригента-хормейстера – студенти ННІ СПМО Усачова А., Михайленко І.);

- Всеукраїнський конкурс музичного виконавства «Чарівний камертон» (м. Дніпро) (Дипломантка конкурсу – студентка ННІ СПМО Суптеля О.);

- Обласний фестиваль-конкурс солістів, ансамблів (м. Запоріжжя) (Диплом III ступеня – студенти ННІ СПМО Патрак М., Рясна Н.).

У квітні 2017 р. Мішана хорова капела «Даріна Лада» (худ керівник проф. Сегеда Н.А.) представляла вітчизняне хорове мистецтво на XXIV Міжнародному фестивалі хорових колективів «Добри Войников» (м. Шумен, Болгарія). Високий рівень хорової культури капели було відзначено дипломами Лауреата і Почесною грамотою Європейської хорової спілки. Художній колектив отримав перспективні творчі запрошення до подальшої співпраці на Європейських хорових форумах.

Заходи екологічного спрямування

Невід'ємною частиною життя Університету стали екологічні загальноміські заходи: соціальна акція «Зробимо Україну чистою», арт-фест з благоустрою м. Мелітополь «Том Соєр FEST 2017»; Тижні лісу (до Всесвітнього дня лісу) у межах благодійної акції «Естафета добрих справ».

Науково-педагогічними працівниками кафедри екології та зоології на Агробіологічному комплексі Університету проведено майстер-клас для учнів загальноосвітніх шкіл міста й району та студентів Університету «Шпаківня своїми руками» до Всесвітнього Дня птахів. Крім того, працівниками Приазовського НПП разом зі студентами Університету проведено тематичний захід до Дня захисту диких тварин.

Заходи з фізичного виховання та формування здорового способу життя

Серед заходів із формування здорового способу життя студентів, проведених протягом року, можна виокремити організаційно-виховну годину для академічних груп на тему: «Молодь за здоровий спосіб життя» (кафедра анатомії та фізіології людини і тварин), Тиждень психології, Міський круглий стіл «Звіт щодо результатів соціологічного дослідження шкідливих звичок, ранніх статевих відносин, інформованості про ВІЛ/СНІД молоді м. Мелітополя».

Одним із сучасних засобів роботи зі студентами є проведення тематичних флешмобів, а саме: флешмобу «Рух – це життя», флешмобу до Дня здоров'я. Студенти й науково-педагогічні працівники університету збиралися разом на символічну «Годину здоров'я», щоб відсвяткувати Міжнародний День здоров'я.

Силами кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін проведено традиційний турнір з вуличного баскетболу БК «Запоріжжя» – ZOG STREETBALL CUP.

Студенти взяли участь також у міському чемпіонаті з шосейно-кільцевої велогонки з вибуванням, присвяченому річниці визволення

м. Мелітополя, та в межах проекту «Турнір поколінь».

На території парку культури й відпочинку ім. М. Горького науково-педагогічними працівниками Університету разом із Мелітопольським міським товариством людей з інвалідністю організована перша інклюзивна спартакіада «Ми сильні духом!». На навчально-польовій базі «Ромашка» с. Богатир силами природничо-географічного факультету відбувся захід, присвячений Всесвітньому Дню туризму.

В Університеті створено умови для формування фізичної культури студентів. Матеріальна база для занять спортом включає 4 спортивні зали, тренажерний зал, стенд-тренажер «Скеля». Студенти займаються в спортивних секціях із волейболу, легкої атлетики, настільного тенісу, баскетболу, футболу, вільної боротьби, аеробіки. Традиційно на базі Університету проводяться спортивні змагання різного рівня.

Власні спортивні здобутки студенти Університету представляли на:

- Кубку України з кіокушин карате (м. Київ): I місце – Інодін В.,
- Чемпіонаті України з кікбоксингу (м. Запоріжжя): I місце – Лактін В., II місце – Дурмаджи А.;
- Всеукраїнських змаганнях з єдиноборства (м. Київ): II місце – Інодін В.;
- Всеукраїнському турнірі на призи «Мелітопольська черешня» з вільної боротьби серед чоловіків та жінок (м. Мелітополь): II місце – Лукашенко А. і Карпенко Г., III місце – Скірко К.;
- Чемпіонатах Запорізької, Дніпропетровської, Харківської областей з танців «Соло Денс» (м. Запоріжжя, Дніпро, Харків): I місце – Федоренкова Є.
- Чемпіонаті Запорізької області серед чоловіків і жінок з вільної боротьби (м. Мелітополь): I місце – Карпенко Г., Лукашенко А., Скірко К., Лісовик А., Атомасов В., II – місце Старостенко В., Малєєв В., Дицюра С., III місце – Пчельников О., Бахур С., Барішполь Н., Бутенко В.

Також протягом року показали високі результати на чемпіонатах і змаганнях всеукраїнського та обласного рівнів з баскетболу та стритболу університетські збірні жіночі та чоловічі команди.

Більшість студентів-переможців з різних видів спорту представлено до присвоєння звання кандидата в майстри спорту і майстра спорту.

Робота органів студентського самоврядування

Студентське самоврядування в Університеті здійснюється на рівні інституту/факультету, гуртожитку. Адміністрація Університету, директорат інституту, деканати факультетів, куратори академічних груп плідно співпрацюють зі Студентською радою Університету, студентськими радами інституту/факультетів, гуртожитку, які стали досить впливовими органами студентською самоврядування. Представники студентських рад входять до складу Вченої ради Університету, вчених рад інституту/факультетів, робочих та дорадчих органів.

До складу Студентської ради Університету входять представники студентського самоврядування від кожного структурного підрозділу (інституту/факультетів).

Студентською радою Університету в 2017 р. проводилася робота за такими напрямками: наукова робота, освітня діяльність, спортивна та культурно-масова робота, благодійна та інформаційна діяльність. Протягом звітного періоду проведено понад 70 різноманітних заходів: спортивних, національно-патріотичних, культурних, наукових тощо. Найбільш вагомими серед них є:

- адаптація першокурсників до системи освіти Університету;
- захід «Фотозона» (збір коштів для дітей з інтернату);
- акція «Допомога бійцям АТО»;
- уведення в дію програми «Завтра починається сьогодні» (популяризація студентами здорового способу життя);

- акція «Зроби це місце чистішим» (залучення студентів до благоустрою територій м. Мелітополя та прилеглих до Університету);
- захід «Година Землі» (благоустрій території біля студентських гуртожитків № 1 та № 2);
- конкурс «Міс гуртожитку № 1 та № 2» (розкриття талантів студентів, які проживають у гуртожитках);
- захід «MDPU_Run» (залучення студентів до здорового способу життя, біг на свіжому повітрі зі студентською родиною);
- Благодійна акція «Від серця до серця» (збір коштів для малозабезпечених верств населення);
- захід «Хто кращий?» (залучення студентів з інших закладів вищої освіти до співпраці, обмін досвідом і гарно проведений час);
- змагання з аеробіки «Факел грації» (залучення студентів до здорового та рухливого способу життя);
- День народження Гуртожитку № 2 (святкування, проведення конкурсів);
- зустріч студентських рад із ректором Університету (захід, спрямований на відверте спілкування ректора зі студентами, виявлення проблем, відповіді на актуальні питання);
- захід «Побажай успіхів на ЗНО» (малювання плакатів на тему: «Бажаємо успіхів на ЗНО»);
- Всеукраїнський студентський форум «Студентські активісти проти корупції у вищих навчальних закладах», який відбувся на базі Університету із залученням студентів з різних закладів вищої освіти України (розглядалися питання співпраці та відбувся обмін досвідом з питань запобігання корупції в закладах освіти);
- «День захисту дітей» (проведення конкурсів, фотозона);
- Звітна конференція щодо підсумків роботи Всеукраїнської програми з обміну студентським досвідом «Студ-Бумеранг» (спілкування зі студентами з різних закладів освіти України, планування роботи на наступний рік);

- профорієнтаційна робота (залучення випускників шкіл до вступу до Університету);

- День Прапора (розгортання великого українського прапора на площі Перемоги, участь у святкових заходах міста);

- «Готуємося до 1-го вересня разом» (зустріч учасників програми «Студ-Бумеранг» з учнями Мелітопольської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату);

- «День знань» (проведення концертної програми для студентів і науково-педагогічних працівників Університету із залученням представників громадськості);

- «Година здоров'я» (проведення конкурсів серед студентів Університету, залучення їх до здорового способу життя, виїзд до Семенівського ЗНЗ I-III ступеня, проведення турніру з міні-футболу);

- Дебют першокурсника (допомога студентам-першокурсникам розкрити свої таланти);

- II Всеукраїнська конференція програми обміну студентами «Студ-Бумеранг», яка відбулася на базі Університету за участю студентів із 12 вищих навчальних закладів України (проведено тренінги, обговорені питання співпраці між студентами закладів вищої освіти України);

- дружня зустріч зі студентами Таврійського державного агротехнологічного університету Покоління М;

- День студента (проведення концерту);

- участь у засіданні обласної студентської ради (звіт голови студентської ради Університету перед студентами із закладів вищої освіти Запорізької області).

До Міжнародного дня студента 17 листопада 2017 р. студенти Університету були відзначені такими нагородами на рівні області:

- Почесна грамота голови Запорізької обласної державної адміністрації – Власенко А. (студент III курсу хіміко-біологічного факультету);

- Подяка від Голови Запорізької обласної державної адміністрації – Багунц О. (студентка магістратури факультету інформатики, математики та економіки);

- Почесна грамота від Голови Запорізької обласної державної адміністрації – Кузнєцова А. – переможець обласного конкурсу «Студент року – 2017» в номінації «Студент – суспільний діяч року» (студентка магістратури факультету інформатики, математики та економіки);

- Грамота Управління молоді, фізичної культури та спорту Запорізької обласної державної адміністрації – Моложон К. (студентка III курсу хіміко-біологічного факультету).

Згідно з планом роботи Запорізької обласної державної адміністрації відбуваються регулярні зустрічі Голови зі студентською молоддю області. Студентський актив Університету приймає активну участь у цих зустрічах, має можливість поставити запитання й отримати обґрунтовані відповіді від очільника регіону.

За активну наукову, громадську та спортивну діяльність студенти Університету Гайкова А., Панайотов І., Кузнєцова А. отримують Стипендію міського Голови в I півріччі 2017-2018 н.р.

В Університеті активно працює студентське телебачення «STM», яке висвітлює заходи, що проводяться в Університеті та за його межами, в інформаційному просторі.

7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА Й ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Витрати Університету

Обсяг фінансування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького за 11 місяців 2017 р. становить 66707,5 тис. грн. Щодо 2016 р. спостерігається підвищення кошторисних призначень для загального та спеціального фондів (на 14%).

Таблиця 7.1.

**Порівняльний аналіз кошторисних призначень відповідно до
Законів України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» і
«Про Державний бюджет України на 2017 рік» у розрізі КПКВК**

Найменування показників згідно з класифікацією видатків і кредитування державного бюджету	Обсяг фінансування, тис. грн	
	2016 рік (факт виконання)	2017 рік (за 11 місяців)
Загальний фонд державного бюджету, всього	46479,3	51904,4
зокрема:		
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики»	44969,5	42036,5
2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка преси, розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень»	1509,8	1186,3
2201190 «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів»	-	8681,6
Спеціальний фонд державного бюджету, всього	12016,55	14803,1
зокрема:		
1. Кошти, отримані як плата за послуги		
2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики»	11140,8	14197,4
2201040 «Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка	70,25	-

наукових кадрів, фінансова підтримка преси, розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень»		
2. Кошти, отримані за іншими джерелами власних надходжень 2201160 «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III – IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики», а саме:		
- благодійна фінансова допомога від Міністерства закордонних справ Республіки Болгарія	160,0	165,2
- інша благодійна допомога в натуральній формі	645,5	413,1
- відсотки від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів	-	27,4
РАЗОМ	58495,85	66707,5

Надходження з Державного бюджету України (загальний фонд) за 11 місяців 2017 р. становили 51904,4 тис. грн, які спрямовано на

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 38132 тис. грн;
- оплату комунальних послуг – 1072,6 тис. грн;
- виплату стипендій аспірантам і докторантам – 1913,2 тис. грн;
- виплату академічних стипендій – 8681,6 тис. грн;
- забезпечення дітей-сиріт – 1874,1 тис. грн;
- придбання товарів, робіт, послуг для виконання науково-дослідних робіт – 121,4 тис. грн;
- одноразова адресна грошова допомога випускникам – 109,5 тис. грн.

Кошти спеціального фонду спрямовано на

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 7810,0 тис. грн;
- оплату комунальних послуг – 1726,3 тис. грн;
- відрядження на практику студентів – 3,0 тис. грн;
- відрядження для участі студентів в олімпіадах і конкурсах – 23,3 тис. грн;
- службові відрядження – 67,9 тис. грн;
- відрахування Профспілковій організації згідно з Колективним договором – 11,2 тис. грн;

- поточний ремонт – 17,2 тис. грн;
- придбання періодичних видань навчальної літератури для поповнення бібліотечного фонду – 19,1 тис. грн;
- придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 92,6 тис. грн;
- придбання медикаментів і медичне обслуговування – 31,4 тис. грн;
- придбання обладнання для поліпшення Інтернету – 49,9 тис. грн;
- придбання обладнання для оснащення кабінету інтерактивного вивчення іноземних мов (13 комп'ютерів, інтерактивна дошка, проектор та інші технічні й програмні додатки) за рахунок коштів Міністерства закордонних справ Республіки Болгарія – 165,2 тис. грн;
- оплата послуг (крім комунальних) – 384,6 тис. грн;
- сплата податків, адміністративних зборів та авансових внесків для виконавчого провадження справ, переоформлення сертифікатів, послуг із проведення акредитації – 209,0 тис. грн.

Структуру надходжень до спеціального фонду за 11 місяців 2017 р. наведено у табл. 7.2.

Таблиця 7.2.

Структура надходжень до спеціального фонду за 11 місяців 2017 року

Джерела надходжень	Сума, тис. грн
Надання освітніх послуг	10594,8
Інші послуги (секція волейболу, кандидатські іспити)	25,3
Проживання в гуртожитках	2904,0
Оренда приміщень	415,5
Відшкодування орендарями вартості спожитих комунальних послуг у 2016 р.	36,3
Інші надходження (мед, макулатура, субсидія студентам)	221,5
Благодійні внески, гранти, дарунки	578,3
Відсотки від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів	27,4
УСЬОГО	14803,1

Основним джерелом надходжень до спеціального фонду в Університеті є платні освітні послуги, які становлять 71,6 % від загальної

суми надходжень. Структура надходжень за надані освітні послуги з підготовки студентів наведена в табл. 7.3.

Таблиця 7.3.

**Структура надходжень від надання освітніх послуг
за 11 місяців 2017 року в межах факультетів/інституту**

Факультет/інститут	Надходження від надання платних послуг, тис. грн
Філологічний факультет	979,5
Природничо-географічний факультет	1672,5
Хіміко-біологічний факультет	343,6
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти	1723,0
Факультет інформатики, математики та економіки	1069,5
Відділ заочно-дистанційної освіти	4331,9
Аспірантура, докторантура	138,4
Сертифікатні програми	55,6
Підготовче відділення	153,3
Інші надходження	127,5
Усього	10594,8

Заробітна плата працівників Університету за загальним і спеціальним фондом

Підвищення посадових окладів працівників здійснювалося з 01січня 2017 р. Так, якщо на 01 січня 2016 р. в Університеті посадовий оклад працівника 1-го тарифного розряду становив 1378,00 грн, а мінімальна заробітна плата –1378,00 грн, то на 01січня 2017 р. відповідно 1600,00 грн. та 3200,00 грн.

Станом на 01січня 2017 р. розмір заробітної плати в Університеті становив: професор (з відповідними доплатами та надбавками за стаж, науковий ступінь і вчене звання) – 10367,00 грн, доцент – 8755,00 грн, асистент, кандидат наук – 5134,00 грн, асистент (без ступеня) – 4464 грн, для інших категорій співробітників (без доплат) – від 3200,00 до 4128,00 грн.

На виконання абзацу 11 частини першої статті 57 Закону України «Про освіту» у 2017 р. надавалася допомога для оздоровлення в розмірі місячного посадового окладу всім педагогічним і науково-педагогічним працівникам Університету.

Таблиця 7.4.

Найменування	Всього		Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Заробітна плата з нарахуваннями	45942,04	100,0	38132,00	83,0	7810,04	17,0

Стипендіальне забезпечення

На 01січня 2017 р. стипендію отримують 844 особи, зокрема 795 студентів (із них 141 особа отримує соціальну стипендію), 41 аспірант і 8 докторантів.

Таблиця 7.5.

Категорії стипендіатів	Кількість стипендіатів на 01.01.2017 р.
Студенти-сироти та позбавлені батьківського піклування	72
Студенти з малозабезпечених сімей	4
Студенти, які є інвалідами	23
Студенти, які мають сім'ї з дітьми	-
Студенти за напрямом підготовка педагогічної освіти	121
Студенти, які навчаються на відмінно	25
Студенти, які мають середній бал 4-4,99	508
Студенти, батьки яких є шахтарями, що мають стаж підземної роботи не менше ніж 15 років	4
Студенти, які зареєстровані як внутрішньо переміщені особи	16
Студенти, визнані учасниками бойових дій (або студенти, батьки яких визнані учасниками бойових дій)	20
Студенти, один із батьків яких загинув у районі проведення АТО	2
Усього	795

Фінансування практик студентів, відряджень

Для опанування студентами сучасних методів, форм організації та знарядь праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування в них на базі отриманих в Університеті знань професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності Університет здійснював організацію та проведення практики студентів.

Таблиця 7.6.

Витрати на навчальну практику за 11 місяців 2017 року (тис. грн)

Факультет	Витрати на відрядження на навчальну практику
Філологічний факультет	3,0

Фінансування органів студентського самоврядування

Кошти, визначені Вченою радою Університету, органами студентського самоврядування було спрямовано на

- витрати студентів на відрядження для участі в олімпіадах і конкурсах у сумі **23,3 тис. грн;**
- витрати на придбання канцелярських товарів, картриджу, запрошень та афіш для студентського комітету в сумі **6,35 тис. грн.**

Господарська діяльність, експлуатація споруд та інфраструктури Університету

За звітний період діяльність ректорату, підрозділів і структур Університету спрямовувалася на збереження та підтримання в належному стані майна та інфраструктури Університету, зокрема за 11 місяців 2017 р. було проведено:

- поточний ремонт внутрішніх водопровідних і каналізаційних мереж АБК на суму 7170,00 грн;
- гідравлічне випробування мереж теплопостачання в гуртожитках № 1 і 2 для підготовки до нового опалювального сезону на суму 9992,00 грн;
- монтаж охоронної системи сигналізації навчального корпусу № 5 на суму 32440,00 грн.

В Університеті здійснюється постійний контроль за цільовим використанням обладнання, що дає змогу продовжити термін його експлуатації та заощадити кошти.

Фінансово-господарська діяльність, яка проводилася й проводиться Університетом, дає можливість розв'язати не лише низку життєво необхідних питань, а й закріпити фінансові та економічні позиції, стабільний і поступальний розвиток МДПУ імені Богдана Хмельницького.

8. СТАН РОБОТИ З ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетів для українського суспільства на сьогоднішньому етапі розвитку держави. З метою запобігання проявам корупції в освітній сфері, зокрема в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, наказом від 03 січня 2017 р. № 01/01-06 затверджено План заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та їх профілактики в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького на 2017 рік.

Задля реалізації пунктів зазначеного плану впродовж 2017 р. вжито таких заходів (за пунктами Плану):

п.1. Протягом 2017 р. оголошено та проведено 9 конкурсних відборів:

- на посаду завідувача кафедри соціології;
- на посади деканів хіміко-біологічного та природничо-географічного факультетів, завідувачів кафедр органічної та біологічної хімії, екології та зоології, початкової освіти;
- на інші посади науково-педагогічних працівників.

Загалом у конкурсному відборі взяло участь 137 осіб.

Конкурсні відбори проведено на засадах законності, об'єктивності та неупередженості;

п. 2. Під час прийому на роботу та призначення на посади, беруться до уваги такі фактори:

- наявність/відсутність прямого підпорядкування;
- можливість наявності конфлікту інтересів;
- індивідуальні професійні якості претендента на посаду;

п. 3. З метою формування належного рівня антикорупційної культури уповноважений проводить обов'язковий вступний інструктаж із положень Закону України «Про запобігання корупції» та Антикорупційної програми для нових працівників Університету, а також інших осіб, які діють від імені

Університету. Крім того, для працівників і студентів проводяться семінари з питань запобігання та протидії корупції;

п. 4. До 01 квітня 2017 р. не були подані декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру 8 особами, з яких 7 осіб звільнені з Університету.

Копії декларації, відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції», надіслано до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Станом на 01 квітня 2017 р. не подали декларації такі співробітники Університету: Морозова І.Б., а також 5 осіб, які постійно чи тимчасово обіймали посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, що звільнилися у 2016-2017 рр.: Смирнова Т.П., Приходько Г.І., Леміш Н.Є., Сафонова Л.В., Павленко С.М.;

п. 5. Протягом 2017 року працівникам і студентам Університету в разі потреби постійно надавалася методична допомога з питань застосування антикорупційного законодавства.

За роз'ясненнями антикорупційного законодавства особисто звернулося 7 осіб, яким було надано роз'яснення. Крім того, надавалася методична допомога під час заповнення декларацій;

п. 6. За 2017 р. надано практичну та методичну допомогу під час укладання угод (договорів) таким структурним підрозділам:

- навчально-науковій базі с. Богатир – про укладання договору щодо розроблення документації з питань водовідведення;

- кафедрам менеджменту, туризму, теорії та методики фізичного виховання, відділу заочно-дистанційної освіти, деканатам факультетів та директорату інституту – про співпрацю та організацію проведення практик студентів;

- відділу наукової роботи студентів – цивільно-правові угоди за темами;

- керівнику практик – укладання договорів із базами практик;

- бухгалтерії Університету та іншим структурним підрозділам;

п. 7. Відповідно до наданої інформації директором інституту та деканатами факультетів із метою виявлення та усунення конфлікту інтересів

- здійснюється аналіз критеріїв оцінювання знань студентів;

- здійснюється взаємовідвідування навчальних занять;

- на кураторських годинах проводяться бесіди зі студентами щодо подолання негативних явищ під час проведення підсумкових форм контролю, заліків та екзаменів.

Інформація щодо наявності в науково-педагогічних працівників конфлікту інтересів від деканів факультету та директора інституту протягом I кварталу не надходила;

п. 8, 9. Роз'яснювальна робота із запобігання, виявлення та протидії корупції є одним із пріоритетних напрямів роботи, що спрямована на забезпечення належного рівня знань та єдиної практики застосування антикорупційного законодавства. Протягом 2017 р. з працівниками та студентами Університету проведено 15 семінарів із питань роз'яснення вимог антикорупційного законодавства;

п. 10, 11. Фактів учинення працівниками чи студентами Університету корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень виявлено не було;

п. 12. Звернень громадян щодо порушення антикорупційного законодавства протягом 2017 р. до Університету не надходило;

п. 13. Інформація щодо діяльності структурних підрозділів Університету, оприлюднення якої є обов'язковим, постійно оновлюється на офіційному веб-сайті Університету.

З метою виконання Антикорупційної програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на 2016-2019 рр. та частини 4 статті 62 ЗУ «Про запобігання корупції» до Колективного трудового договору й Правил внутрішнього трудового розпорядку Університету внесено пункт про обов'язковість дотримання Антикорупційної програми Університету.

Для виконання рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.03.2017 р. № 75 в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького затверджено оновлену Антикорупційну програму (наказ від 12 липня 2017 р. № 108/01-06).

Відповідно до Антикорупційної програми Університету одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції є визначення та оцінка корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності Університету, причин, що їх породжують, та умов, що їм сприяють.

Здійснення об'єктивної оцінки корупційних ризиків у діяльності Університету є важливим та необхідним кроком для запобігання порушенням антикорупційного законодавства його працівниками та студентами.

Для виконання вимог частини другої статті 19 Закону України «Про запобігання корупції», Антикорупційної програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (пункти 3.2.1., 3.2.3., 3.2.7.), на підставі наказу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 02 жовтня 2017 р. № 140/01-06 «Про створення комісії з проведення оцінки корупційних ризиків» з метою оцінки корупційних ризиків в Університеті створено комісію з проведення оцінки корупційних ризиків і затверджено її склад.

Із цього моменту Комісія з проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (далі – Комісія) розпочала роботу щодо визначення об'єктів оцінки, джерел інформації та їх опрацювання на предмет наявності корупційних ризиків, їх попередньої ідентифікації та оцінки, визначення потенційних заходів щодо усунення корупційних ризиків. До складу Комісії включено проректорів, представників усіх структурних підрозділів Університету та фахівця з питань запобігання корупції та її виявлення.

Метою виявлення та оцінки корупційних ризиків є визначення конкретних процесів і ділових операцій у діяльності Університету, при реалізації яких існує висока ймовірність скоєння працівниками Університету

корупційних правопорушень та/або правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Визначення корупційних ризиків здійснювалося за такими видами діяльності Університету: кадрові; фінансово-господарські; адміністративні; освітні.

З метою встановлення рівня корупції та корупційних ризиків упродовж травня 2017 р. проведено анонімне анкетування студентів Університету, результати якого використані комісією під час визначення корупційних ризиків.

Комісією відповідно до вимог Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.12. 2016 р. № 126, ідентифіковано такі корупційні ризики:

Ризик 1. Спільна робота в разі прямого підпорядкування близьких осіб в Університеті.

Ризик 2. Неповідомлення працівником чи кандидатом на посаду про потенційний чи реальний конфлікт інтересів.

Ризик 3. Ймовірність виникнення конфлікту інтересів при проведенні атестації та під час семестрового контролю.

Ризик 4. Непрозорий розподіл академічних і соціальних стипендій.

Ризик 5. Порушення вимог фінансового контролю.

Ризик 6. Ймовірність корупційогенних ризиків під час проведення експертизи проектів наукових досліджень, науково-технічних розробок тощо.

Ризик 7. Ймовірність виникнення корупційних ризиків під час розв'язання питань щодо надання в оренду майна університету та послуг.

Ризик 8. Ймовірність прийняття рішень, які можуть призвести до виникнення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення, особами, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків.

Ризик 9. Безконтрольність із боку керівництва за діяльністю підлеглих,

яка може призвести до виникнення корупційного ризику.

Ризик 10. Неправомірне одержання та/або надання подарунків.

Ризик 11. Прийняття та/або надання пропозицій щодо одержання неправомірної вигоди.

Комісією розроблені заходи щодо запобігання корупційним ризикам, їх виявлення та усунення в діяльності працівників Університету.

З метою оцінки наявності корупційних ризиків в Університеті здійснюється антикорупційна перевірка ділових партнерів. Ділові партнери Університету (агенти, посередники, консультанти, підрядники, субпідрядники, дистриб'ютори, орендарі, орендодавці, покупці, продавці тощо) обираються згідно з критеріями, які базуються на прозорості діяльності, конкуренції, якості товарів, робіт і послуг та надійності. Також перевіряється, чи має діловий партнер репутацію суб'єкта, діяльність якого пов'язана з корупцією (навіть за відсутності відповідних судових рішень), та чи не буде цей діловий партнер використовуватися як посередник для передачі третім особам (або для отримання від третіх осіб) неправомірної вигоди.

Важливим питанням є запобігання виникненню та врегулювання конфлікту інтересів, зокрема під час заліково-екзаменаційних сесій. З метою уникнення відповідних корупційних ризиків в Університеті систематично здійснюється моніторинг із цього питання та вживаються заходи, спрямовані на запобігання конфлікту інтересів та його урегулювання.

Упродовж 2017 р. інформація про наявність конфлікту інтересів від працівників Університету не надходила. Випадків виникнення конфлікту інтересів не зафіксовано.

У межах виконання Плану заходів Міністерства юстиції України з реалізації правосвітницького проекту «Я маю право!» у 2017-2019 рр. спільно з Мелітопольським міським відділом державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції в Запорізькій області у період із жовтня до грудня 2017 р. проведено 4 заходи правосвітницького характеру зі

студентами та працівниками Університету. Буклети з питань захисту своїх інтересів розміщені на стендах деканатів факультетів, директорату інституту, в гуртожитках.

Питання щодо запобігання та протидії корупції неодноразово розглядалися та обговорювалися на ректоратах, під час засідань вченої ради та на конференції трудового колективу, а також під час проведення засідань кафедр, директорату інституту та деканатів факультетів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведений аналіз основних видів діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького свідчить про наявність вагомих позитивних здобутків, які стали можливими завдяки спільній та злагодженій роботі всього колективу Університету. Наслідком плідної суспільної праці є збільшення контингенту студентів, ліцензування та відкриття нових спеціальностей, запровадження сертифікатних освітніх програм, упровадження системи роботи з покращення якості освіти на всіх рівнях підготовки фахівців, оптимізація кадрового потенціалу, успішне функціонування чинних наукових шкіл, розширення міжнародних зв'язків з іншими науковими та науково-технічними установами, запровадження нових форм профорієнтаційної роботи, ефективної програми щодо національно-патріотичного виховання студентської молоді, удосконалення матеріально-технічної бази Університету тощо.

Водночас актуальними залишаються завдання подальшого підвищення якості освітнього процесу, що істотно покращить стан роботи Університету та сприятиме забезпеченню його стійкої позиції на ринку сучасних освітніх послуг.

Перспектива роботи Університету повинна бути націлена на досягнення таких вимірів:

1. Забезпечення якості освітнього процесу, реалізації компетентнісного навчання, підготовка конкурентоспроможного випускника.
2. Збільшення контингенту студентів. Розширення спектра освітніх послуг Університету.
3. Посилення взаємодії з крупними підприємствами, установами та організаціями з метою проведення на їх базі практик студентів, стажування науково-педагогічних працівників. Поглиблення співпраці з закладами освіти різного рівня та забезпечення функціонування Центру безперервного професійного зростання освітян.

4. Укріплення матеріально-технічної бази Університету.

5. Стратегічне планування наукової роботи, укріплення наукових шкіл Університету, стажування науково-педагогічних працівників в іноземних закладах вищої освіти (наукових установах) за межами України та проведення навчальних занять в іноземних закладах вищої освіти (наукових установах); зростання середнього значення показників H-index науково-педагогічних і наукових працівників (які працюють в Університеті за основним місцем роботи) у наукометричних базах Scopus, Web of Science, інших наукометричних базах, визнаних МОН України; збільшення кількості наукових журналів, які входять з ненульовим коефіцієнтом впливовості до наукометричних баз Scopus, Web of Science, інших наукометричних баз, визнаних МОН України, що видаються закладом вищої освіти; збільшення кількості об'єктів права інтелектуальної власності, зареєстрованих закладом вищої освіти та комерціалізованих.

6. Зростання кількості здобувачів вищої освіти, які посіли протягом звітного періоду призові місця на міжнародних студентських олімпіадах, II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади, II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, інших освітньо-наукових конкурсах, які проводяться чи визнані МОН України.